

3/12/25

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

జెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూన్ నెల 11-వ తేది గురువారము
శ్రీ శ్రోధననామ సంవత్సరము, శ్వేతమాస బహుళ పంచమి గె.

No. 61
సంచిక ౬౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారినే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వందభాష చీటి చూచి కొనిన జ్ఞానముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
జ్వరముల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
జేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రెరిరోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి.

శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేదకళాశాల, బెజవాడ

నిఖిలభారతాయుర్వేదమునందలివారి భిషక్, విశారద, ఆచార్యపరీక్షలకు శిక్షణ మీయబడును. అన్ని తరగతుల
శ్రోతవిద్యార్థులు చేర్చుకొనబడుదురు. దరఖాస్తులు జూన్ 15 తేదీలోగ్గ చేరవలెను. కళాశాల జూన్ 28 తేదీని తెగివబడును.
విద్యార్థులకు సంస్కృతజ్ఞానాభివృద్ధి కొరకు సంస్కృతపాఠశాలయు, ఆభ్యాసజ్ఞానముకొరకు ధర్మవైద్యశాలయు రస
కాలయు గలవు. ఫీజీయాలిచ్చి, అనాటమీ మొదలైన విషయములు బోధించుటకు సమర్థులైన ఇంగ్లీషువైద్యులు కలరు. ఆయుర్వే
దము సుప్రసిద్ధ వైద్యపండితులచే బోధింపబడును. దరఖాస్తుపాఠములు కోరినవారికి పంపబడును

నోరి రామశాస్త్రి, ప్రధానాచార్యులు.

ఆంధ్రులకే

Last Few Copies of

"OTHELLO" Unveiled
"HAMLET" Unveiled

by the late Rentala Venkata Subba Row for Clearance price of Rupees three, Each Volume of
about 700 pages available till the 15th of July or till stock permits.

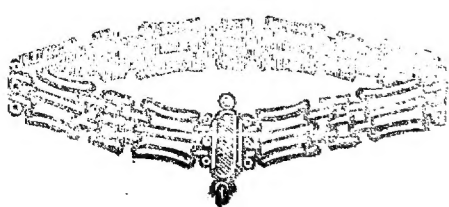
Victoria Depot, Mylapore, Madras.

నమ్మకము

కత్తిలేదు

మోసములేదు

వై మూడు అంశములను చక్కగా గమనించ తగినది.

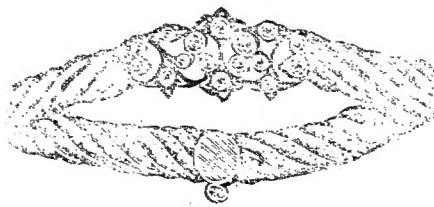

స్త్రీలు

పురుషుల

చేతిగొ

లునులు

నాగేనువారు, పురుషులు చేతికి ధరించు పలకరకముల బంగారు గొలుసు, ముంతేతి గడిమారము గొలుసులు, సావా
ఉంగరములు, రాళ్ల ఉంగరములు, నంకీలు, నాడ్యులు, మోపులు అన్నిరకముల వెండి నగలు మాన్య సేవముగా
నున్నవి. లేదని ఆర్డర్ రిచ్చిన సకాలములో తయారుచేసి యిచ్చెదము. సమం బంగారును సీసావెండికి వ్రాసివచ్చెదము.

జుమ్మిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, 25 వై నా బాగు రోడు, మదరాసు.

తెనాలి వాసవీ విలాస హాలులో
శ్రీ సరస్వతీ విలాసనభ-బందరు

రామరాజు

12-6-25

శుక్రవారము

వరాహ: ఆంధ్రనాటకరంగోద్ధారక నెల్లూరు నాగరాజారావు

ఆషాఢి: నెల్లూరు కె. శ్రీనివాసాచారిగారు

రామరాజు: నె. రామకృష్ణయ్యగారు

కేటు: రు 3, 2, 1½, అ. 12, 6.

(Sd) హరినాగభూషణం బి. ఏ.,

అధ్యక్షుడు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

6-6-25 కనివారమునుండి 12-6-25 శుక్రవారమువరకు

ప్రతి కేని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 గం॥
మాటిని ప్రత్యేకము గలదు.

ప్రపంచమందు అంతటను చాల ఆకర్షణీయమైన

ది ఐరన్ మాన్ 4 వ వారము

అల్పర్షిని ప్రార్థనార్థములు చూడదగినవి.

సాహసము: గె. పిశాచములరాజు

గజిక్లైలము

జులై 1-కి రు. 0-4-0

గజ్జి, చిత శరీరముంటి వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పి
ల్లలకు విశేష వాఢము గలిగించుచున్నది. ఈ తైలమును నాలుగు
పూటలురాచిన గజ్జి, చిబ్బులు, చిబ్బులు, చిబ్బులు మొదలైనవి నశించును.
తిప్పక పనిజేయును. వెంకన్న పొట్టుఖర్చు లభికమును గాన
ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

పన్నుల విచారణసంఘము

బొంబాయి విచారణ పరిపూర్తి అయ్యెను

అక్టోబరు మాసాంతమునకు రిపోర్టు యింపి
యా దొరతనమునకు దాఖలు చేయును

బొంబాయి, జూన్ 10—పన్ను విచారణసంఘము బొంబాయియందు సాక్ష్యములను తీసికొనుట నేటితో ముగిసెను. విచారణసంఘము పునహా వెడలెను. పునహా నుండు సోమవారమునరేతను సంఘమాగును. అచటనుండి బెంగళూరు వెడలి విచారణసంఘ నివేదికను అక్టోబరు నెలాఖరునకు దొరతనమునకు దాఖలు చేయుటకు వ్రాయు ప్రారంభించును.

కేటనుగారి సాక్ష్యము

బొంబాయి మునిసిపలు కమిషనరు కేటనుగారిని పన్ను విచారణ సంఘము విచారింపగా ఆటకాయపన్నునకు బదులుగ ఘాట్ పన్నుగాని లేక మదరాసీయనట్టి నగర నుంకములుగాని వసూలుచేయవలయునని చెప్పెను. ఇంగ్లండునందు వెల్లెథూమి విలువను బట్టిగాని యిండ్ల ఆదాయమునుబట్టిగాని యేటపన్ను వసూలు చేయుటగాని స్థానిక సంఘములకు అధికమగుస్వాతంత్ర్యము మిచ్చుట లాభములేదనియు ఇంగ్లండునందలి విధానమిచ్చట ఆవలంబించుట లాభకరము గాదనియు సాక్షి చెప్పెను. స్థానిక సంఘముల అధికారముపై కొంత హద్దు నిర్ణయము చేయుట ఆవశ్యకము.

జె. ఘోషాల్ గారి సాక్ష్యము

ఎక్స్ సైజు కమిషనరు జె. ఘోషాల్ గారు విచారింపబడిరి. తక్షణమే మద్యపానము నిషేధించుట సాధ్యము కానందున తాను సంపూర్ణ నిషేధనవాదిగానని సాక్షి చెప్పెను. మితపానము మితముగ మట్టులు మొదలైనవి కాల్పుట బోగముగ యెంచగూడదు. అతివిస్తారముగ త్రాగుట కాల్పుట బోగములు, వీనిపై హెచ్చుట పన్ను విధించుటకంటె పొగాకుపై పన్ను విధించుట మంచిది.

బొంబాయి ఆదాయపు పన్నుకమిషనరు జె. బి. వాచాగారు గూడ విచారింపబడిరి (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, జూన్ 10—1896 వసంవత్సరమందు షేగు యుటదేనపుడు హాపీలైనగారు గానించిన అయూల్య నేవ షాపకార్డును బొంబాయి రాష్ట్రీయాలాజికలు లేబరేటరీకి హాఫీ ట్రీను యిక్వైట్టూలు అని నానుకరణము చేయుట బాగుగ నుండునని లేబరేటరీ డైరెక్టరుగారు సజ్జను జనరలుగారికి వ్రాసిరి.

ఆ. ప్రె.

గుంటూరుజిల్లా వోటర్ల సభ

చీరాలలో

జూన్ నెల 28 వ తేదీ ఆదివారమునాడు జరుగుచు ఇదివరకు మనజిల్లాలో బాపట్ల, బంగోలు, నరసారాపు శేట్ల, శేట్లబైతాలాకాలి వోటర్లసభలు జయప్రదముగ జరిగినవి. తెనాలి తాలూకాసభ 30.5.25 తేదీ శనివారము జరుగవలసి యుండెనుగాని కొన్ని యసంపర్కములవలన జరుగలేదు. జిల్లాలో స్థానిక సంఘముల యెన్నికలు త్వరలో జరుగవచ్చునని అవిషయమునను స్థానిక సంఘములందును శాసనసభలందును గల మన ప్రతినిధులకు అప్పటప్పలు మన కష్టములను నివేదించుటకును పలుకుబడిగల యొక యంత్రము కార్యనిర్వాహకసంఘము ఏర్పడివలసియున్నది. కాబట్టి జిల్లావోటర్లసభ జరుగవలసి నయినసరి మేర్పడినది. కొండలు మిత్రులు రాజకీయసభలతో బాటు దీనిని జరుపవలసినదని యన్నారగాని మతీకొండలు వలననిరి. ఆచర్యము లాకేమాడనుననున్న ఆచరణలో భిన్నత్వమున్నది. కాబట్టి తేరుగాజరుపుటయే యుత్తమమని ప్రముఖులు గొందఱునిరి. కాబట్టి శ్రోధనసంఘం ఆమాధ శుభం ఆదివారము (జూన్ నెల 28వతేదీ) చీరాలలో జరుగనున్న ఈసభకు యావన్నుంచి వోటర్లు విచ్చేయగోరుచున్నాను.

కోన వెంకటరాయశర్మ.

కార్యోచనము ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్షమువారికి వోటు నొసగుదు

కొత్తవోటర్ల జారు

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు

ఏడుబావులు

గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

సావుకారుపేట

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు

ఎర్లనేడ

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

ఎగ్గూరు

డా॥ వీ. లక్ష్మీపతిగారు

మైలాపూరు

కె. భావ్యంగారు

తండియాకొపేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులునాయకర్ గారు

ట్రి వెలిన్ జేసిన

ఎం. సింగారపేలు శెట్టిగారు

కోల్ పాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

ముత్యాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

* * * *

పుదుచ్చేటయందు బహిరంగసభ

రాజోపు కార్యోచనము ఎన్నికలయందు ఎగ్గూరుదేవి జను ప్రతినిధిస్థానముకొరకు కాంగ్రెసుపక్షము తరపున పోటీ జేయుచున్న డా. ఆచంట లక్ష్మీపతిగారి యభ్యర్థిత్యమును బలపరుచుటకు నిన్న సాయంత్రము సదయాత్మునికోవలెదల మరి యొక బహిరంగసభ జరిగెను. అధ్యక్షత వహించిన సి. భక్త వత్సలునాయుడుగారు, కాంగ్రెసుపక్షమున గల క్రమశిక్షణమును వివరించి, కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థి యగు డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారికి వోటుల నొసగవలసినదని కోరెను.

వి. చక్రరయ్య చెట్టిగారు

“మనకు స్వరాజ్యము గావలెనని యడుగుచున్నాము కార్యోచనముతో మన మాస్వరాజ్యమును ముందు ప్రారంభించి క్రమక్రమముగా నితరసంస్థల కన్నీటికిని వ్యాపింపజేయవలెను” అని చక్రరయ్యచెట్టిగారు నుడిచి, ప్రస్తుతము కార్యోచనమునందు జరుగుచున్న లోపములను, వానిని తొలగించుటకు కాంగ్రెసుపక్షమువారి వలంబించు పద్ధతులను వివరించిరి. “కార్యోచనమునకు సంవత్సరమునకు రు 54 లక్షల పన్నులను మీరు చెల్లించుచున్నారు. ఆమొత్తమెట్లు వెచ్చింపబడుచున్నదను విషయమున ప్రజలు శ్రద్ధపువ్వకొనవలెను. కార్యోచనద్రవ్యము చాలవృద్ధి మొనర్చబడుచున్నదను విషయము ప్రతివారను ఆంగీకరించుచున్నదే. కార్యోచనము ఆదాయమును సరిగ వెచ్చింపవలె ననినచో ప్రభుత్వమువారితో నిర్భాగమొందుమిగ పోరాడగలవారినే ఎన్నుకొనవలెను. ఇతరపక్షములవారి కట్టికట్టి లేదు. ప్రస్తుతము కార్యోచనమునందు దళిత సంఖ్యాకులుగనున్న జప్తి నుపక్షమువారు, గతవత్సరము బ్రాంబండ్ల రహదారిని ఒక తెల్లవారి కంటె నీ యగు బ్రాంబండ్లపెనీకి గుత్త కొనగిరి. ఇందువలన బ్రాంబండ్లవలన ఐదులక్షల కార్యోచన ననుభవించుటకు వీలులేకపోయినది. అలాభము కార్యోచనమునకి లభించినయెడల పన్నుల తగ్గింపవలెయ్యెడిది. ప్రతిదేశమునందు బ్రాంబండ్లను ఆయాపురపాలకసంఘములే నడపుకొనుచుండెనుగాని ఇట్లు ఇతరులకొసగుటలేదు. ప్రస్తుతమువారు రోడ్లకు గురించి కాంగ్రెసుపక్షమువారి ప్రాతిహేయమును నిరసించుచు అదివట్టి అనివేకమని మరరాను మెయిలుపత్రిక ఆక్షేపించెను. వీరవారి నాదరించుటలోను ధనికులనాదరించుటలోను వ్యత్యాసముండరాదని కాంగ్రెసువారు దెలుపుచున్నారు. తారురోడ్లు ధనికులమోటాకుబండ్లకు మూలమే యుపయోగము. పాదచారులకిరోడ్లు ప్రాణసంకటము. రోడ్లకుతారు పూయుటవలన రోడ్లమరమ్మత్తునకు తక్కువవ్యయముగనని మెయిలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇదివట్టిఅపోహ. గత10 వత్సరములపిరితిని చూచినయెడల తారురోడ్లకు కంకరరోడ్లకంటె తక్కువమరమ్మత్తులగుననుచు విషయము ఎంతమాత్రము ఆధారముగాదని తెలియవచ్చును. ఆంగ్లేజీ శము శీతలప్రదేశమునటచే నచ్చట రోడ్లకు తారుపూయుటయందు దర్భముగలదుగాని అమితఉష్ణప్రదేశమునందు దిట్టి కష్టదాయకములు. ధనికులమోటాకుల టైరురక్షణమునకవసరమగుచో రోడ్లు మధ్యమాత్రము తారు వేయింపవచ్చును. కాంగ్రెసుపక్షమువారి నెన్నుకొనినయెడల దిట్టివ్యవహారములన్నిటిని వారు శ్రద్ధతో గమనించి పరిష్కరించుటకు యత్నించెదరు. మీరావొక్కలకొరకు పోరాడగలవారి నెన్నుకొనుదు

“తమహక్కులను రక్షించుకొని కావలసిన సగుపాయముల సంపాదించుకొనుటకు తాము స్వయముగా పోరాడజాలని వారు బాగుగ పోరాడుటకు శక్తిగలవారినే తమప్రతినిధులనుగ నెన్నుకొనవలయును.” అని బాంబేరు రాజగోపాలనుగారు నుడిచి, తనస్వామిభవమున జరిగినవిషయముల చెరిపి, వీరప్రజల సౌకర్యములను ప్రస్తుత కార్యోచనమువారి రెటుల నిర్లక్ష్య మొనర్చుచున్నదియు వివరించిరి. నోయపెట్టుకొని పోరాడజాలని ప్రజలు నివసించు ప్రదేశములు చాల హీనస్థితియందున్నవి. భాగ్యవంతులును పోరాడువారును గల ప్రదేశములు సర్వ సౌకర్యములతో తులనాగుచున్నవి. ఇట్టి అన్యాయమును సవరించుటకు కాంగ్రెసువారి నెన్నుకొనవలెను.

మీరావొక్కలకొరకు పోరాడగలవారి నెన్నుకొనుదు

“తమహక్కులను రక్షించుకొని కావలసిన సగుపాయముల సంపాదించుకొనుటకు తాము స్వయముగా పోరాడజాలని వారు బాగుగ పోరాడుటకు శక్తిగలవారినే తమప్రతినిధులనుగ నెన్నుకొనవలయును.” అని బాంబేరు రాజగోపాలనుగారు నుడిచి, తనస్వామిభవమున జరిగినవిషయముల చెరిపి, వీరప్రజల సౌకర్యములను ప్రస్తుత కార్యోచనమువారి రెటుల నిర్లక్ష్య మొనర్చుచున్నదియు వివరించిరి. నోయపెట్టుకొని పోరాడజాలని ప్రజలు నివసించు ప్రదేశములు చాల హీనస్థితియందున్నవి. భాగ్యవంతులును పోరాడువారును గల ప్రదేశములు సర్వ సౌకర్యములతో తులనాగుచున్నవి. ఇట్టి అన్యాయమును సవరించుటకు కాంగ్రెసువారి నెన్నుకొనవలెను.

ఎవరైన నేమి యని యూరకొనకుదు

“కార్యోచనమునకు ఎవరు ప్రతినిధులైన నేమి యనునశ్రద్ధతో నుండవలదు. మీరు మిత్రప్రతినిధులను బాగుగ విచారింపి ఎన్నుకొనవలెను” అని వశీ మహమ్మదుగారు హెచ్చరించిరి. నగరమున నెంతమందియో తివాజీబహదర్లు రావుబహదర్లు గలరు. జప్తిను పక్షమువారును గలరు. నిమ్మజాతుల యుద్ధరణముకొర కింతవరకు వీరమేచేసిరి. నిమ్మజాతులయొద్దరణము కొరకు పాటుపడుచున్నది. కాంగ్రెసు, మహాత్ముడు కార్యోచనములో నిమ్మజాతులస్థితి నెమ్మన యభివృద్ధిపరుపవలె నని నచో కాంగ్రెసువారికి ఎన్నుకొనవలెను. పులియంతోపు కాల్పుల సందర్భమున ప్రాణముల కాసింపక వంచములకు బాసటయై నిలిచినది. ఇ. ఎల్. అయ్యరు, సింగారపేలు చెట్టిగారు మొదలగు కాంగ్రెసు ప్రముఖుల జప్తి నుపక్షమువారాజెట్టి ను పక్షము బ్రాహ్మణుల తిట్టి ఉద్యోగముల సంపాదించుకొనుటకొరకును, బిరుదుల సంపాదించుకొనుటకును ఏర్పడిన వర్తముతప్ప బ్రాహ్మణేతరులయభివృద్ధికొర కేర్పడిన పక్షము గాదు. బ్రాహ్మణేతరుల యభివృద్ధియే వారియాధర్మమగుచో గత వత్సరము కాంగ్రెసుపక్షమున నిలిచిన ఏడ్వరము బ్రాహ్మణేతరులమే యైనను వారు మాపైకి పోటీకివచ్చుటకు కారణము లేదు.”

వశీగాను మహమ్మదీయుల సుద్ధోషించుచు భిలాఫతు నకు ఆపద సంభవించినపుడు మహమ్మదీయసోదరులకు బాసటయై నిలిచి పోరాడినది కాంగ్రెసు. ఆను విషయమును మరచి పోరాదని హెచ్చరించిరి. కాంగ్రెసు కీలాఫతుద్యమములను అణచివేయుటకు ప్రభుత్వమువారికి జప్తి నుపక్షము తోడ్పడెనను విషయమును మహమ్మదీయులెప్పటికిని మరచిపోరాదు. భిలాఫతునాయకు లగు మరారు, యాహూబ్ హాషకార్లను కారాగారమున నుంచుటకు ప్రభుత్వమువారికి సహాయ మొనర్చినది జప్తి నుపక్ష మను విషయము నెప్పటికిని మరవరాదు. తమ భిలాఫతుకు ప్రతిహతులుగ పనిజేసినవారికి మహమ్మదీయులెన్నటికిని వోటు నీయగూడదు.

కాంగ్రెసుపక్షమున నీ దివిజనునుండి పోటీ జేయుచున్న డా. లక్ష్మీపతిగారిని గురించి ఈప్రాంతమువారికి వివరించుటవసరము. దేశీయ ఆయుర్వేదవైద్యముల నభివృద్ధిజేయుటకుగాను వీరు చాలకాలముగ పాటుపడుచుండిరి. మదరాసు ఆయుర్వేద కలాశాలకు ప్రధానాచార్యుడు. దేశీయ, పాశ్చాత్య వైద్యముల రెంటియందును ఎక్కువప్రజ్ఞ కలవారు. రాజకీయములం దెక్కువ పాల్గొనకున్నచో చాలకాలమునుండి కాంగ్రెసుపక్షమున పనిజేయుచుండెను. అట్టివారు మీడివిజను తరపున ప్రతినిధిగ నిలుచుట ఈదీవిజనుప్రజల భాగ్యముగాని వేరొండుగాదు. కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల సాధికసంఖ్యాకులుగ కార్యోచనమునకు పంపుచో నారెండవదియు నుండియే కార్యోచనము భవనముపైన జాతీయపతాక మెగురుచుండును.

వెంట్ల ఫిల్ము కేసు

కలకత్తా, 10:—వెంట్ల ఫిల్ము కేసులో విడుదలైన ముద్దాయి కాంటెలు రోజున్న సరి సాక్షి కాలినుమాకేపై పెట్టిన వేరము కేసు మూడవ ట్రైబియ్యల్ మేజిస్ట్రేటువద్దకు వెళ్లెను. మొదటికేసులో మాకే యొసంగిన సాక్ష్యమును పరికించి మేజిస్ట్రేటు అతని సమను జేసెను. (ఆ. ప్రె.)

సెంట్రల్ ప్రభుత్వమునకు జరిగే మోసము

కందస్వామి మొదలియారు అను వాడు అరెస్టు చేయబడుట

చెన్నపురి సెంట్రల్ ప్రభుత్వమునకు చాలకాలమునుండి ప్రయాణికులు మోసపోవుచున్నట్టియు రైల్వే పోలీసుకు వైతము అంతు చిక్కనట్టియు ఒక గోప్యమోసము పరుగు వాకము నివాసియగు కందస్వామి మొదలియారు అనువాడు ఒక ప్రయాణికులకు రైల్వే టిక్కెట్టు నమ్మించుటగా మొన్న రాత్రి రైల్వే పోలీసువారు పట్టుకొని అరెస్టుచేసినట్లును బయటపడినది.

మోసముచేసేవిధము

కొంతకాలమునుండి యటువంటి మోసము చాల తరుచుగా జరుగుచున్నది. కొంతమంది దుర్మార్గులు రైల్వే స్టేషనులో టిక్కెట్టిచ్చే చోట తమ టక్కరుతనము నెరుంగని ప్రయాణికులకొరకు చెడుచుండుదురు. ఎవరైన పురుషుడుగాని స్త్రీగాని కనబడినట్లయిన మీకు టిక్కెట్టు కావలసినా? నేను తెచ్చిపెట్టెదనని చెప్పుదురు. చెప్పి పాప మా ప్రయాణికులవద్ద డబ్బును తీసుకొని ఒకప్పుడు కనపడకయే పోవుదురు. ఒకవేళ టిక్కెట్టును తెచ్చినట్లయిన తరువాత రైలు నిలిచే స్టేషనువరకు టిక్కెట్టును కొని దానిని ప్రయాణికుల చేతులలో పెట్టి మరల నక్కడ నిలువక పారిపోవుదురు. ఈ మోసము, ఎంతో సేపు కనిపెట్టుకొనియుండిన తర్వాతగాని లేక రైలుబండిలో నెక్కి ఎంతవారమో పోయినతర్వాత గాని ప్రయాణికులకు తెలియదు.

మోసమును తప్పించుకొనుటకు సెంట్రల్ ప్రభుత్వములో చేసిన యేర్పాటు

ఇటువంటి మోసములను సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించుటకు పో చార్జు మాన్యుటకుగారు క్రిందటి సంవత్సరము నెలపు పుచ్చుకొన్నతరువాత మదరాసు అండు సవరణ మరలా రైల్వేకు ఏజెంటుగావచ్చిన ఎ. ఎ. బిస్మిగారు సెంట్రల్ ప్రభుత్వములో తిరిగే పంజరముపద్ధతి చేర్చరచియున్నారు. ఇది యొక సంవత్సరమునుండి ప్రయాణికుల కొబ్బరి కలకజేయకుండా గుర్ర షీతముగానే పనిచేయుచున్నది. ఈ తిరిగే పంజరమును కొద్ది కాలములో ఎక్కువచేయబడును. ఉక్కుతీగలతో నిడియొక పంజరమువలెనుండి తిరుగుచుండును. దీనినుండి బయటికి పోవుటకు రెండుమార్గములు కలవు. రైల్వే టిక్కెట్టు కొనదలచు కొన్నవా డొకమార్గము దగ్గరకు పోయినట్లయిన అది వెంటనే వానిని టిక్కెట్టిచ్చే కిటికీవద్దకు గొంపోవును. టిక్కెట్టును కొన్న తరువాత అచ్చట నున్న లీవరును ఒత్తినట్లయిన బయటికి వెచ్చుటకు మార్గము కనబడును.

ముద్దాయిని అరెస్టుచేయవలసి వచ్చిన కళ

మే నెల 28 తేదీన సముద్రముమీది స్టీమురులో పని వాడు గానున్న జోసెపు అను వాడొకడు కలకత్తా ప్యాసెంజరుబండిలో కలకత్తాకు వెళ్లవలసి యుండెను. వానివెంట భార్యయు పిల్లలును ఉండిరి. వాడు హఠాత్తు రెండుటిక్కెట్టును కొనెను. నేనువద్ద టిక్కెట్టు కలెక్టర్ ఒకడు జోసెపు పిల్లవాని కొకనికి టిక్కెట్టు లేనందున వానియన్ను విషయమై కొంత తగాదాపెట్టెనట. కాని కొంత చర్చ జరిగినపిమ్మట టిక్కెట్టు కలెక్టరు వారలను పోనిచ్చెను.

ఇదంతయు చూచుచున్న మనముద్దాయి జోసెపు కుటుంబముతో సహా కూర్చున్న మాడవెలిగతి కంపార్టుమెంటు లోనికివెళ్లి తానొక ట్రావెలింగు టిక్కెట్టు ఎగ్జామినరు నని చెప్పుకొని వారు సురక్షితముగా గమ్యస్థానము చేరునట్లు తాను చూచెదననిచెప్పి వారల టిక్కెట్టుల నెంబరులను గుర్తుంచు కొనుటకై టిక్కెట్టుల చూపవలసినదని వారినడిగెను. మన ముద్దాయి దొంగయని వారికెంతమాత్రమును సందేహము లేక పోవుటచే జోసెపు తన టిక్కెట్టులిచ్చెను. వాటి నెంబరును తన నోటుబుక్కులో వేసుకొనువానివలె సటించి మనముద్దాయి బుద్ధిపూర్వకముగా వానిచేతిలో రెండుచేతులతో టిక్కెట్టుల నుంచి చెడిపోయెను.

మరునాడు మధ్యము జోసెపు కుటుంబముతో బెజవాడ చేరెనట యీమోసమును కనుగొనలేదు. బెజవాడవద్ద జోసెపు స్నేహితు యొక్కొకనిని పిలిచి కలకత్తాకు అచ్చట బండి మార్చాలనా యని అడిగెనట. టిక్కెట్టును చూడగా పిలిచిన

చేసిన టిక్కెట్టు జంక్షను వరకే యున్నట్లు తెలిసెను. వెంటనే పోలీసువారికొక ఫిర్యాదుదాఖలుచేయబడినది. జోసెపు కుటుంబముతో సహాతిరిగి చెన్నపురి వంపబడినది.

మొన్న రాత్రి సెంట్రల్ ప్రభుత్వమునకు రైల్వేపోలీసువారికొంతమంది కానిస్టేబులను ప్రత్యేకముగా నచ్చుచున్నట్లు యుంచిరి. ముద్దాయి మాడవెలిగతి ప్రయాణికులందరికీ గదిలో చాలసేపు కనిపెట్టుకొని యుండెను. రాత్రి సుమారు 8 గంటలపాఠమున సాతిండియన్ రైల్వే క్లీనర్ ఒకడువచ్చి అచ్చటనున్న ముద్దాయిని దెంగుకూరుబండి యొప్పుడుపోవునని అడిగెను. బండి యొప్పుడు పోవునోచెప్పి ముద్దాయి ఎక్కడికి పోవుచున్నానని వానినడిగెను. వెల్లూరు పోవుచున్నానని అక్షేపముచెప్పగా కాల్పుడికొక ముసలివాడు పోవుచున్నాడనియు, వానికొరకు తాను టిక్కెట్టుకొని కనిపెట్టుకొని యున్నాననియు వానిని బాగ్రత్తగా తీసికొని పోవలెననియు ముద్దాయిచెప్పెను. 8.50 నిమిషము లకు ముద్దాయి తన 'ముసలివాడు' వారలెవరియు కాబట్టి తాను కొన్న టిక్కెట్టును పుచ్చుకొనవలసినదనియు క్లీనరుతోచెప్పి వానివద్దనుండి అపబహుళియను పుచ్చుకొనెను తరువాత ముద్దాయి వానివెంట ప్లాటుఫారముమీదికి పోయి క్లీనరును కంపార్టుమెంటులో కూర్చుండిచెట్టెను.

ఇదంతయు చూచుచు స్పెషల్ డ్యూటీలోనున్న కానిస్టేబులుకడు (సెంట్రల్ ప్రభుత్వము రైల్వేపోలీసు హెడ్ క్వార్టర్స్ లు పొన్నుస్వామి) వెంటనే ముద్దాయి నరెస్టుచేసెను.

28.5-25 తేదీన కలకత్తా ప్యాసెంజరుబండి వెళ్లగానే రైల్వే యుద్వోగస్థలవద్దకు వచ్చి రెండు హఠాత్ టిక్కెట్టులను ఖరీదును రీఫండు పుచ్చుచున్నవాడు పిడిమని ముద్దాయి గుర్తింపబడినది. విచారణ జరుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఒక సవరణ

మదరాసు 11 నాను:— రైల్వే టిక్కెట్టును ప్రయాణికుల కమ్ముచుండగా అరెస్టు చేయబడినది పరమవాక్కునివాసి కందస్వామి మొదలియారుకాను. రానుపేటనివాసి ఇస్మాయిలు.

నిన్న రాత్రి ముద్దాయి యరు ఇస్మాయిలు ఆడువాండ్ర బండిలోనికి పోయి బెజవాడకు పోవుచున్న ప్రయాణికుల టిక్కెట్టులను తనిఖీచూచి కొద్దిమార్గమునకే తీసుకొన్న తన టిక్కెట్టులను మూడింటిని వారి టిక్కెట్టులతో మార్చి స్టేషను ఉద్వోగుల వద్దకు వచ్చి రీఫండు అడిగెను. రీఫండు డబ్బును తీసుకొనుచుండగా అదినరకే వాని చర్యలను కనిపెట్టుచున్న పోలీసువారు వాని నరెస్టుచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ శీతారామ ఆంజనేయనాటక సమాజమువారు 13-6-1925 తేదీ శనివారమునాడు ఏలూరులో సావిత్రి నాటకమును ప్రదర్శింతురు

శ్రీయుత జ్యోతిష్ కుల శేషగిరిరావుగారు సత్యవంతుని పాత్రను ధర్మింతురు.

మోతే నారాయణరావు.

గుత్తిలో అదనపు పోలీసుదళము నుంచుట

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన అపోహలకు అవకాశ మిచ్చుచున్నది

టి. శివశంకరం పిల్లగారు మా కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— కలెక్టరు ఉపేంద్రపాయిగారి చేపాలుపై ఒక ప్రకటన గ్రామములలో విడివిడి పంచిపెట్టబడుచున్నది. అదనపు పోలీసుదళమున కగు ఖర్చులు పోలీసులందరు చెల్లింపవలసి యుండునను అపోహను తొలగించుటకై ఈ ప్రకటన పంచిపెట్టబడుచున్నట్లు తెలియచున్నది. అందరు ఈ అదనపు పన్నును చెల్లింపనక్కర లేదని తిమ్మారెడ్డి చిన్నారప్పరెడ్డి కత్తులకు చేరినవారే చెల్లింపవలసి యుండుననియు, ఈ ప్రకటనయందు స్పష్టముగ వ్రాయబడినది. మే నెల 12 వ తేదీ భార్యసెంటు బార్నిగ జైలునందు మాత్రము, ఈ అదనపు పోలీసుదళము ఖర్చులను ఆపడకేము నందున్నవా రందరు భరింపవలయునని ప్రకటింపబడినది. పోలీసు ఆఫ్ఫీస్ 15 వ కెక్సను అనుసరించి ఇట్టి పన్నులను విధించినపుడు కొంతమంది ఈపన్ను చెల్లింపకుండునట్లు చేయుటకు ప్రభుత్వమువారికి మాత్రమే అధికారమున్నది. కాని ఏప్రదేశమునందు అదనపు పోలీసుదళ ముంచబడునో ఆపడకే వాస్తవ్యులు ఆఖర్చులను భరింపవలయునని 15 వ కెక్సను 5 వ సబ్ సెక్షను నిర్ణయించుచున్నది. ఇట్టి పరిస్థితులలో దోషులను నిర్ణయించి, ప్రజలలో పేరు ఈ కత్తులకు చేరనివారు అని నిర్ణయించు అధికారము కలెక్టరుగారి వహించుట విపరీతముగనున్నది.

గుత్తి జరుగుచున్న ప్రత్యేకోద్వోగి విచారణకు గ్రామస్థులందరు రావలయుననియు, ప్రత్యేకోద్వోగి ఎదుట సాక్ష్యవివ్వ నుత్సాహముగలవారు కలెక్టరుగారికి ముందుగ తెలుపవలయుననియు మరియొక ప్రకటనము పంచిపెట్టబడినది. ఈ ప్రకటనకు ఆర్థ మున్నది. కాని మొదటచూచింపబడిన ప్రకటనకు ఉద్దేశమేమో తెలియదు.

ఈవిధమున ప్రకటింపబడు కలెక్టరుకు అధికారమున్నదా అను విషయమెక్కడ సందేహింపవలసి యున్నది. ఈ రెండు ప్రకటనలు చదివిన జిల్లా అధికారులకు అనుకూలముగ ప్రవర్తించినవానికి ఈపన్నును చెల్లించు అనవర మేర్పడగలదని దుర్భాగము కలుగవచ్చును. కావున ప్రత్యేకోద్వోగి విచారణ పల్ల లాభముకలుగదు.

ప్రకటన

కావలెను

కృష్ణాజిల్లా బురులోపున్న కృష్ణా కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులో పనిచేయుటకు బ్యాంకుపని అనుభవముగల ఒక గుమాస్తా కావలెను. జీతం యోగ్యతనుబట్టి రు 30 మొదలు 40 వరకు యియ్యబడును. రు 100 లకు హామీ యియ్యవలసి యుండును. దరఖాస్తులు ప్రెసిడెంటు కృష్ణా కోఆపరేటివ్ బ్యాంకు, బందరు, అని పంపవలెను.

OM.
THE ASIATIC GOVERNMENT SECURITY LIFE ASSURANCE CO., LTD.,
HEAD OFFICE: ASIATIC BUILDINGS, BANGALORE.
Capital (fully subscribed) ... Rs. 5,00,000
" (Paid-up) about ... " 3,50,000
Government Securities held ... " 2,50,000
Life Insurance Policies issued ... " 25,00,000
Annual Premium Income ... " 1,00,000
Funds invested on Immoveable properties ... " 1,25,000
Necessary Security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912
ISSUES POLICIES OF Rs. 500 & Rs. 1000 WITHOUT MEDICAL EXAMINATION AND WITHOUT ANY PREMIUM ALONG WITH OTHER UNIQUE BENEFITS.
Loans granted to Policyholders and Bondholders from the available funds under the Property and Personal Investment Schemes.
Next Drawing for Granting Loans to Bondholders on 31st July 1925 send application with Rs. 7-8 at once.
WANTED AGENTS EVERYWHERE ON LIBERAL TERMS. Apply for particulars to:—
V. Rangaswamy Esq. B.A., B.L.,
Secretary, Asiatic Buildings, Bangalore.
D. Rodgers Esq.,
Chief Agent, Mysore Province, Mysore.
Messrs. **P. K. Rau & Sons,**
Chief Agents, Madras Presidency.
289, Thambu Chetty St., Madras.

“నేను యూరోపునకు ఆమహా ఆధ్యాత్మికోద్యమమును నేను, మహాత్ముని గూర్చియు జెలపగోరితిని. 1909 లో యూరోపియను మిషనరీ జే. జే. డోకుగారు ఒక్క ఆయనను గూర్చి వ్రాసిన విధమునయే యూరోపియను మిషనరీయు ఆ తరువాత వ్రాయలేదని యే నానమ్మకము. ఇప్పుడా పుస్తకమును మరచిపోతిమి. యూరోపియను మిషనరీ లీపని చాల కష్టము క్రిందనే చేసి యుండవలసినది. నేను మరల రాజేలుగారి

శ్రీమద్వివేకానంద ప్రసాదాచార్యుల వ్రాసిన 'సర్వమును విడిచిపెట్టినా నాకు నీవు నాకు' అనే పుస్తకం ప్రస్తుతం ముద్రించబడింది. ఈ పుస్తకం ద్వారా మనస్సును నిర్మలం చేయడం, అంతరంగిక శాంతిని సాధించడం, అలాగే జీవితంలోని అన్ని సమస్యలను సులభంగా పరిష్కరించడం అనేవి ప్రధాన లక్ష్యాలు. ఈ పుస్తకం సర్వమును విడిచిపెట్టినా నాకు నీవు నాకు అనే పుస్తకం ద్వారా మనస్సును నిర్మలం చేయడం, అంతరంగిక శాంతిని సాధించడం, అలాగే జీవితంలోని అన్ని సమస్యలను సులభంగా పరిష్కరించడం అనేవి ప్రధాన లక్ష్యాలు. ఈ పుస్తకం సర్వమును విడిచిపెట్టినా నాకు నీవు నాకు అనే పుస్తకం ద్వారా మనస్సును నిర్మలం చేయడం, అంతరంగిక శాంతిని సాధించడం, అలాగే జీవితంలోని అన్ని సమస్యలను సులభంగా పరిష్కరించడం అనేవి ప్రధాన లక్ష్యాలు.

తనకు శాశ్వత స్వల్ప విషయమును జెల్పి ముగించెదను. అంతలో నీవివాహమునకు సమక్షము. 1921 ఆగష్టులో మహాత్మాగాంధీగారు ఉత్తరప్రదేశ్ నుండి గాంధీ మహాత్ముడు గాంధీ వివాహములలో భాగస్వామిగా ప్రభుత్వమునకు రెడ్యుషన్ గాంధీ మహాత్ముడు జేసెదనని ఒప్పకొనెను.

1. సాక్షి, నిర్వాహకులు లేకుండజేయుట.
2. చేతితో నూలునడుట, నేతనభివృద్ధిజేయుట.

ఇటుల పరస్పర జేష్టి విశ్రాంతియును కలిగెను చాలి నను అందుకు కంగిరంగులైరి. ఇందుకు కారణము కొంతమంది అభివృద్ధి కొంతమంది ప్రతిష్టాపాదనయ్యెను. గాంధీమహాత్ముని స్వల్పమున నీ మహాత్ముని విధించినపుడు బ్రిటిషు భారత ప్రభుత్వము వీరిని మునుపటి విధమున గర్హించెను.

ఈ ప్రతిష్టాపాదన కాంక్షను తీర్చి విషయముల నెవ్వరూ లేదు. కాని బ్రిటిషు విషయమును మాత్రము చెప్పి యింక విషయములు. రాష్ట్రముగా శా.టి పాటుగానిగూర్చి పరిపక్షమున. పాటుగాని నాకు పరిమితము. ఈపందర్బా మున అయిన శేరు దెబ్బలకున్న కాయన విచార మింకొక తెచ్చుచుండవలెను. అయిన గోమయిన గోలందు పుస్తకము నంద సంతోషముతో జదివిన నాకు దెలియను. ఆ గ్రంథము గాంధీ మహాత్ముని రక్తమునటుల విడిచిరించినందుల కంత కృతజ్ఞుడను చెప్పిన నాకు దెలియను అయినందు మరయొక భారత క్రైస్తవము దాకలకు దత్తయ్య గాంధీమహాత్ముడు క్రైస్తవ రక్తము దానగా గ్రహించి బోధించుటకు ఆచరించుచున్న చాడలలో భారతనామందు శ్రేష్ఠుడని నమ్ముచున్నాను. కాంతి నిత్యతనము, సి. యస్. ఆంధ్రాసు (మాడరన్ రెవ్యూ.)

ధర్మమునిసిపలు సంఘము

జై. ఎల్. కె. ను నిలుపుచేయవలసినదని నలుజడ్జి ఇంజంక్షను ఉత్తరువు లిచ్చుట

ధర్మ, జూన్ 10:—కొంతమంది మహాత్ముడియ ముని సిపలు పీఠములు: నివివాహము దాఖలుచేయగా మునిసిపలు జై. ఎల్. కె. ను నిలుపుచేయవలసినదని ధర్మిడియూటీ కమిషనరు నకును మునిసిపలుసంఘ కార్యదర్శిని మొదటి రిటర్నింగు ఆఫీ సరుకును సుబజడ్జి ఇంజంక్షను యుత్తరువులిచ్చెను.

మాతనముగా మునిసిపలు సంఘములకు జరిగిన సాధారణ సమన్వయకలలో జాయింట్లు ఎన్నిక నిబంధనల ప్రకారము బాలురంక ఓహారీలూ మునిసిపలు సంఘములోని ఎన్నుకొనబడెను. తరువాత కొన్ని గోలలకు అపజయమొందిన చాడరీ రిసార్ సిం గ్లక పరభానుకొట్టెను. దానిమీద బాలురంక ఓహారీలూ ఎన్నిక కర్తవ్యమున అసలు యెన్నికలైన కొద్దికొలల కమలు లోనికివచ్చిన సాంఘిక నిబంధనల ప్రకారము క్రొత్తమెన్నిక జరుగవలసినదని యుత్తరు పీయబడెను. సాంఘిక ఎన్నిక నిబంధ లప్రకారము తాము గాంధీమహాత్ముని పీఠములమని మహాత్ము డియ్యలైన సాధారణులు బాధించుచున్నారు. సాధారణ ఎన్నిక లు జరిగినప్పుడులేనే మామూలు ఎన్నిక జరుగవలెనని నిబంధ నలు చెప్పుచున్నవి. ఎన్నిక క్రిందటి సోమవారమే జరుగవలసి నని నిర్ణయింపబడెను. ఇటువంటిది మొదటికేసుగావున ఏమి జరుగవలెనని ఆమరకతో చూచుచున్నాను. (ఆ. ప్రె.)

అభివృద్ధిశాఖమంత్రి పర్యటనము

ఉత్తరప్రదేశ్, జూన్ 10:—గౌ. అభివృద్ధిశాఖ మంత్రి గారు కో. అపరేటిపు, వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక సంఘములు, ఫిషరీలు ఎట్టు పనిచేయుచున్నవో జూచుటకై రెండువారములు సంచారము జేయుదురు. వ్యవసాయకళాశాల విద్యార్థుల నెం చుకొనుటగూడ మూడుస్థలములలో జేయును. 1. సావర్కల్, మదరాసు, కోయంబటూరు.

మ:త్రిగారు 14 వ తేదీన ఉదకమండలము వీడి 15 వ తేదీ మదరాసు చేరెదరు. అటుండి ఆర్.ఆర్.యే బంపురం బోయెదరు. బంపురంనుండి 18 తేదీన నాల్కెరు, 21 తేదీన అనకాపల్లి, 22 న సావర్కల్, 24 తేదీన తిరిగి మదరాసుచేరు ను, 25 తేదీన మదరాసు వీడి కోయంబటూరు బోయి రెండు రోజు లుండి 28 తేదీ ఉదకమండలము చేరును.

పశ్చిమతరము జిల్లాలో ధాన్య వ్యవసాయపార ము స్థల విస్తీర్ణము కొంత జూలయిలో ముబారు పావున. (ఆ. ప్రె.)

ఆల్వారు దురంతములు

సంస్థాన ప్రభుత్వ ప్రకటన

ఇన్ఫర్మేషన్ మే చంపబడిరి

మాంటులూ, జూన్ 10:—ఆల్వారు సంస్థానములోని నిమాచానాలో జరిగిన గొల్లంతులగుర్చి గోరంతలు కొండం తలు చేసి చెప్పబడుననే యుద్ధేశ్యముతో నెట్టిమయాసాలను సో గొట్టుటకై మహారాజాప్రభుత్వమునా రీతిగుత్తరకటనను గావించిరి.

మాతనముగా జరిగిన ఒకచంపడికను గూర్చి బమ్మనూ, ధా నాభూజీ తేహసీలలోని రాజపుత్ర వ్యవసాయదారులలో ఆ సంతృప్తి కలిగించుటకై బహుటియిండి ఆందోళనపడు తెన్నియో ప్రయత్నముజరచెనెరి. సంస్థానపు నిబంధనలకు విరుద్ధముగ నభి జరిగినది. కాని అసంతృప్తి చెందినవారు తమ కష్టములను చట్టనిబంధనల ననుసరించి చెప్పకొందుగదా యని ఆశభల నాటంకపరుపలేదు. అటువంటి తేహసీలలోని రాజపుత్ర సం ఘములనుండి రెండే టిలిగ్రాములు వచ్చెను. కాని వారికష్టములను విచారించుట కొక కమిషనును పంపగా ఎవ్వరును ముందుకు రాలేదు.

తరువాత ఆల్వారు జయపూరు సరిహద్దులలో నొక సభ జరుగవలయు, దానికి వ్యవసాయదారులందరు ఆయనములతో నాహ్వనింపబడిరినయి, అటు రానివారు వర్ణబహిష్కారముచే యుదురని తెలిపబడి రనియు వర్తమానము తెలిసినది. దాని మీద ప్రభుత్వమువారు సభ జరుగగూడదని నోటీసు నిచ్చి ఆరాజకసభలు జరుగరావని మందలించిరి. ఇట్లు మందలించుట జరిగి ఎన్నియో నివారణప్రయత్నములు జరిగినను నిమాచా నాలో సభజరిగెను. ప్రభుత్వమువారినుండి వచ్చు వీయాటంక మైనను ఆయనములతో నెదుర్కొనబడునని అచ్చట ప్రకటిం పబడెను. నెవన్సుజడ్జియు పోలీసు యనపెట్టరుజెనరలును కొంతమంది సంస్థానపు నైపులతో నచ్చటికి పోయి చూడగా వారిదగ్గర తుపాకులు కత్తులు ఇతరాయుధములు నుండెను. సభను చెల్లాచెదిరు చేయుటకు ప్రయత్నింపగా చంపుటకుగాని లేక చచ్చుటకుగాని తాము సిద్ధముగానున్నామని వారు వెల్లడిజేసిరి. పిమ్మట వాగుంపు అపాయము జరుగునంత దగ్గరగా నైపుల నడ్డకు వచ్చినప్పుడు వారిలో కొందరు కాల్చిరి. తిరిగి కాల్చులసినదని యుత్తరువు నీయవలసి వచ్చుటచేత నిర్దురు మనుష్యులు చని పోయిరి. నలుగురికి గాయములు తగిలెను. గాయములు తగిలిన వారిలో నొకడు తరువాత చనిపోయెను.

తిరిగి గురు మనుష్యు లరిట్టుచేయబడిరి. ముందుందు సామాను చాలవరకెను. నైపులు గ్రామములో ప్రవేశించు టకుముందు ఆగుంపువా రుపయోగించిన తుపాకి మందులన కొన్ని గుడిసెలకు నివ్వించుకొనెను. గాయపడినవారికి నకాల మున సాయము జరిగెను. గుడిసెలు కాలిపోయిన గ్రామస్థులకు ముజరా లీయవలసినదని ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునా రీతిగుత్తరకటనను గావించిరి.

ఈ యాందోళనకు కారణమును కనుగొనుటకై విచారణ ప్రారంభింపబడినది. భక్తి గలిగిన వ్యవసాయదారులకు తమ కష్టములను చెప్పకొనుటకవకాశ మియ్యబడును. (ఆ. ప్రె.)

ధర్మ, జూన్ 10:—మాతనముగా జరిగినదురంతములను గూర్చి విచారణ సల్పు సంబంధమున సంస్థానములో ప్రవేశించుటకు చాలకుండి అనుజ్ఞ నిచ్చు విషయమై మహారాజా ప్రభుత్వమువారు పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారితో సుత్తరప్రభుత్వ తరములు జరుపుచున్నారని ఆల్వారు రాజకీయ కార్యదర్శి ధర్మ కాంగ్రెసు కార్యదర్శికి తెలియజేసెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆల్వారు సంస్థాన దురంతము

సంస్థానము డిల్లీ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుకమిటి కార్యదర్శి కంపెన సమాధానము

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారితో ఉత్తరప్రభుత్వ తరములు నడచుచున్నవి ధర్మ, జూన్ 9:— ధర్మ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటి కార్యదర్శి యిచ్చిన తంకి సమాధానముగ యాదిగుల ప్రకటించెను.

మహాత్ముని కొండజాతులవారు

సత్కరించుట

సిలింగురి, జూన్ 9:—మహాత్మా గాంధీగారి రొక పూర్వము చాల ముందుగో కొండజాతి ప్రజలు శిలింగురి, డా ర్శిలింగుమధ్య రోడుపాడుగున నిలిచి, అతని దర్శనమునకై వే చియుండిరి. ఉదయం 11 గంటలయ్యెను. కొండలన్నియు పొగమంచుచే నిండియుండెను. మహాత్ముని సత్కరించుటకై కుస్సంగులై త్వే ప్రేషనునద్ద చాలకుండి గుమిగూడియుండిరి. మోటారుకారులో మహాత్ముడు రాగానే గాంధీ మహాత్మా కుజే ఆశుభ్యని అన్ని నైపులనుండి మిన్నుముట్టెను. ఆప్రజలం దు విభ్రాంతాత్ములై: అంబరి కండ్లను నీయ గ్రమ్మెను. మ హాత్ముని పాదములంటుభాగ్యము గలవారెల్ల పాదచాపీత్యు లైనట్లుగా భావించుకొనిరి.

మహాత్ముని మోటారు నెమ్మదిగ ఆజనసమర్థమునుండి బయలుదేరెను. 1 మైలు పోవుట కొక గంట పట్టెను. ఇసుకలో కూరుకపోయిననాకకు నావికులవలె మోటారునకు ప్రజలు వ్రేబడ జొచ్చిరి.

పోలీసువారి గౌరవము

ముఖ్యముగా గమనింపదగ్గ జేమన, శేపలిపోలీసువారు మహాత్మునకు కానుక లాసంగట వారు నిండు ముస్తాబులతో తిరిగి మహాత్మునకు చండము లిడిరి.

మైసూరు ప్రజాప్రతినిధి సభ

పెద్ద ఉద్యోగములందు వివిధశాఖలయందును రీతెంచిమొంటు చేయవలయును

అభివృద్ధిపక్ష తీర్మానము

మైసూరు, జూన్ 10:—దేశము ప్రైమరీ పన్ను భార మును మోపకుండుటకును, జాతీయ నిర్మాణశాఖల యత్నము లను దోదాయకరమున ఆశ్రయములను బలపర్చుటకును ప్రభు త్వశాఖలందు ముఖ్యముగ శాఖాగ్రమునందుండి రీతెంచిమొం టు చేయవలయునని యితరు సభ్యుల సహాయముతో అభివృద్ధి పక్ష సభ్యులు మైసూరు ప్రజాప్రతినిధి సభాసమావేశముం దొక తీర్మానము జేచు ప్రతిపాదించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

మిల్లు పేర్లు మోసము కేసు

బొంబాయి, జూన్ 10:—శేరోజీవాడియ అండుసన్న మిల్లుఅధికారుల కంపెనీలోని శేరోక పార్టీ కార్యదర్శిని హె డుక్యాపీయరును బొంబాయి డైయింగు పిల్లులో పేర్లు తప్పు గాచేర్చి ధన నుపహరించిన నేరముక్రింద ఆరెట్టుజేసిరి.

మిల్లు పన్నులు

బొంబాయి మిల్లులపై మునిసిపలు పన్నులధికముగా నున్నవని దెలుపుచు కమిషనరుగారికి మిల్లుఅధికారుల సంఘము వారు విన్నవించుకొనిరి.

కేసుల పన్నులు

గుర్రపు పండుములపై పన్నుసభిందు ప్రభుత్వచట్టము ప్రకటించబడెను. టోటల్ జేటరు పండుమునకు నూటికి 4వో పన్ను విధించుటకును, వినోదముల వేన్ను చట్టముక్రింద విధింపబ డు కేసుల ఆవరణలో ప్రవేశించుము క్రిందపండు పన్ను నూ టికి 50 నుండి 25 వరకు తగ్గించుటకును చట్టమునందు సూచించ బడెను. (ఆ. ప్రె.)

చిన తంకి ఆల్వారు సంస్థానముందు జరిగిన దురంతములను గురించి రాజకీయ కార్యదర్శి పంపెను:—

“ప్రతాప” పత్రిక సంపాదకుడు సంస్థానమును సంవర్తిం చెను. పత్రికయందు వెలువడిన వ్రాతలు నిజమైనవి గావని ప్రకటించెదనని సంపాదకుడు వాగ్దానము చేసెను. వాగ్దానము ప్రకారముగ సంపాదకుని వ్రాతలనుజూచుట కంతవరకును సం స్థానము నిరీక్షించెను. కాని యింతవరకును సంపాదకుని వ్రా తలు వెలువడనందున నిజసందృష్టులను గురించి, అసత్యములను నిరసించుదు రుటలు సంజెయనకును ధర్మ వార్తాపత్రికలను ప్రేటుమొంటు లంపబడును. సంస్థానమును సందర్శించుట కనుజ్ఞ నీయవలసినదని ఒహుసంఖ్యాకులు గోరుచున్నారగాన యెవరో అనుజ్ఞ నిచ్చుటకు నిశ్చయించుటయు, కష్టతరముగ నున్నది. ఈమధ్యమై పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారితో ఉత్తర ప్రభుత్వ తరములు నడచుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

తూర్పుతీరము తునాను

ప్రభుత్వ సహాయము

ఉదకమండలము, జూను 10:—తూర్పు తీరమున తునాను ప్రమాదమునగుర్చి, యిచ్చటికి నురేమియో రిపోయి రాలేదు. ఇదివరకు ప్రకటింపబడిన రిపోయింజుట్టి కృష్ణ, గుంటూరుజిల్లా, ఎక్కువనష్టపోయియున్న తెలయునున్నది. గోదావరిలో అంతగా ప్రమాదము లేకుండను. విశాఖపట్నంజిల్లా శేమియు నష్టములేకుండను. ప్రభుత్వ భవనములు లోడ్లు ఇరిగేషను కాల్యములు బాగుచేయుచుట జరుగుచుండగా ప్రజలలో నష్టపడినవారికి సహాయముకేయవిషయమున ప్రభుత్వమువారు ఏమి రియోండలేదు. కృష్ణ, గుంటూరు జిల్లాలకల్లెలు గోదావరి ధనమును ఒసంగిరి. న్యనసాయదారులకు ఋణము లిచ్చుటకై శ్రీకృష్ణజిల్లాలో రూ 100,000, గుంటూరులో రూ 20,000 ఒసంగిరి. ఆ జిల్లాలలో పేదలకు గృహములు నిర్మించు కొనకలప ఉచితముగ నిచ్చుటకై రూ 10,000 ఖాతాపరచిరి. ఇవిగాక గవర్నమెంటు పోరంబోషలయందు లభించు కలకయిందునిచ్చుము వినియోగింపబడును. (అ. ప్రె.)

సెకండరీ విద్యావిధానము

విద్యామంత్రిగారి యేర్పాటులు

ఉదకమండలము, జూను 10:—గో॥ విద్యామంత్రిగారు, గాంధీ, ఎయిడెడుగూర్లద్వారా ప్రాథమికవిద్యను వ్యాపింపజేయుటకై యిదివరకే కృష్ణను విధానము సేర్పరచియుండెను. అందునిమిత్తమై తనకార్యము లిదివరకే జరిగినవిని జడ్జియేర్పాటునలన తెలియగలదు. ఇప్పుడు సెకండరీ విద్యావిధానమును పునరుద్ధరించుటకై ఆలోచించుచున్నారు.

మదరాసులో సెకండరీ విద్యావిధాన పునరుద్ధరణమున సంబంధించినవిషయములలో ముఖ్యమైన వృత్తివిద్యగూర్చి విద్యార్థులకు అభిరుచిగలగజేయుట కళలయందును చేరిన నులయందును, ఆయాధ్యయనకనుగుణ్య మగు వృత్తుల జ్ఞానమును విద్యార్థులకు కలుగజేయుటవసరము. హాయిస్కూలు విద్యార్థులు వాళ్ళునంది పంజేయుటకును ఉన్నత వృత్తి విద్యల సేర్పరచుటకై స్కూలుపులకు నుసమ్మర్చిగా బోధనలు అభిరుచి గలగించుటకును యీ విద్యావిధానము సోద్రదలెను. రెండవ దేవున ప్రస్తుతమున్న విధానమును తేలికజేయుటయు కొన్నిటియందు ప్రత్యేకజ్ఞాన మునందుటకు కుద్దేకంపబడిన యీ విధాన మొకవరకు పనిజేసినదో చూచి రి ఏండ్లక్రిందట ప్రతేక పెట్టబడినదనియొక్క అనుభవమునుబట్టి ప్రస్తుత ఆవసరములకు తగినట్లుగా మార్పులయొ ఉద్దేశంపబడినవి.

మిడిలుస్కూలు, హాయిస్కూలు సంబంధము

మాడవవిషయమేమన హాయిస్కూలు కమిడిలుస్కూలు నకు యొట్టి సంబంధముండనలెనని విద్యార్థి హాయిస్కూలు విద్యను పూర్తిజేయుటకు గాన్పితదా మిడిలుస్కూలో నేరిలినిజేసివృత్తి విద్యల స్వీకరించుటకుగా నిశ్చయించుకొనుటకు అడుగడుగున వీలగునట్లు య్లా రెంటికీసంబంధమేర్పరచవలెననిమానవగలదు. వాలగవ యల్లోమేనున, హాయిస్కూలు విద్య కాతేజీ విద్యకు దారిజూపునదిగా నుండ నవసరములేక దాని కది పూర్తియగు నట్లుండుట. హాయిస్కూల్లో వృత్తివిద్యల సేర్చి, విద్యార్థునివాసయోగ్యమగునదని కది పూర్తిగనుండునట్టి విద్యసేర్చుటయు యీమార్పునందలి ముఖ్యవిషయము. ఈనూచన లన్నింటిని ఉద్యోగులు ఉద్యోగశీతలు గలిపియును ఒక సంఘమువారు విచారించి యీరాష్ట్రమునందు ఉచితమున సెకండరీ విద్యావిధానము సేర్పరచెదరు. అందు నిమిత్తమై విద్యామంత్రిగారు కొన్ని ప్రారంభసూచనల ప్రవేశపెట్టిరి. ఈసంఘము వారు జూలయి అఖియన మదరాసులో సమావేశమగుదురు. అప్పుడు వారి కీసూచనలు తెలుపబడును. (అ. ప్రె.)

వి. వి. ఎస్. అయ్యరుగారి శవముదొరుకుట

పాపనాశనం నదిలో పడి ప్రాణములు గోల్పోయిన దేశభక్తుడు, గురుకుల విద్యాలయ సంస్థాపకుడు వి. వి. ఎస్. అయ్యరుగారి కశేబరము సోమవారమునాడు దొరికిట్లును, చూసవచ్చుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. శర్యదేవి సబుడివిజనలు ఆసీసరు గురురావుగా రా శవము నెడకెమ్మటయందు పడిన శ్రీమతు ప్రత్యేకవాసులు మంచి కృతజ్ఞత చిహ్నపెరి.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

యం. యల్. డిగ్రీ పరీక్షాఫలితములు

Table with 2 columns: Rank (సం.) and Name (పేరు). Rows include candidates like చాంబి 1, 4, 5, 8, 9, 11, 12 with their respective names and marks.

రాకపోకలు:—జూన్ 11 తేదీ:—ఉదయరాత్రి

శ్రీయుతులు డి॥ బి॥ పి. సి. యతిరాజులనాయకు (చె. కా. స) గారు ఉదకమండలమునకును, వైద్యకళాశాల ప్రొఫెసర్ డా॥ పి. రామమూర్తిగారు చిత్తూరునకును, పానగల్లురాజుగారు ఉదకమండలమునకును, యమ్. యస్. యమ్. రైశ్వ ప్రధానఇంజనీయరు లింగార్డుగారు బెంగళూరునకును పయనమై.

జి. వి. పి. లైసలో పట్టుకు తొలగుటవలన బొంబాయిమెయిలు మద్రాసునకు సేతు ఉదయం ౫:11.45 నిలవ చేరిన.

5 సం॥ ల బాలుని హత్య

ముద్దయి నిర్దోషియని విడుదల జేయబడెను

కృష్ణజిల్లా కోంగ్రూడి నివాసి యగు శేపు చుంగప్ప అను దేశస్థుని 5 సం॥ లు వయస్సుగల పొరుగింటి బిడ్డను హత్య గావించినందులకు కృష్ణజిల్లా జడ్జిగారిచే శిక్షింపబడి నిర్దోషియని చెప్పుటకు ప్రధాన న్యాయాధికారులు అసీలులో న్యాయమూర్తులు వెంకట శుబ్బారావు, మాగనన్ నాయుడుగారును సేను విచారించి ముద్దయి నిర్దోషిగ తలచి శిక్ష రద్దుచేసిరి.

గరి జనవరి మాసము 9 న తేదీ సామంత్రము 4 గం॥ ల వరకొంగ్రూడియందు పంపబడిన సమగ్ర బాండు నుగి కొంగరు బాండులో నుద్దయియొక్కయు తలయొక్క ఇంటి ముగ్గు వాడుకొనుచుండెను. అట్లు పిల్లలతో నాడుచుండగ ముద్దయి యగు చుంగప్ప పదరు బాంబుల తన గృహములోనికి తీసుకెళ్లుటకు అతనితోడీ చూచెను. పిల్లవాడు తిరిగి ఇంటికి మరలకుండుటగాంచి బాంబుతలండి ముద్దయి యింటికివెళ్లి బాంబునివేయుమై విచారించెను గాని తుర్రవాడు అంత క్రితమే ఇల్లువిడిచిపోయెనని ముద్దయి శ్రత్యుత్తరముపంపెను. మరునటి దినము ఉదయమందు గ్రామమునసబు విచారణ గావించుచు ముద్దయి తండ్రికి జెందిన ఒకకుడికే సాదాచేయగ బాలుని పృతశరీరము గనుపించెను

జిల్లాసెషన్సు జడ్జిగారు ముద్దయిని హత్యనేరము క్రింద దోషిగ నిర్ణయించి మరణశిక్ష విధించెను.

హైకోర్టునందు పి. గోవిందమీనన్ గారు ముద్దయితరపున వాదించుచు ముద్దయి హత్య యొనర్చుటకు చాలినంతకారణము గనుపించుట లేదనియు; ధనాపేక్షచే చంపింట్లు తలచినను మృతబాలుని శరీరముపై విషవలనగలలేననియు, సాక్ష్యము నంకు చాల అసందిగ్ధములు గలవనియు, శవము గనుపించినఇల్లు ముద్దయితండ్రిదని నిస్సందేహముగ రుజువు గాబడలేదనియు పల్కిరి.

న్యాయమూర్తులు ముద్దయితరపు వాదనతో సేకీకరించి ముద్దయిని నిర్దోషిగ నెంచి విడుదల గావించిరి.

పోర్టుసెంటు జారిగెట్టెట్టు

వి. యామాల్ గారు నర్సరావుపేటలో వివాహాధికారిగా నియమింపబడిరి.

నా కా కాళి

సయ్యన్ యామాల్ సాహెబ్ బహుద్దర్ గారు మద్రాసు పోర్టుటెన్టీ గా నియమింపబడిరి.

లా కాళి

ఎఫ్. ఇ. పిట్టిగారు బల్లారి జైలు నూపరిండ్లందుగా నియమింపబడిరి.

ఎం. ముప్పయ్యచాగారు ఆర్. గత్తుసింగ్ గారు తెజవాడలో సెషన్స్ మేజిస్ట్రేట్లుగా నియమింపబడిరి.

రెజిస్ట్రేజీకళాళి

కల్లికోట జమీందారుగారు మద్రాసు రాజనభాసభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

రివిన్యూకళాళి

ఎస్. లక్ష్మణరావుగారు పశ్చిమగోదావరి జనరల్ మ్యాజిస్ట్రేట్, ఎం. చరసింహంనంతులుగారు ప్రొజెక్టి, ఎస్. పీరాస్వామి నాయుడుగారు ఆనంతపూర్ జనరల్ మ్యాజిస్ట్రేట్, జి. పి. నంకటరామకృష్ణ ఆవర్భుగారు కృష్ణా జిల్లా డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

డి. పి. డబ్బుకళాళి

ఎం. ఎస్. భాస్కరయ్యగారు తెజవాడ సెషన్స్ యింజనీరుగారికి పర్సనల్ అసిస్టెంటుగాను వి. మూర్తినారాయణరావుగారు వాల్తేరు సబ్-డివిజన్, హెచ్. ఆర్. జ్యోగ్ గారు గోదావరి పూర్వడివిజన్, పి. హెచ్. మేల్కూనగారు మువవల్లి డివిజన్ల నియమింపబడిరి.

డి 15 వ జూన్ దాకా కృష్ణా జిల్లా తూర్పు పశ్చిమ కెనాలు కాలువలు తెరువబడవు. 15 తేదీన సాయంత్రం 5 గంటలకు తెరువబడును.

కె. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు కృష్ణా జైల్లోని డివిజన్ల నియమింపబడిరి.

న్యాయకళాళి

రామనాథ న్యాయగారు పెనగొండకు, డి. చిదంబర రావుగారు మార్కాపూరుకు, ఎం. వెంకటరామయ్యపంతులు గారు సింగోలుకు డిప్యూటీ సూపర్వైజరుగా మార్చబడిరి.

విద్యాకళాళి

5 వ డి॥ బి॥ రఘుపతి వింకటరత్నం నాయుడుగారి కైదుచాన్సలర్ పదవిచే నిండికేయి ఎక్సెక్యూటివ్ మెంబరు అయినందున వారి స్థానే ఎన్నికల నామినేషన్లు 19 వ తేదీలో గా యూనివర్సిటీ రిజిస్ట్రార్ కు చేరవలెను.

వివరెండ్ ఎఫ్ దేర్బార్ గారు రాజీనామా నిమిత్తమే నిండికేయిట ఎఫ్ వియోపెడ్ కాలేజీలనా లొక చట్టుని ఎన్నుకొనబడి యున్నారగావున నామినేషన్లు 19 తేదీలో గా యూనివర్సిటీ రిజిస్ట్రార్ కు పంపవలెను.

స్థానిక ప్యపరిపాలకకళాళి

వి. వి. ఆర్. సీతారామారావు, కె. వి. మాణిక్యరావు నాయుడుగార్లు కృష్ణజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగాను, వి. సి. మల్లాకెడ్డి, జి. వారప్రసాదుగార్లు కడప జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగాను, ఏ. జగన్నాథం పంతులుగారు పార్వతీపురం తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగాను, డి. మార్కండేయకారావు పంతులుగారు వైస్-ప్రెసిడెంటుగాను, వై. పి. సత్రరాజుగారు కాకనాడ మునిసిపల్ సభ్యుడుగాను ఎన్నుకొనబడిరి.

ఈక్రిందివారు విశాఖజిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

సి. వెంకటమూర్తారావు, ఎస్. కాకాకృష్ణ, డి. న్యాయ ప్రకాశరావు పంతులు, శ్రీపతి నరసింహంపంతులు, జానాబ్ షేక్ మహమ్మద్ అలీ సుస్తాన్ సాహెబు బహద్దర్ ప్రోజెక్టు ముదర భానూజీదేవుగార్లు,

మాంబళము మద్రాస్ ప్రొవిన్షియల్ స్కీము ప్రకారం మద్రాసు నగరమండోక్ భాగముగా నుండుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రైవేటుత్వముల అనన్యు సొసెటి గనుక ఇంసుంకి చెంగల్పుట్టుకు పోయేకేసులు అప్పట పెంపింగలో నున్నవి. అన్నియు ప్రెసిడెన్సీ కోర్టులకు అవగా నునరాను కోర్టులకు ట్రాన్సుఫర్ చేయునట్లుగా హైకోర్టులోకి ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడినవి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వ రాజీనామా నిచ్చునా?

విద్యుత్తును, నీరును కలిపి ప్రత్యేక శాంతి వాస్తవము, నామధ్య ప్రభుత్వ వాస్తవము ప్రశ్న వదిలిపెట్టవలసివచ్చును. ప్రభుత్వ పాలనాసంబంధ మగు విషయములగునై మంత్రులు పత్రికలకు వ్యాసముల వ్రాయవచ్చునాయను ప్రశ్నను, లేదని సభ్యులకు జాన్ ఫ్రెన్చు గాంధీగారి ఇండియా మంత్రియగు బర్మెట్ హెడ్జ్ ప్రభువుగారు ఇంకను పత్రికలకు రాజీనామా చేయవలసిగాని వ్యాసములను వ్రాయు చుండుటచే నిట్టి ప్రశ్న నడుగుట తటస్థించెను. మంత్రులు సాధ్యమగుంతవరకు పత్రికలకు వ్రాయకుండుటయే మేలని, యంతవరకును అంగీకరింపకుండునెను. ఏలనన, యందువలన చిక్కులనేకములు తటస్థించును. మంత్రుల వ్యాసములు చర్చను పురికొల్పుచో, వారు వాదప్రతివాదములకు దిగక తప్పదు. తమ యభిప్రాయమే సరియని మంత్రులు వాదించుటచే, ప్రజాభిప్రాయమును కొనసాగించుటకు వారికి మనసావుదు. మంత్రులు ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి నడువ నలసిన దేశములలో, తేనిపోని యాందోళన ముదయించును. మరియొక సందర్భము గూడ గలదు. మంత్రులు సాధ్యమగువరకు ననుసరించి ప్రవర్తించుట కెల్ల పున ను వీలుండదు. పలుమార్లు వీరి కలం పొకటికొననండు, ప్రభుత్వవిధానము వేరొక తీరున నుండును. అట్టికరి, తమ యభిప్రాయ మెటులున్నను, ప్రభుత్వాభిప్రాయమునే వెల్లడి చేసి, దానిని సమర్థించుటకు మంత్రులు పాల్పడవలసి యుండును.

సరిపాలన బాధ్యత యన శ్రమియో తిన్నగ దెలియని మద్రాసు రాజధానిలో గూడ, మంత్రి గారి ప్రసంగమునకును ప్రభుత్వాభిప్రాయములకును భేదము గలదు. అట్టియభిప్రాయములను తెలుపుట న్యాయమా యనియు, శాసనసభలో ప్రశ్నలకు అక్షరము తిన్నగ జవాబు చెప్పక సంప్రదిస్తాభిప్రాయ మది యని మాత్రము జెప్పిరి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సందర్భమే యీతీరుననుండ శాశ్వతముగ నిలిచియుండ వ్యాసములవలన నెట్టి సందర్భాల్లో నిర్భయముగా నక్కర లేదు. ఆలివియగు ప్రభువుగారు, శ్రాతనేర్చు గలవారయినను, ఇండియాలోని మంత్రులకు, పత్రికలకు వ్యాసములు వ్రాసినా సమయము ఉద్యోగానంతరము వీరు పత్రికలలో ప్రవేశించి వ్యాసములతో కలిసి జూడ, ఇండియా మంత్రిగారి వద్దకు వీరు వెలువరచినయభిప్రాయములకును, వ్యాసములలోని యభ్యంతరములకును అనుగుణ్యమై మొదటి మీస గలదని గనుపట్టును. ఆలివియగు ప్రభువు లిరువురుండిరా యను సందియము

తోచెను. మాన్వే ప్రభువు గొప్ప రాజకీయతత్వ వేత్తయు, సుప్రసిద్ధ గ్రంథకర్తయు నని తెలిసిన విషయమే. వీరు ఇండియా మంత్రిగ నున్నపుడు, నిర్బంధములను సమర్థించుటతోను, స్వపరిపాలనాశయమును నిరసించుటతోను ప్రాద్దుబుచ్చి, తమపట్ల భారతీయవిద్యార్థులకు కారవమునుకొల్పొయి.

కాని, విద్యుత్తు ప్రచురింపబడిన మాన్వే ప్రభువు గారి లేఖలను గ్రంథమును జూచిన, హైందవాధికారుల నిరసనకత్తమును వారు తీవ్రముగ ఖండించి రనియు, ఉద్యోగపు సరిహద్దుల నతిక్రమింపజాలక వారటుల మెలగవలసినవచ్చెననియు, దెలియజొచ్చెను. బర్మెట్ హెడ్జ్ ప్రభువుగారు వెనుకటి ఆచారము నాక్రమించుటకు కొంత కారణము లేకపోలేదు. హిందూ దేశమునందువలె ఇంగ్లండులో పత్రికావ్యాసరచన కేవల దేశాభిమాన సాధ్యత్యాగములతో గూడుకొనిన వృత్తిమాత్రమేగాదు. వ్యాసరచనకు గడంగువారు, దుర్భరదార్శిద్యమున మునిగి నిరుత్సాహము జెందవలసిన యవసరము లేదు. మంత్రులవలన నిర్వహించెడివానికి సయితము, వ్యాసరచనవలన చేకూరెడి ద్రవ్యము మిగుల ఆకర్షణవంతముగ నుండగలదు. బర్మెట్ హెడ్జ్ ప్రభువు గారు తమ లేఖనిమూలమున సంవత్సరమునకు పంజెండువేల సవరణలను సంపాదించెదరట. ఇది యొక గవర్నరుజీతమును మించిపోవుచున్నది. ప్రస్తుత రాజకీయ విషయములగునై మంత్రులెవరును వ్యాసములను ప్రకటింపగూడదని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించినటుల ప్రధానమంత్రియగు బాల్ఫూరుగారు పార్లమెంటు సభలో నుడివీరి. బర్మెట్ హెడ్జ్ ప్రభువు గారి వ్యాసములుగూడ నిట్టి నిషేధము క్రిందకు వచ్చునాయని యడుగగ, తమరావ్యాసములను చదువలేదనియు, చదువుటకు తీరుబడియు లేదనియు చెప్పి, బాల్ఫూరుగారు తప్పించుకొనిరి. కాని, బర్మెట్ హెడ్జ్ ప్రభువుగారి వ్యాసములు, నిషేధింపబడదగిన వనుటకు సందియము లేదు. బాల్ఫూరుగారు మోమోటమిచేత ఏసంగతియు జెప్పరయిరి. కాని, బర్మెట్ హెడ్జ్ ప్రభువుగారికి మిద వ్యాసరచననుమానుకొ నెదరా? మానుకొనరనియు, ఉద్యోగపదవికే వారు రాజీనామా నిచ్చెదరనియు, ఇంగ్లీషుమెను పత్రికకు లండను విలేఖకుడు దెలుపుచున్నాడు. ఎక్కడనయిన బావా యనురీతిని, డబ్బుదగ్గర ఇతరయోచనలు సాగుట కష్టము గద! అయినను, బర్మెట్ హెడ్జ్ ప్రభువుగారి రేమి చేసెదరో చూడవలయును.

దేశదౌర్భాగ్యము

హిందూ దేశమున, ప్రజలయక్కరలకు సరిపోయెడి వస్తువులన్నియు పండును. వీని నుపయోగించుచో, దేశమున యేమముండజాలదు. దేశమునకు సరిపోయెడి ప్రత్తి పండుచున్నను, ప్రత్తిని విదేశములకు పంపి, వస్తుములను పరదేశములనుండి తెప్పించుకొనుటకన్నను నెక్కువదౌర్భాగ్య మేముండును? గాంధీమహాత్ముడివిషయమును జల్పయిగురిలో చక్కగ తేటపరచెను. ఇట్టి దుర్గతి, మరియే దేశమునందును కనుపింపదు. ఇందుకు, ప్రజల మాంధ్యమును అజ్ఞానమును తప్ప వేరుకారణములు గనుపింపవు. ఈదుర్గతములను

పోగొట్టుటకే, మహాత్ముడు తను శక్తిసంతను భారజోయి చున్నాడు. ప్రజలు పాటుబడుచో అచిరకాలములో కద్దరు నిర్మాణమును, విదేశవస్తుబహిష్కారమును సులభసాధ్యము లగు ననుటకు సందియము లేదు. ఆర్థిక రాజకీయ స్వాతంత్ర్య మయూచితముగ చేకూరుటకు సులభమార్గ మేర్పడును. దైవసంఘటనల ఫలితముగ నరదలచేనేమి, తుపానులచేనేమి, వర్షపులేమిచే నేమి, కలిగెడి కఠవుబాధలను మాన్పుటకు రాట మొంతటి యుత్సాహసాధనమో, నానాటికి విధితమగుచున్నది. ఆచార్య ప్రభులచంద్ర రాయగారు బెంగాలులో నిర్వహించిన కార్య మద్భుతముగ నున్నది. మహాత్ముడు బెంగాలునం దన్ని ప్రదేశములకును వెడల నిశ్చయించుటచే, నిర్మాణోత్సాహము వారింత వృద్ధియై బెంగాలు మిగిలిన రాష్ట్రములకు మార్గము జూపగలుగు ననుటకు సందియము లేదు. బెంగాలునందు, హిందువులు, మహమ్మదీయులు పురుషులు, స్త్రీలను తారతమ్యము లేక, ఎల్లరును రాటము చేపట్టుచుండుట శుభచిహ్నము. సున్నితమగు దారమును తీయుటలో మహమ్మదీయులు మిగుల నైపుణ్యము జూపిరి. ఐశ్వర్యవంతు లగు జమీందారులుగూడ నూలుతీయుటలో ముందడుగునైచుచు, ఇతరలకు మార్గదర్శకు లగుచున్నారు. "నా కార్యక్రమము నందు నైతిక, కద్దరుభాగములే శాశ్వత మయివని. ఇతరభాగములుగూడ శ్రేష్ఠములయినను తాత్కాలికలాభమును సూచించుచున్న"వని మహాత్ముడు పలుకుటచే, అహింస, కద్దరులపట్ల మహాత్ము డెట్టి పట్టుదల జూపుచున్నాడో తెలియగలదు. స్వరాజ్య సిద్ధికి పిమ్మటగూడ కద్దరునిర్మాణధారణములత్యవసరము లని ఎంచవలయును. సుప్రసిద్ధ రసాయన శాస్త్రజ్ఞులగు ప్రభులచంద్రరాయగారు తమ అభిమాన విద్యనుగూడ వెనుకకు బెట్టి కద్దరునే మోక్షసాధనగ గైకొని, కద్దరుప్రతిష్ఠాసాఫలకు తోడ్పడి, కృషి నలుపుచున్నారు. ప్రవర్తకసంఘమువారు గూడ వీరి ప్రయత్నములకు తోడ్పడ నిశ్చయించిరి. ప్రజాసామాన్యక్షేమమును పోగొట్టుటకు, రాట మెటుల తోడ్పడెనో, ప్రభుల చంద్రుని దీక్షాఫలితము తేటపరచెను. రానురాను, ఇంకను విశేషము లనేకములు గోచరించునని మహాత్ముడు నమ్ముచున్నాడు. హిందూమహమ్మదీయసఖ్యత్వ పెంచుటకు, కద్దరు నిర్మాణము తోడ్పడిన వైఖరిని చాటుచున్నాడు. ఆంధ్రదేశము మహాత్ముని ప్రయత్నములకు వెంటనే తోడ్పడవలయును. కద్దరునిర్మాణమునకు ప్రసిద్ధిజెందిన ఆంధ్రావని తన ప్రఖ్యాతిని కొల్పోవకుండజూచుట, ఆంధ్రుల ప్రధానవిధి యగుచున్నది.

మొరార్జీ సారాటము

స్వేయిను సైనికులకును రిఫోజిటెకిని, మొరార్జీలో జరుగుచున్న సంగ్రామమునందు, స్వేయిను సైనికులకు మిగుల నష్టము వాటిల్లెనని చదువరు లెరుంగుదురు. యూరపులో నిట్టియుద్ధము జరిగినచో, గెలిచిన జాతికి స్వాతంత్ర్యము లభించుట స్వతస్సిద్ధము. మొరార్జీయుద్ధములో నానారాష్ట్ర సంఘమువారు తరుణసమయమునందు జోక్యము కలుగజేసికొని, అనుకూలమగు సంగిని గుదిర్చి యుండవలసినది. లేనియెడల, విజయఫలితములను

అట్లుకే కరీంగారి కోనగిరియందునును. అటుల జను గుంటకుమారుగ, ఫ్రెంచివారు జోక్యము కలుగజేసి కొని, ప్యెయినుకు సహాయముగవచ్చిరి. వీరు యుద్ధములో పాల్గొనుటకు తగిన కారణము గనుపించదు. యూరపియనుల ప్రతిష్ఠను నిలుపుటయే ముఖ్య కారణమని దోచును. మాంధ్యేష్టకు గాఢాయనులో మిలిటరీ విలేఖకుడు ప్రాసిన సంవర్ధముబట్టి చూచినను, ఫ్రెంచివారు ముట్టించిన భాగమునందు రెండుజాతులవారు గలరనియు, వారు అబ్దుల్ కరీం గారికి కప్పముచెల్లించుచు విధేయులై యుండిరనియు తెలియగలదు. అందుచే, ఫ్రెంచిముట్టడి, అక్రమ మని తేలుచున్నది. పైవ్యబలమునందు ప్రసిద్ధి పటించిన ఫ్రెంచివారు సమతము, మొరాకో యుద్ధమునందు అనుకొనినంత త్వరితముగ ముందుకు సాగలేకన్నారు. పలుతావులలో వీరు వెనుకకు జూరలవలసివచ్చుచున్నది. తుట్టతుదకు, ఫ్రెంచివారు జయముగాంచుట సహజమయినను, యింకను యీపోరాటము కొనసాగవలయునాయను ప్రశ్న జనించును. మొరాకో స్వాతంత్ర్యము కొరకై పోరాడుచున్న రిఫోజిటారి కోర్కె నీడే ర్చుటకు, నానారాష్ట్రసంఘముగాని, ఇంగ్లండు అమెరికా మున్నగు గొప్పజాతులుగాని, పూనుకొనగూడదా? ప్రతిదేశమును స్వార్థముతో మెలగుటచే, విశాలభావము జూపజాలకున్నవి. ఆకారణముచేతనే, యింకను పశుబలప్రాముఖ్యమే ప్రపంచమున వర్ధిల్లుచుండుట, శోచనీయము.

హెడ్జాజుయాత్రికులు

హెడ్జాజుయాత్రికులగుర్చి పార్లమెంటుసభలో మాక్స్ టెలిపి న విషయము లేమాత్రము సమంజముగ లేవు. ఏలనన, సముద్రముపై భారతీయయాత్రికులను రక్షింప వలసినబాధ్యత బ్రిటీషు ప్రభుత్వముపై గలదు. బ్రిటీషువారికి సముద్రాధిపత్యముగలదనుట జగత్ప్రసిద్ధము. గత సంగ్రామమునం దది విడితమయ్యెను. అట్టిస్థితిలో, బ్రిటీషువారు వందలించుచో, అమీరు అలిగారు యాత్రికులు పయనమయ్యెడి ఓడను ముట్టడించియుండదు. భూమిపై దిగివెమ్మట, వారలను పవిత్రస్థలములకు సురక్షితముగ గొంపోయెదమని, ఇబ్రహీమ్ గారు వాగ్దానము చేసియున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వలదని నను, యాత్రికులు వెడలియుండుటచే వారి కర్మమును వారనుభవింపవలయు నని మాక్స్ టెలిగారు పలుకుట, ధర్మముగాదు. తాము జోక్యము కలుగజేసికొన మని చెల్లినంతమాత్రాన వారి బాధ్యత వదలదు. ప్రప్రాంతమునందున్నను, ఆంగ్లేయులను రక్షించుటకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు రైటుల కంకణము గట్టుకొందుచో, సామ్రాజ్య పౌరులగు భారతీయుల విషయమునను అట్టి బాధ్యత నే పటించుట ధర్మము. సులభముగ నివారించగల విషయములలోనూడ వీరు వెనుదీయుచో, ఇట్టివల నగ్గిపోవుచున్న అశాంతి మరల ప్రబలమగుట సహజము. ఇప్పటికయినను, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు తమ ఉపేక్షాభావమును విడనాడి, మహమ్మదీయుల తేమమును కాపాడుట ప్రయత్నము.

వైకంఠస్థితి

వైకంఠగుర్చి గాంధీమహాత్ముడు యీవారపు "యంగు ఇండియా" పత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసము, కొంతవడి నిరుత్సాహము గలిగించక మానదు. సత్యాగ్రహవలంబులు, మహాత్ముని యాదేశమును శిరసాహించి, ఎట్టియధు లేకున్నను మొదటి సరిహద్దును దాటుకుండ కట్టడిజేసికొని, అందుకు బద్ధులయి. సత్యాగ్రహవలంబుల, నిగ్రహ శక్తి కిది నిదర్శనము. ఇట్టిస్థితిలో, మహాత్మునకు వాగ్దానముల చేసిన ఉత్తమజాతిహిందువులు తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమువారిని ప్రోద్బలపరచి, అంత్యజాలకు గలిగిన అన్యాయము తొలగింపవలసి యుండును. వీరు తమ వాగ్దానములను చెల్లించుకుంటు మిగుల శోచనీయము. వీరి ఉపేక్షవలన, నిశ్చిజాతులవాడు, మరల కలవరపడుచున్నారని తెలియుచున్నది. కాని, సత్యాగ్రహము మెల్లగ పనిజేసినను అనుకూల ఫలమును తప్పక నొనగొననియు, తొందరపడి అహింసా పద్ధతిని విడనాడవలదనియు, మహాత్ముడు హిత మొనగుచున్నారు. సత్యాగ్రహవలంబులు మాత్రము స్థిరచిత్తులై యితరులకు మార్గము జూపుట ధర్మమని మహాత్మునితలంపు. వీరల నిరుపమాన త్యాగ మెట్టి కఠినహృదయము నయినను కరగించగలదు. వైకంఠస్థు ఇదివరకే భారత వర్షదృష్టి నరికిట్టినది. అస్పృశ్యతానివారణావశ్యకత నది చాటినంత యధికముగ, నేదియు చాటియుండలేదు. ప్రాచీనాచారాభిమాను లెంతటి కష్టముల గలుగజేసినను, నిమ్నజాతుల స్వాతంత్ర్యము త్వరలో సిద్ధింపకమానదు.

రాయపేట ఆస్పత్రి

రాయపేట ఆస్పత్రినిగూర్చిన వదంతి నిజముగాదనియు, మద్రాసు కార్పరేషనుసభ్యులు లేని పోని ఆర్భాటము జేసిరనియు, మద్రాసు మెయిలు పత్రిక పరిహసించుచున్నది. స్థానికశాఖమంత్రిగా రీపదంతులగుర్చి నిజసందర్భములను వెంటనే ప్రచురించియున్నచో, చెన్నపురియం దింతటి యాదోళన జరిగెడిదిగాదు. మంత్రు లధికారవర్ధనైఖరి నవలంబింపబనిలేదు. ఏవిషయమునుగూర్చి యైనను వదంతులు ప్రబలినపుడు, వాస్తవస్థితిని చెలుపుచో అధికారప్రతిష్ఠకు కొరంత వాటిల్లజాలదు. ఇప్పుడైనను, కాలయాపన జేయకుండుట మేలు. యూరిపియనులకు ప్రత్యేక వైద్యాలయము గావలసి యున్నచో, ఎన్నియో సుందర మయిన తావులుండగ, భూమిదానములతోగూడుకొని, కేటలు బొబ్బలతో నిండియుండెడి ప్రదేశముననున్న ఆ స్పత్రిని ఏరుకొనెదరాయని, మెయిలుపత్రిక యడుగుచున్నది. యూరపియనుల కిట్టి తావులుపనికిరాకున్నచో, భారతీయులకు మాత్ర మెటుల బనికవచ్చునో తెలియదు. మెయిలుపత్రిక దృక్పథ మిందువలన నెల్లడియగును.

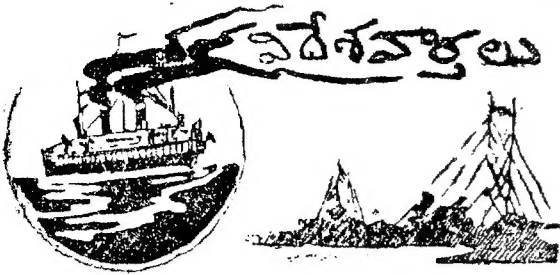
త్రాగుడు మతిస్థితిమా?

త్రాగుడును, హిందూమతముగాని క్రైస్తవ మతిముగాని అంగీకరించుటలేదని ఎల్ల రంగీకరించెదగు. క్రైస్తవమతమునూడ, ఇట్టి దురభ్యాసమును నిషేధించుచున్నదని తలచియుంటిమి.

అమెరికావంటి క్రైస్తవదేశము, మద్యపాననిషేధముపట్ల జూపెడి యుత్సాహమును, మిషనరీలు పలువురు నిషేధోద్యమముపట్ల జూపెడి శ్రద్ధయు మానమృకమును బలపరచుచున్నవి. కాని, ఎపిఫేనీ అను మిషనరీపత్రిక, "త్రాగుడు జీవితావసరము లలో నొకటి. అందుచే మతము త్రాగుడును నిషేధించదు" అని వ్రాయుటవలన, క్రొత్త సందేహము ప్రబలుచున్నది. త్రాగుడు జీవితావసరముగాదని, త్రాగునీరులము లనేకములు గల హిందూ దేశమే రుజువుచేయుచున్నది. సోమల్ రిఫార్మరు పత్రిక చెలిపినటుల, జింతువులేవియు మద్యమును వాడకుండ జీవించుచున్నవి. ఎపిఫేనీపత్రిక వ్రాతలే సత్యమగుచో, క్రైస్తవపరిపాలకు లెన్నటికయినను మద్యపాననిషేధమునకు తోడ్పడెదరాయను నందియమును, నిరాశయు కలుగకమానవు.

మద్రాసు ఎక్జిక్యూటివు కౌన్సిలు

శాఖాధికార విభజనము
ఎక్జిక్యూటివు కౌన్సిలులోని సభ్యులలో ఎవ్వరెవరు ఏ యే శాఖలపై అధికారము గలిగియుండెదరా? నిర్ణయించు గవర్నరుగా రీకేంది ఉత్తరువును ప్రకటించునాడు.
నో. సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యరు (లామెంబరు)
సివిలు క్రిమినలు వ్యాయస్థానములు, ఎన్నికలు, విద్యుచ్ఛక్తి, హైద్రాబాద్ క్రిమినీయలు, విదేశీయులు పక్షపు నివేదికములు, ఇరిగేషను, లాండులార్డు, టెనెంటు సమస్యలు, లెజిస్లేటివుశాఖ, మాజిస్ట్రేసీ, మార్కెటింగ్, వ్యాయవిషయములు, పాను పోర్టులు, పోలీసు సీ. ఐ.డి, గ్రంథముల రిజిస్ట్రేషను, ముద్రాక్షరశాలలు, ప్రచురణశాఖ, రైల్వేలు, రాజకీయ పరిపాలన ప్రాముఖ్యముగల నివేదికములు, రాజకీయతైడిలు, గవర్నమెంటు ట్రాన్స్మీటులు.
మార్కెట్టాంకుగారు (రెవిన్యూమెంబరు)
ఏజన్సీ జిల్లాలవిభజనము, కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్, ఆర్థికపరిస్థితులు, ఖామము, ప్రభుత్వ దోర్తగుల పరిస్థితు నిబంధనలు, ఇండియను సివిలు సర్వీసు, లాండురెవిన్యూ, సర్వే, సెటిల్మెంటు, గనులు, పాండులు ప్రత్యేకనిధులు, పబ్లిక్ సర్వీసుకమిషను సర్వీసులకు, సంబంధించిన సహస్యలు, సంస్కరణములు, నిక్షేప్రములు, అడవివృగములు, ఈనాములు, పెన్షనులు, ఇతరశాఖలలో చేర్చుటకు వీలులేని ఇతరవిషయములు.
ఖాళాబహదరు మహమ్మదు ఉస్మాను
సాహేబుగారు (హోంమెంబరు)
పరిపాలనానివేదికలు వాయువిమానములు, తుపానులు మందుసామానులు, బాయిలరులు, జవాభాలెక్ట్రలు, పయను, నిగ్గయించు సర్టిఫికేటులు, క్రిమినలుజాతులు, నిమ్నజాతులు, ఎమిగ్రేషను, అడవులు, ప్రభుత్వ భవనములు. కారాగృహములు, కార్మికసమస్య, ఆకదీవులు, హాజీయత్రికులు, రెపర్యేటరులు, మెకేలు మరీ ఇతరవృత్తు ఆర్థికలను నిర్ణయించుట, ప్రాణాధనముల సంరక్షించువృత్తు ఇచ్చుచు మానములు, గవర్నరుగా రీకేంది, స్టాంపులు, వ్రాతపరికరములు, గవర్నమెంటురెవెన్యూ.
టి. ఇమాయదుగారు (ఆర్థికసభ్యుడు)
ఆర్కియాలజి, ఎఫ్ గ్రాఫీ, సులకిమురు, మతవిషయములు, ఆదాయపుపన్ను, మీటిరియాలజి, నల్లమందు, సంస్థానాధీశులకు సంబంధించిన ఇతర రాజకీయవిషయములు. పోస్టాఫీసు, ఉప్పు, తరివార్తలు, టెలిఫోనులు, ఆంగ్లేయులవిద్య ప్రామాన్య, మిలిటరీ, ఇతర కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన విషయములు.
స్థానిక సంఘము ఎన్నికను రద్దుచేయుట
నాకారీ, జూను 9:—పత్రికచంద్ర చక్రవర్తిగారును మార్టీ శబ్దర్ హతు ఏం.ఎల్.సి. గారును, మకాల్టీ ఫజుల్లా మరయిరువురు విజయము పొందిన ఆధ్వర్యముపై సాదరుతావాస్తానిక సంఘము ఎన్నికయందు నిబంధనల విరుద్ధముగా ప్రచారము జేసినందులకు వారి ఎన్నికను రద్దుపరచవలసినదని కోరుచు పెట్టిన కేసునందు ప్రభు మునసభుగారు తీర్పుజెప్పిరి. ప్రతివాగుల ఎన్నిక రద్దుపరచుట ఖర్చులతో సహాదానీతుమన తీర్పు జెప్పెను. ప్రతివాదులు ఎన్నడుగూడ సభ్యులుగా నుండరాదని కాసింపెను. (ఆ. ప్రె.)

సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టు

ఆంగ్లో ఫ్రెంచి ఒడంబడిక

రైలు ప్రదేశమును గాపాడుట

జనీవా, జూన్ 9:—మిత్రమండలితో గలిసి ఫ్రెంచి వారుగూడ ఒక ప్రకటనను జేయవలసియున్నది గాన సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టునుగూర్చి లేఖ కాలానుసరముగ అందజేయుచును. ద్వైతము సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టును గూర్చి తయారుజేసిన లేఖ సంగీకరించెనని బ్రిటనుడుగారు తెలియజేసిరి.

ఫ్రెంచిపత్రికల అంగీకారము

పారిస్, జూన్ 9:—బ్రిటనుడు చాంబర్లను గాని ఒడంబడిక చాల ముఖ్యమైన దని వార్తాపత్రికలు వాదించుచున్నవి.

పూర్వపు ట్రాడంబడికలకంటె ఇది చాల మంచిదిని వెబ్బిల్ ప్యారిస్ పత్రిక వాదించుచున్నది. ఫ్రాన్సు ద్వైతమును సహాయము చేయుటతోడనే ఇది గూడుకొనలేదు. రైలు, పెట్టు నదులవద్ద గ్రేటుబ్రిటను కేవలమదము రాకుండ గాపాడుకొనుటతో గూడుకొన్నది. ఇదే ప్రకారము ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, ఆస్ట్రియా తమ సరిహద్దులకు ప్రద్రవము రాకుండ ఒడంబడికను చేసికొనుట. ఆంగ్లో ఫ్రెంచి ఒడంబడికలో ఇటలీనిగూడ జేర్చుటకు చాంబర్లనుగారు ప్రయత్నించుచున్నారట. సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టును ఈలోకే ప్యారిస్ పత్రికలో పెర్సినాన్ అనువాతము ఆక్షేపించుచున్నాడు. ఆపదతిని ఖాయపరచిరని ఫ్రెంచి ప్యాతెంత్యవిధానము అంతరించు ననుచున్నాడు.

బ్రిటిషు అభిప్రాయము

లండన్, జూన్ 10:—సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టును పూర్తిగ రెండుపక్షములకే అనగా ఇద్దరే చేసికొనదలెట. ఫ్రాన్సు జర్మనీకుండి రైలు సరిహద్దులకు ముప్పు రాకుండ జాతి సమితి అధికారముక్రింద బ్రిటను గాపాడును.

దీని కంతకును ముఖ్యము జర్మనీని జాతీయమితిలో జేర్చుకొనవలెనట.

మిత్రమండలి లేఖ

జర్మనీలో అనుసూయవాదావరణము

లండన్, జూన్ 8:—మిత్రమండలిలేఖను గూర్చి జర్మను ప్రభుత్వము ఏచర్మను దీక్షికొనుటకును 15 రోజులు పట్టును అధ్యయము.

మిత్రమండలి కోర్కెలను జాగ్రత్తగా యోచించుట ననుచున్నాడు.

జాతీయపత్రికలు మొదలు నిరాకరించవలె ననుచున్నవి.

జర్మను గౌరవమునకు భంగముగనున్న సంగతుల నెన్నిటికిని అంగీకరింపరా ననుచున్నాడు. కాని కొంతవరకు వాతావరణము అనుకూలముగ వర్తించుచున్నట్లున్నది.

ప్యారిస్ హెచ్చరిక

లండన్, జూన్ 7:—జర్మనులు మిత్రమండలి లేఖ నెట్లావలించినది ప్యారిస్ పత్రికలు ఏవియు తెలుపుటలేదు. ముందేమీ జరుగునదీ కనిపెట్టువలసియున్నది. జాతీయవాదుల కోపము అందరకును దెలిసిన విషయమే. కొన్నిచోట్ల లేఖ యొక్క సమంజసభావమును లెక్కనెయిట లేదనుచున్నాడు. జర్మనీ ఒడంబడికను సెరవేర్చును దానికి భిన్నముగ ప్రవర్తించుట కష్టములేదట. జర్మనులు ప్యారిస్ పత్రికలను తగ్గించుటకును సెక్యూరిటీ ఫ్యాక్టునును సంబంధము కల్పించు నుద్దేశ్యమును తెచ్చు పత్రిక భండించుచున్నది దీని నెంతమాత్రముసహించరనుచున్నది. వివేకము గలుగుగాక యనుచున్నాడు.

కార్మిక సభ

విషమావస్థ

ప్రతినిధులలో భిన్నాభిప్రాయములు

జనీవా, జూన్ 9:—ప్రతినిధులలో భిన్నాభిప్రాయములు బయటపడుటచే కార్మికసభ విషమావస్థయందు బడెను. 'ట్యూంకు ఫర్మసులు' (కొలిమి) వాడబడు అర్థ కర్మాగారములో వారమునకు ఒకరోజు పనినాపవలెనను పవరణను నిరాకరించినట్లు. కార్మికవర్గమువా రీతిర్యాసమును ప్రతికూలముగ వ్యాఖ్య యొనర్చుచున్నారట. 1926 లో కమిటీ ఏర్పాటును సవరించుట ఏర్పాటులు జరుగునట.

మంత్రివర్గము

పత్రికాప్రచారము

బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుని ఆదాయము

లండన్, జూన్ 8:—వార్తా పత్రికలకు మంత్రిలు వ్యాసములను ప్రాసి గడించువిషయమై ప్రభుత్వవిధానమునే తర్వాతిజేయుటకు మంత్రివర్గమునా రొక యుపసంఘము నేర్పాటుజేసిరి. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు ప్రాసిం లేఖలనుగూర్చి ప్రస్తావించుటచే ఇట్టిపరిస్థితి లేవడెను. తినితాళుకు సంబంధించిన విషయములను ప్రాయశంతిపరకు భయము లేదనిరి. ప్రభుత్వ విధానమునుగూర్చి ప్రాయశంతిపరకు ఆదాయమును వ్యాసములను ప్రాసి గడించవలెననిరి.

బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు వ్యాసములనల సాజుకు 12000 పౌనులను సంపాదించునట. లార్డు చాన్సలరుగ నున్న పుడు దీక్షికొను ఫించును పవరిపెట్టిందీ లేవదీ తెలియదనుచున్నాడు. ఇండియావంటి జీతముగూడ 5000 పౌనులే తమ లాభనిమిత్తము మంత్రివర్గమువారు పత్రికలకు ప్రాయగూడదని నిశ్చయించినచో మంత్రిలు రాజీనామానీయవచ్చుననుచున్నాడు.

చీనా గోల

విద్యార్థుల ఆందోళనము

ష్యాంగుహే పరిస్థితులు

ష్యాంగుహే, జూన్ 9:—నాకాశమ్మె గాక ష్యాంగుహేలో నెమ్మదిపడుచున్నది. రోడ్డువాండ్రు, ఇంటినపురుగులు మరల పనులలో బ్రకేరించుచున్నారట. నదిరేవులలో చాల అలజడిగనున్నది. క్యూకియంగునుండి స్త్రీలు పిల్లలు శరణార్థులు ష్యాంగుహేకు వచ్చుటచే అలజడికి కారణమగుచున్నది.

విదేశీయుల డేము

చాంగు కింగులో విద్యార్థుల ఆందోళనముజేయుచున్నాడు. కాని విదేశీయులకు పనివాటిల్లకుండ కాపాడెదమని నేనాసలు కాన్సుల్లకు అభయమొసగిరి.

విప్లవకారులు ఏషియాటిక్ పెట్రోలియం కంపెనీని తగలబెట్టిరి.

వార్తవర్గము గూడదనియు విప్లవపవలెననియు చాంగ్స్ విజ్ఞాపన విద్యార్థులకు సలహానిచ్చుచు లేఖను అందరకును బుచ్చుచున్నాడు.

విద్యార్థులసంఘమువారు తీవ్రము తీర్మానములను చేయుచునేయున్నారు. పెంగ్ యూహిసింగు నేనాని విద్యార్థుల ఆందోళనమును ప్రోత్సహించుచున్నాడని తెలియుచున్నది. సైనికలందరను ఒకతో నొకరు సహకారము నల్పవలెనని బాంగ్స్ లెడ్ గారికి తంతి నంపెనట. చీనా ప్రజల పత్రికలను సాధించవలెనని తంతి నంపిరి. పిటితో ఏకీభవించుచు ప్రభుత్వ వైరము నివ్విరి. కాని వీరద్దరు ప్రతికూల విదేశాంగవర్తనను దీక్షికొనక ప్రజాహితోద్యమము పట్ల సానభూతిని మాత్రము జూపెదరట.

నాగకులసమ్మె

800 చీనా నావికులు సమ్మెగట్టిరి. కాని సమద్రవము నను జేయు నాకలకు పమ్మె పోకలేదు.

నాకాశమ్మెలో పనిచేయువారు సమ్మెగట్టుటచే నాకాశమ్మెలో పని ఆటంకము గాంచుచున్నది.

వి. స. ఎస్. పరిక్షకు వెల్లిన

యభ్యర్థుల సంఖ్య

లండన్, జూన్ 9:—రాజన్న వి. స. ఎస్. పోటీపరీక్షకు 139 యభ్యర్థులు ప్రయత్నింప నున్నారు. హామీ సీవిలు సర్వీసు పరీక్షకు పరీక్షకు 151 మంది యున్నారు. ఈరెంటికిని ఒకటి విడిచి ఇంకా దానికి అనేకమంది బోవుచున్నారని గిన్నిస్ గారు తెలుపుచున్నారు.

జర్మనీలో వైమానికపందెము

బెర్లిన్, జూన్ 9:—88 గురు వైమానికులు పోటీపెట్టిరి. 85 గురు విమానకాలకు తిరిగివచ్చిరి.

15 రోజులవరకు గెలుపొందినవారి కేర్లను ప్రకటించరు. లోయర్లకు గెలుపవచ్చును.

స్వామాన్ విప్లవము

అంత్యము

ఏథెన్స్, జూన్ 9:—స్వామాన్ విప్లవము అంత్యమొందినదనే చెప్పవచ్చును. ముగ్గురు విప్లవకారులు చనిపోయిరి. పోలిషియన్ ఇతరులను బట్టుకొనిరి.

గ్రీకు నైవ్యములు సగరములో ప్రవేశించెను. సక్రమ పరిస్థితులు ప్రకటపెట్టబడెను.

విప్లవము పూర్వోత్తరము

లండన్, జూన్ 7:—చీనా విప్లవకారుల కవుడే బోల్షివికులు ఆభిషేదనకు ల సంపెదరట. విదేశాంగ నామోజ్యకాంక్ష గలుగవారందరును పోవువరకు పోరాటమును సాగించవలెనని హెచ్చరించుచున్నారు. ఈసంగతులు చీనా ప్రజలకు నచ్చును. వీరి భావములు విదేశీయులకు ప్రతికూలముగ నున్నవి. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతముల నవలంబించు దని విప్లవకారులతో జెప్ప ప్రయోజనము లేదనుచున్నారు.

అతి జాగ్రత్తగా చీనా ప్రజలు మనకులను గనిపెట్టి పని చేయవలెను. ఒకపర్వాయము చీనా ప్రజలు మెల్లగాంచున్న, విద్యార్థులు, విద్యార్థికులు మించెను. అని రీగానుండి మెప్పు ప్రతికావికలు డిజువుచున్నాడు. రైతులే అధికారము నవలంబించు తత్వములను కమ్యూనిస్టులు బోధింపవలెను. కమ్యూనిస్టు పక్షమువారి ఉత్తమ ప్రకారము నడిపించవలెను.

మీపరాజ్యములకు వగచుచు విజయములకు యభినందించుచున్నార నుని రెడ్ గ్రేడ్ యూనియను అధ్యక్షుడు టూన్స్లీ గారు చీనాకు కలువంపుచున్నారు. పోలియులు రిపబ్లికు చీనాపోరాటమును కనిపెట్టి చూచుచున్నారనిరి.

లండన్, జూన్ 8:—చీనా కల్లోలము జాతీయోద్యమమనియు, కమ్యూనిస్టుల ప్రేరితముగాదనియు సోవియటు అధికార పత్రికలు డిజువుచున్నవి. చీనాప్రజలే మొదట ఈ యుద్యమమును తలపెట్టిరి. సాంఘిక పరివర్తనమునకు భూమి చాచక ముగ జాతీయము క్రికై చీనా పాటుపడుచున్నది. 1908 లో రషియాలో బయలుదేరిన యుద్యమమువంటిదే చీనాయుద్యమము. ప్రతిజనవరి మాసము ఆఖరున అక్టోబరు వచ్చుననిరి. అక్టోబరులోనే బోలిషివిట్ విప్లవము గల్గెనట.

ఉద్యమముపుట్టుక

చాంగ్స్ సహాయముతోడని విప్లవపక్షముతోడను ఈ యుద్యమమును పెంగ్ యూహిసింగు నేనాని ప్రారంభించిననుచున్నాడు. చాంగ్స్ లెడ్ అజపూర్వప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగ ప్రారంభించబడెను. ప్రతిరోజున అల్లరులను గలుగజేయుటయే యుద్దేశ్యము. విదేశీయులు జోక్యము కలుగజేసికొనుటల బలవంతము జేయదలంబిరి. ఈ ప్రకారము పెంగ్ గారికి ఏకింగకు బోవుటకు మార్గమునేర్పాటుజేయుటకు పిలగును. ఇచ్చటనే పోయినవేసవిలో విప్లవము జరుగజలసి యుండెను. కాని ట్రిప్పిన్ లో పెర్లనెనతో చాంగ్స్ లెన్సుగాడు ప్రవేశించుటచే పిలులేకపోయెను.

గార్డెన్స్ లో విమానములందెములు జరుగుచున్నవి. ఆమెరికను విమానమును జర్మను పోగయోడ పైకిదిసెను, పట్టుంది తెలిసెను.

ఈ జిల్లా - బిటను

స్నేహము మరల ఏర్పడుట

లండన్, జూన్ 7:—ఈజిప్టులో, ఈజిప్టు ప్రభుత్వము ఆలెగ్జీయాకి వీడ్కోలును గావించుట చే జవాబుగా ఆతని సహోద్యోగులు ఈజిప్టు గ్రేటు బిటనుకు ప్రాతన్నేహమును కదిల్చిరని ప్రెస్సుచరిత్ర వాకొనుచున్నది. జాబులు పాపాగారు అపాయకరము అనిజేకముతో తెచ్చిన ముప్పును జివరుపాపాగారు తొలగించిరి. వచ్చే ఎన్నికలు ఈ జిప్టుజలు గ్రేటుబిటనుతో ప్రాతమైతినిబొందగోరుచున్నారనియు, ౪ జేయి ఆలరులు బీభత్సముతో విసిగిపోయిరనియు తెలియజేయుటల ఏర్పడుగాక యనుచున్నది.

మెకన్నా పన్నులు

కామన్సునధలో ఆమోదింపబడుట

లండన్, జూన్ 9:—కామన్సునధవారు మెకన్నా పన్నుల కంగీకరించిరి.

ఇండియా వైమానిక ప్రయోగము

లండన్, జూన్ 9:—తన రంగును పయనమునకు 800 సాను లాయెననియు దిసిన్గ్ గారి విజయమునకు అభినందించుచు బ్రాంకరుగారు తెలియజేసిరి. ఆస్ట్రేలియా, సామ్రాజ్యమునకు దారిజాపె ననిరి. వైమానిక ప్రచారము అభివృద్ధి లేని ప్రదేశమునం దెట్లు లాభముగ నుండునో జూపెననిరి. ౪౦ దాంతర ప్రయాణికుల ౪౦ రృపును హ్యందేపేజిగా రాక్షేపించిరి. ముందు ఇండియాకు వైమానిక ప్రచారము నేర్పాటుజేయుటకు సామ్యును వినియోగించవలె ఘనిరి.

ప్రతికంట్రాక్టులో ఆమెకనుప్రభుత్వమువారు కొన్ని మాన్యులను 15 తేదీనుడి అములు జరుపుటకు నిశ్చయించిరి.

మరాఠో పోరాటము

ఫ్రెంచి ప్రధానామాత్యుని రాక

ప్యాంస్, జూన్ 9:—వైమానిక సహాయములతో నేటిసాయంకాలము మరాఠో పోరునున్నాడనని మంత్రికూటములో తెలుపింపుగారు తెలియజేసిరి.

ఫ్రెంచి బాంబునిమాన మొకటి బద్దలైంది. బాంబులు ప్రేలేను. నానికుడు, పరిశోధకుడు చనిపోయిరి.

శత్రునష్టములు

లక్కూజిల్లాలో ఇంకను రిపులు దాడినట్లుచున్నారు. ఫ్రెంచిసైన్యములు కొన్నిచోట్ల వెనుకకు చక్కగ మరలెను. ఫ్రెంచి పంక్తిలో చొరబడుటకు శత్రువులు ప్రయత్నించిరి. కాని పరాజయమై పారిపోయిరి.

ఫ్రెంచి ప్రాంతాధికర లాభకరముగ నున్న దనుచున్నారు.

కేంబ్రిడ్జి విశ్వవిద్యాలయమువారు

రీడింగు ప్రభువు, కేపు, క్లీట్ ప్రయత్నముల ద్వారా బిరుదము సొసగిరి.

నర బ్యానిట్ బ్లాక్టు

అధికారమునుండి తొలగరు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 10:—బ్లాక్టుగారు జూలై 11 తేదీని ఇండియాకు బయలుదేరి ఇండియా ప్రభుత్వ సభ్యత్వమును బోగొంది, తమ సంస్కరణ యభివృద్ధి కృషి నే నిర్వహించెదరు. పనిలోనుండి తొలగరు. ఇండియా ఇంపీరియలు బ్యాంకు గంగ్గురు పదవిని వహించు.

హ్యాంగ్ పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

పికింగు, జూన్ 10:—చాంగ్స్ లిన్, పేంగుగార్లు అధ్యక్షునకు, తూడ్చిజాగారికి అధికారకీర్త్య హ్యాంగుహా పరిస్థితులనుగూర్చి తంతి నంపిరి. చీనావారు చెప్పసంగతిని తెలియజేసిరి. ప్రజలను రక్షించి స్థిరచిత్తముతో దైర్యముతో వ్యవహారమును పరిష్కరించవలె ననిరి. హ్యాంగుహాపరిస్థితులను విచారించుటకు చెంఘుచీనుగారిని ప్రత్యేకముగ నియమించిరి. ప్రజలకు సహాయము జేయు హర్షమును వీరు అలాచించవలెను. 109 వేల మంది మహాజనుభ్యాసములతో వీధులపెంట తిరుగుచున్నారు. సమైక్యవిధికి చీనాప్రజలను సామ్యు నిచ్చునటుల ఆమెరికా మత్ప్రచారకులు ఏర్పాటు జేసిరి.

విదేశాంగ కార్యాలయమువారిని కోరగ రాని కోర్కెలను రాయబారులు కోరిరి. హ్యాంగుహాలో విదేశీయుల సౌకర్యముల నాపు జేయుటకు సైన్యములను బంపవలెననిరి. మంత్రి ప్రత్యుత్తరముతో ఆసంతృప్తి తిరిగిపోవుటకు ముందు ఆచట నున్న సామాను, అద్దములు, కిటికీలను ముక్కుముక్కులగ జేసిపోయిరి.

వాతావరణ సిద్ధి

1925 సం జూన్ 11-వ తేదీ గురువారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, గ్రేడ్ 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము, గ్రేడ్ 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము, గ్రేడ్ 24 గంటలలో గరిష్ఠ గాలి వేగము, గ్రేడ్ 1.5 మైలునుండి గరిష్ఠ వర్షము, గ్రేడ్ 1.5 మైలునుండి గరిష్ఠ గాలి వేగము. Rows include గోపాలపురం, విశాఖపట్టణము, కాకినాడ, మచిలీపట్టణము, కర్నూలు, బళ్లారి, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, నేలము, కోయంబుత్తూరు, తిరుచనాపల్లి, నాగపట్టణము, మధుర, పాంబల్, తిరునల్వేలి, తిరువేంగళము, కొచ్చిన్, కాలికట్టు, మంగళూరు, బెంగళూరు, మేకార, కొడైకనాల్.

సర్కారులు:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. కాకినాడలో పగటివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. తక్కినచోట్ల 5 నుండి 6 డిగ్రీలవరకు ఎక్కువ. రాత్రి వేడిమి 8 1/2 నుండి 4 డిగ్రీలవరకు ఎక్కువ.

దక్కన్:—మేఘములు పలచగ నున్నవి. అంతటను ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటివేడిమి 8 1/2 నుండి 5 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—ఉదయ మెరుపు అంతటను గలవు. మద్రాసులో తుంపర పడెను. మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. పగటివేడిమి 8 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్షిణమున స్థానికచిహ్నము పడవచ్చును. ఎస్. ఆర్. యు. సావూరు, వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

హాజీయాత్రికులు నిలిచి పోవుట

డిల్లీలో మహమ్మదీయుల సభ

మహమ్మదాలీగారు అధ్యక్షత వహించిరి

డిల్లీ, జూన్ 10:—డిల్లీలో జమ్మామసీదునందు మాలానా మహమ్మదాలీగారి అధ్యక్షతక్రింద మహమ్మదీయుల లండను సభ జేసిరి. ఆమీరు ఆలీ రాజుగారు కలీగును ముట్టడించిన కారణముచే యాత్రికుల గొనిపోవుచున్న 'జహంగీరు' నాకను నుదాను లేవు స్థలమువద్ద నిలిపి వేసినందులకు మహమ్మదీయులందరు ఆందోళము చెంది కలవరపడుచున్నారని తీర్మానించబడెను. ఆలీగారి ఆసందర్భపు చిర్యపట్ల మహమ్మదీయులు నిరసము దెలిపిరి. ఆలీగారిని అటంకపరచి యాత్రికుల సురక్షితులగుపంపు బాధ్యత బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిపై గల దనిరి. ఈ కార్యమును ఇంగ్లాండు సెరవేర్సుకున్నచో మహమ్మదీయులకు ఆలీచర్యవలన నెట్టి అనాయ కోపము కలిగెనో బ్రిటను పై గూడఁజ్టి అనాయ జనించు ననియు, ప్రభుత్వమువారి నిశ్చలత్వమువలన ప్రస్తుతము వారిపైనున్న అనుమానములు నిజమగుననియు తీర్మానము ప్రకటించుచున్నది.

మహమ్మదాలీగారి ఉపన్యాసము

మహమ్మదాలీగారు సభలో నిట్లువన్యసించిరి: "భారతీయుల యాత్రికులనాక అచ్చటికి బోకమునుపు ఎట్టి సైనికయత్నములను రబీరుద్ద జరుగుచుండలేదు. రబీగు తగవులస్థలములకు చేరువగా నున్నది. ఎన్నడైన యుద్ధరంగము కాగలదు అని మాత్రము జడ్డాలోనున్న ఆంగ్లరాయబారి యిదివర కనియుండుట నిజము. దీనిబట్టిమాడ ఆరాయబారి రబీగు ముట్టడికోరి తెచ్చినట్లుదోచును. ఇప్పుడుగాని ఆలీగారు యాత్రికుల పోనీయకుండ పట్టుబట్టినచో, యీ యల్లరంతకు మూలకారణ మెవరో స్పష్టముగ వెల్లడియగును. హెడ్డాజికి యాత్రికులు పోకుండ ఆడ్డుపెట్టటమై ప్రభుత్వమువారు విశ్వప్రయత్న మొనర్చిరి. చివరకు కిలాఫతు ప్రచారకులపోరు బడలేక అనుజ్ఞ నొసంగఁబడినవచ్చెను. అందుచే వింకను బోవలయు యాత్రికుల భయపెట్టజూచుచున్నారు. దీనివల్లనే యాత్రికుల సంఖ్య 20 వేలనుండి 3 వేలకు తగ్గినది. అయినను ఇస్లాము విరోధుల ఆజ్ఞానసారము తమ విధిని విడిచిపెట్టనొల్లని మహమ్మదీయుల కిది యొక ఘనముగ సంఖ్యయే." (ఆ. ప్రె.)

భారత కార్మికుల సంరక్షణసమితి

అఖిలభారత రైల్వే సమితుల సమాఖ్య కార్యదర్శి తంతి

సమైక్యకట్టిన కార్మికుటుంబముల దురవస్థ

కలకత్తా, జూన్ 10:—అఖిలభారత రైల్వేసమితుల సమాఖ్య కార్యదర్శి కలకత్తానుండి నీమయందున్న భారత కార్మికుల సంరక్షణసమితికి యాదిగవ ప్రకటించిన సముద్ర తంతి సంపెను:—

"పశ్చిమాత్తరరైల్వే, బెంగాలు వ్యాయవ్య రైల్వేకృషిలందు అములునందున్న సమైక్యలందు నలువదివేల కార్మికులు గలరు. రెండువేలనుండి పశ్చిమాత్తర రైల్వేకార్మికులు సమైక్యకట్టిరి. సమైక్యకట్టిన కార్మికుటుంబములు తల దాచుకొనుటకు యింట్లు లేక నానాకష్టముల ననుభవించుచున్నారు. రైల్వే అధికారులు భీష్మిచుకొనియున్నారు. రైల్వేసమాఖ్య కార్మిక సమితిసభ ప్రజలు సహధానపర్చుటకు పంచాయితీ సంఘమును కోరుచున్నారు. కాని యిండియా దౌరుతరమువారు నిర్భీకారభావమును జూపుచున్నారు. కాబట్టి యీవిషయమై పార్లమెంటు నందు కడపవలయును. బ్రిటిషు ప్రజల కార్మికసంఘముల సానుభూతిని ధనసహాయమును చేయవలయును. (ఆ. ప్రె.)

నల్లమందు అమ్మకము

కలకత్తా, జూన్ 10:—నిన్నటి నల్లమందు అమ్మకము నందు 250 పెట్టెల వారణాసి నల్లమందు అమ్ముడెను. అమ్మకమువలన వచ్చిన మొత్తము రూ. 11, 66, 625. రూ. 4895 హెచ్చుగర నల్లమందు పెట్టెకు వచ్చెను. రూ. 4620 లు కనీ సముధరకు పెట్టె అమ్ముడెను. పగలున పెట్టె 1 కి రూ. 4666-8-0 వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

మహాత్ముని వర్ణనము

జల్పగిరిలో స్వాగతము

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

9 వ తేదీ సాయంత్రమునకు మహాత్ముని జల్పగిరి చేరినది. రైలుస్టేషను వద్ద నేలకొలిది ప్రజలు ఘనముగా స్వాగత మొసగిరి.

సాయంత్రము 6 1/2 గంటలకు బహిరంగసభ జరిగినది. వేల కొలది ప్రజలు వచ్చిరి. ఏడు సంఘముల వారు సన్మాని పత్రములు వ్రాసంగిరిగాని దానిని సభలో చదువలేదు. మహాత్ముడు చాలనేపు మంటలాడెను. స్వాగతసంఘమువారిని చాల ప్రశంసించెను. వర్తకులను చాణిజ్యపరులను ఉద్దేశించి మహాత్ముడు చాలనేపు మాటలాడెను.

“వాణిజ్యము చేయు వారందఱును ధనవంతులైయుండ నలెననియే నేను కోరెనుగానివారు తమ వాణిజ్యమును ధనమునుగూడ స్వదేశాభివృద్ధికొరకే వినియోగింపవలెను. విద్యాభివృద్ధి మొదటినుండియు నేటివరకునుగూడ ప్రత్యేకముగా దేశసేవ చేయుచున్నారు. ఇక వర్తకులను యితర ప్రజలను దేశ సేవకు పూనుకొనవలెను. వారినేర్పుచు నిర్మాణవిధానము కొరకు వినియోగింపవలెను. వారలు చేసినవో సాగు 60 కోట్ల రూపాయలు విదేశములకు పోవుట తక్కిపోవును. విదేశబట్టలు పూర్తిగా బహిష్కరింపబడెను. ఖద్దరుబట్టలు విస్తారముగా తయారగును. మన దేశమునందున్న 7 లక్షల గ్రామములలోను నేతపనికి కావలసినవన్నియును పూర్తిగానున్నవి. స్త్రీలును పురుషులను చాలకుండి కలరు. రాష్ట్రములను చేతిమీగములును సమృద్ధిగా దొరుకును. ఇన్ని సమపాదములు మన దేశమునందున్నను మనము ప్రతిని విదేశములకు ఎగుమతి చేయుచు దానితో విదేశములలోని పనివాండు నేసిన బట్టలనే కొనుచుండినచో విదేశముల వారికి మన వై నెట్టి ఆభిప్రాయముకలుగును? భారతీయులు అవివేకవై యుండురు. తేదా దేశభక్తిలేనివారగుదురు అని విదేశీయులు తలచుట కవకాశము కలుదుకాని భారతీయులకు వివేకమును దేశభక్తియునుగూడవలెను. ఆజ్ఞానమువలనను దురదృష్టము వలనను భారతీయులు పాశ్చాత్యదేశములకు పంబంధించిన తర్కాల్పికాది విపరీత సిద్ధాంతములనుండిన దిగ్భ్రష్టులై జెందియున్నారు అందువలన కష్టములుజరుగుచున్నవి. త్రమలనుగూడ నిపుడు వారు చూడజాలరుదేదనన్నారుగాని త్వరలోనే యీ భ్రమనివారణము కాగలరు. నేను కోరుచున్న ఖద్దరు ప్రచారము చాలనుభవమైన దనియు చాల లాభకరమైన దనియు సర్వజన ముఖసాధ్యమైనదనియు జనులు త్వరలోనే తెలిసి కొందురు. దేశములోని ప్రజలకు కావలసిన బట్టలను దేశములోనే తయారు చేయించి కట్టుకొనడని తెలిసిన నందేమి బ్రహ్మాండమున్నది. ముతక బట్టలు కట్టుకొనజాలమని కొందరు. తెలుపుదురు దున్న హనురు చేసినచో ఆతపముగకు తాళుకొని గలిగినవారు ప్యదేశీయులకు సోదరి సోదరులు నేసిన ముతక ఖద్దరు బట్టలను మాత్రమే కట్టుకొనజాలరు. దేశీయులలో చాలమంది యిపుడు ముతక నూలువడకుచున్నందున ముతకబట్టలు వచ్చుచున్నవి. అందఱును సన్ననూలునే వడికించో సన్నబట్టలే నేయబడును. నాలుగేండ్ల క్రితముకంటె యిపుడు చాల సన్ననిబట్టలు నేయబడుచున్నవని ను చెప్పగలను. వ్యయపథికమని మరొకందరందుడు. క్రొత్తపరిశ్రమల కన్నీటికిని మొదటరక్షణ అవసరము. జర్మనీలో తుంచదార (బీటుసుగరు) పరిశ్రమ వృద్ధికొందుటకు వానిమి త్రము జర్మనీదేశీయులు కొట్లకొడిది ధనమును వ్యయము చేసిరి. దొరతనమువారు ఖద్దరును కాపాడుకొనగాన దేశీయులే దానిని కాపాడవలెను. వెనుకటి కంటె యిపుడు ఖద్దరు ధరలు గూడ చాలవృద్ధిచెంది.

ధిమంతులను ధనవంతులను తమధీశక్తిని ధనమును దేశ సేవకు వినియోగింతురు. ఆరెండునుగూడ తేనివారు ధనమునకు ఒక ఆరగంట రాట్టునుపై నూలువడికినచాలును. 1. ధనవంతులు ధనముపంగవలెను. 2. వాణిజ్యముచేయువారు మంచిఆలోచనచేసి ఖద్దరును చాడగా అమ్ముటకు తగిన ఏర్పాటుచేయవలెను. 3. తక్కినవారందఱునుగూడ ఒక ఆరగంటకు లెక్కవగాకుండ రాట్టునుపైని నూలువడికి దానిని దేశీయున కొనగవలెను అని నూత్రమే నేను కోరుచున్నాను. తమ తమ వృత్తులను ఉద్యోగములను ఎవరునువలనకల్గలేదు. తీరికకాలమునంతను ఖద్దరునిమి త్రము వినియోగింపవలెనని మాత్రమే నేను కోరుచున్నాను.

న. మహాత్ముని వర్ణన, ఆస్పత్రిక, మున్సిపాలిటీ రూపు మాపవలెను. అని మహాత్ముడు నుడివెను.

7000 రూపాయలు విరాళము

“మహాత్ముడు పర్యవేక్షించుట జల్పగిరిపొరులు 7000 రూపాయలను సంపాదించగలిగిరి. బాబూ జోగేంద్రచంద్ర ఘోషగారి తల్లిగారిొక్కచే 1500 రూపాయలు నిచ్చిరి” అని మహాత్మునియువస్వామి ముగియగానే బహిరంగసభాభ్యుత్థుడు సభలో ప్రకటించెను.

మహాత్ముడు వారికి నందనములర్పించెను. ఆధనమును ఖద్దరు ప్రచారముకొరకే వినియోగించెదనని నుడివెను.

మిమ్ముల స్త్రీలసభకును రాత్రి పాఠశాలకును చెల్లెను. 10 వ తేదీ ఉదయమున స్త్రీలును పురుషులను నూలువడుకు ప్రదర్శనమును జరిపిరి. అందరిలోను బాగుగా వడికినచాలికి ఒకబంగారు పతకమును మహాత్ముడిచ్చెను. ఆపతకము నొకస్త్రీయే బడయగలిగెను. స్త్రీలో ప్రత్యేకముగా బాగుగావడికిన వారికొక వెండిపతకమును, బాలురలో బాగుగా వడికిన వారికొక వెండిపతకమును గూడ మహాత్ముడొసంగెను.

(ఆ. ప్రె. స్పెషల్)

ఆంగ్లో-హైందవ రాయబారము

యంగ్లాండునకు బోవు బర్మాప్రతినిధుల ఎన్నిక రంగూను, జూన్ 10:— ఇంగ్లాండునకు బోవనున్న ఆంగ్లో-హైందవ రాయబారముతో గలసి వెంటబటు ఖర్వాం డజ్జీగారికి వీలు లేకపోవుటచే నీయన స్థానమందు బర్మాప్రతి నిధులగ స్వార్థులై పామ్, థివోంటు, విల్లమైగుగార్లు నిన్న జరిగిన సంఘసమావేశమందు ఎన్నికొనబడిరి. విల్లమైగుగారు దప్ప తతిమ్మా ప్రతినిధులందఱును ఇంగ్లాండునందున్నారు. విల్లమైగుగారు బర్మాగజటునందు బనిచేయుచున్నారు. వీరు యంగ్లాండునకు పోవుటకు ఏర్పాటు జరుగుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

మహానంది దేవాలయము

శ్రీయుత హరిసర్వోత్తమరావుగారి ప్రకటనము సంప్రక్షణ జరిగినది. నిత్యము ధూపదీప నైవేద్యములు జరుగుచున్నవి. యాత్రికులు రావచ్చును. ఈ జూన్ నెల 4, 5, 6 తేదీలలో మహానంది దేవాలయమున సంప్రక్షణ జరిగినది. అప్పటినుండియు మామూలు ప్రకారము నిత్యము ధూపదీప నైవేద్యములు జరుగుచున్నవి. యాత్రికులు రావచ్చునని శ్రీయుత గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమ రావుగారు ప్రకటించిరి.

పంజాబు తిలకుస్వరాజ్య నిధి

లాలాజీ 500 రూపాయల నిచ్చెను పంజాబులో లెలకు స్వరాజ్యనిధికి 4, 500 రూపాయలు వసూలైనవి. లాలాజీపతిరాయి, పండిత సంతానం, దాక్టరు నెహిలుచందుగార్లు ముగ్గురును చెరి 500 రూపాయలు చొప్పున మొత్తము 1500 రూపాయలు నిచ్చిరి. చెరి 5 రూపాయలు నిచ్చిరిని నిన్న పారబాటుకొంతివార్త వచ్చినది.

హిందూస్థాన్ ఎలక్ట్రిక్ ముద్రాయంత్రణ కాలయందు ఆహాయము.

ఒక యువకుడు చనిపోయెను.

ధిల్లీ, జూన్ 10:— నిన్న మధ్యాహ్నము హిందూస్థాన్ ఎలక్ట్రిక్ ముద్రాయంత్రణాలయమందు దొక దారుణమైన అపాయము వాటిలెను. పదియారు వత్సరముల ప్రాయము గల యొకయువకుడు అపాయమువలన జచ్చిపోయెను. నిద్రాచక్రిచే నడవబడు ప్రైడింగ్ యంత్రమును పిల్లవాడు కాగితములను దీయుటయందు నియోగింపబడెను. వరులైన బట్టలను ధరించుటచే అది యంత్రమును ద్విప్పువట్టకాయందు దగ్గిల్కగా యంత్రమును వాని బట్టికొట్టెను. యంత్రము ఆసి వెంటనే కుట్టవానిని ఆసుపత్రికి దీసికొనిపోయిరి. ఒక గంట తర్వాత ఆసుపత్రియందు పనివాడు చనిపోయెను. మామూలు విచారణ జరుగుచున్నది! (ఆ. ప్రె.)

నరసారావువేట

(ఒకవిలేఖరి)

డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ గారు

ఇప్పటికి రెండు సంవత్సరములనుండి ఇటు ముసముగ నుండిన శ్రీయుత కట్టమంచి భాస్కరరెడ్డి వి. వి. యల్ గారికి బ్రాన్సును చేసినటు రూఢివార్త తెలిసినది. వీరు న్యాయవాదుల తోడను పురప్రభువులతోడను భేదభావములేక ప్రవర్తించి వాడందరి నున్నగలను పాత్రులయిరి. 9 వ తేదీన డిస్ట్రిక్టు ముసముగారి గౌరవాత్ము చేరి పక్షా శ్రీయుత చానలి వెంకటకృష్ణయ్య గారియంటి విందు జరిగినది.

మరణము

ఉదారహృదయులును రైల్వే గూడ్సు మాస్టరుగారు నగు శ్రీమంత నరసింహారావుగారి భార్య కొలదికోజులక్రింద ట ప్రసవించి మరణించినది. ఇయ్యది గ్రామములో నందఱును సంతాపకారణ మైనది.

తిరుచినాపల్లిలో అగ్నిప్రమాదము

3 రు చచ్చిరి 30 మందికి గాయములు

తిరుచినాపల్లి, జూన్ 10:— ముసిరికి 15 మైళ్ల దూరమునందున్న వరగూరు గ్రామములో ఘోరమగు అగ్నిప్రమాదముచే ముగ్గురు చనిపోయిరి. 30 మందికి గాయములయ్యెను. గురువారమురాత్రి పిల్లారివేషములో నుండిన మందుకుండు సామాను గదిలో హఠాత్తుగా మందుకుండు ప్రేలుటచే ఉత్పన్నము జూడవచ్చిన ప్రజల కపాయము గలిగెను. సంకాలానుండి వైద్య సహాయము వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

తునితాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈసంఘమునకు యీనెల 13 తేదీ శనివారంసాయంత్రం 4 గంటలు లగాయకు ఎన్నికలు జరుగును.

కె. రంగారావులు, కావ్యదర్శి.

వాసపాముల గ్రామములో శ్రీశ్రీరాజా

రంగయప్పారావు సెకండరీ స్కూల్

నూతనభవన ప్రవేశము హోదాత్వము

(15.6-25) తేదీన ఉదయ 8.0-11.15 నిల లకు వాస

పాముల గ్రామములో శ్రీశ్రీ రాజావెంకటాద్రప్పారావు బహుద్దరు జమీందారువారిపాపలతో నుండి మాచే నిర్మింపబడి శ్రీశ్రీ రాజా రంగయప్పారావు సెకండరీ స్కూలు నూతన భవనము, శ్రీశ్రీ రాజా వెంకటాద్రప్పారావు బహుద్దరు జమీందారువారిచే తెరవబడును.

వేములపల్లి చినరామయ్య.

చెరుకూరి శ్రీరామదాసు.

పుస్తక భాండాగార అధ్యక్షులవిన్నపము

నేను రచించి లోకోపకారముకై ఉచితముగా నిచ్చుచున్న శ్రీరామచంద్ర డైరీలను మీపుస్తక భాండాగారముల యందలి సభ్యులకు సర్వోపయోగముకొరకై డైరీలను ఉచితముగా పంపదలచియున్నాను గాన వలయువారలు దరఖాస్తులు పంపుకోవచ్చును.

తడకమల్ల సీతారామచంద్రరావు, జమీందారు

ఃల్లగొండజిల్లా నిజాం రైల్వే ఖమ్మంమెట్టు ద్వారా పంజాబునగరుపోవు బేరవోలు.

మోహనీ తైలము

5 తులినూనెగల సీసా 1.5 రూ 0-12-0

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు మోగ్యమైకది.

ఇదిమనోహరమును శేయు విద్యాధికు, స్తీర్యు, ఉద్యోగములు మొదలగు వారికి సుఖిద్రు, విశ్రాంతినిచ్చును. నుండగల మె. లాలాజీపతిరాయి ప్రాచీన మరులను మనోహరముగ లేంచి కాపాడును. ఈతైలముపండుల రమణీయకమగు సుగా సునచెప్పలవిగాదు. తలెగురాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలకుగూడ పరిమళముబ్యాపింతును. తలలోయందును పుట్టనివ్వను. దినియందు మనోహరమును సువాసన ద్రవ్యములను శ్రేష్ఠతయాయచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెచ్చబడెడియున్నాము. కేయేల ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. ఆమ్మతాండనం, డిపో మదరాసు - బాంబాయి.

నైజాము రాష్ట్రమునకు

వలసపోవుట

మోపాడు ప్రాజెక్టు

గోదావరి కృష్ణ గుంటూరుజిల్లాలనుంచి చాలమంది భూములను సంపాదించి వ్యవసాయము చేయుటకు నైజామురాష్ట్రమునకు వలసపోవుచున్నారు. ఆలాగు వెళ్లవలసినవారు ఆనేకులు నాయుడవలన వచ్చి నైజామురాష్ట్రములో పరిశీలులు ఏలాగున నున్నవో తెలుపవలసి కోరుతున్నారు. ఆజేతమును స్వయముగా చూచి యుండలేదు. కాని ఆనేకులు చూచిన వారివలన నేను తెలిసికొనిన విషయములనుబట్టి ఆలోచించగా, పరిశీలులు బాగుగ నున్నట్లు తోచదు. పెద్ద పెద్ద చెరువులు నిర్మించుచు వ్చారు. కాని ప్రస్తుతము కొన్ని సంవత్సరములవరకు నీరులేదు, మంచిభూములు హిందూస్థానవాసులను ద్రవ్యవంతులైన మహమ్మదీయుల పాలైనవట. టుగిలిన మంచిభూములను బొంబాయి కోటిశత్రులు ఆక్రమించుకొనవట. వలసపోయే బీదవాడికి మంచి భూములు లభించవనియు, లభించినను వెంటనే ఎకరమునకు రు 5-0-0 వంటకు నజరానా యివ్వవలెననియు చెబుతున్న నిర్బంధ బడువరకు అట్టిభూములకు నీటివసతులు లేవనియు భూములలో చెట్టుండుననియు వాటిని సరికినను అమ్మినేయుటకు సమీపము లో పట్టణము లుండవనియు రస్తాలు లేవనియు కూలీలు లభించరనియు మనదేశీయులు చరిత్రగ్రంథములవలన బాధపడుచుండుననియు ఆలాగున బాధపడనివాడు పశువులను పెంచి వాటివలన ద్రవ్యము సంపాదించవచ్చుననియు చెప్పుచున్నారు. అట్టి పరిశీలులు వలసపోవువారికి చాల ప్రతికూలముగా నుండును. నెల్లూరుజిల్లా కావలితాలూకాలో మోపాడుచెరువును యీ లోపల నిర్మించినదియు దానిక్రింద 12500 ఎకరముల అయకట్టును తీర్చానిందినదియు వలసపోవువారికి అనుకూలములు కలవనియు చెప్పుచుండెడివాడను. కడచిన అయిదు సంవత్సరముల నుండి ఆప్రాజెక్టు ఏలాగునృధికి వచ్చుచున్నది కనిపెట్టుచుంటిని. ఆపరిశీలులను తెలుపుట వలసపోవువారికి చాల ఉపయోగకారిగా నుండునని తలంచి, ఆవిషయములకు ఆంధ్రపత్రికవ్యాపారాలెలియజేసినయెడల బాగుండునని కొందరుమిత్రులు కోరినందున వ్రాయుచున్నాను.

మోపాడుచెరువు

మోపాడుచెరువు కంభముచెరువును పోలియుండును. కంభముచెరువును శ్రీకృష్ణదేవరాయలు గారీత్రధను భార్యయగు వరదరాజమ్మగారు నిర్మించిరి. మోపాడువలన బాధపడుచుండిన ప్రజల అనుకూలముకొరకు నిర్మించెననియు, దానిక్రింద 8000 ఎకరములలో నీరు చెరువు, తమలపాకుతోటలు పండచెట్లు బాగుగ ఫలించి అనేక వేలమంది ప్రజలు, గడచిన షుమారు 400 సంవత్సరములనుండి గుళులుగా జీవయాత్ర చేయుచుండినదియు తెలియబడుచున్నది. కొండలమధ్యన ఒక గండిద్వారా ఒక నది ప్రవహించుచుండగా ఆగండికి అడ్డమువేసి, చెరువుగా నిర్మింపబడినది. మోపాడుచెరువు సయితము అలాటిదే. 1920 సంవత్సరములో యీచెరువు నిర్మింపబడువరకు, ప్రస్తుతము పారుచుగల షుమారు 20 గ్రామములు, వాటి సమీపములో నుండు అనేక గ్రామములు సర్వదా షామములకు లోబడి, ప్రజలు కడుదీరలయి జీయయాత్రచేయుచుటకు కష్టములు పడుచుండెడినాను. అట్టి గ్రామములలో ఎచ్చటనో ఒక రు యి ద్ద రి యొ జ్జ ప ది యి రు ప ది వే ల ద్ర వ్య ము ం డ వ చ్చు ను. భూములు సాధారణముగా అట్టి భాగ్యవంతులకు తాకట్టులో నుండెను. అట్టి ప్రజల కష్టములను తొలగించవలెనను నుద్దేశ్యముతో, చెరువులను నిర్మించునలెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించగా, మన్నేరు అనునది కొండలద్వారా ప్రవహించుచు, మోపాడు గ్రామముదిగ్గర కొండలలో ఒక గండిద్వారా వెలుపడుట తెలిసికొని ఆ గండిని కప్పిపెట్టినయెడల నదిలోని నీరంతయు కంభముచెరువునకిది ఒక చెరువుగా నేర్పడుననియు తలంచి అనేక సంవత్సరములు పన్నుముకొంతలను నీటికొలతను ఎత్తి చివరకు 25 లక్షల రూపాయలతో చెరువును కాలవలను 1920 సంవత్సరములో శ్రీమంత రంగనాయకులు నాయుడుగారు యొగ్గివృత్తి యింజనీరుగా నుండినప్పుడు నిర్మించిరి. సంవత్సరములో 11 నెలలకాలము 12500 ఎకరములకు సర్వదా నీరు పడయి చేయగలదని తీర్చానించిరి. దీని నిర్మాణమునకు షామ నివారణ నిధిలోనుంచి వ్యయము చేసిరి.

నేలలు

మోపాడు ఆను గ్రామముమొదలు కొండాపురము అను

గ్రామమువరకు 12 మైళ్ల దూరముగల భూములను మాత్రము అయకట్టులో చేర్చుకొనిరి. ఈ భూమియంతయు మన్నేరు, ఉప్పుటేరు అను రెండు నదులమధ్యన యుండును. ఆ రెండు నదులకు వెలుపలి యొడ్డున నుండెడు భూములు సాధారణముగా బంజరుగానో మెట్ట వ్యవసాయములకో పశువులగ్రాసమునకో ఉపయోగపెట్టబడుచున్నవి. పశువులకు వికాలమైబయల్లు కలవు. ఇచ్చట బీదవారు ఆనేకులు కలరు. కూలీలు అనేకులు లభించగలరు. ఉప్పుటేటిలో తిమ్మటి ఊటనీరు ఎల్లప్పుడు ప్రవహించు చుండును. అయనకట్టులో చేర్చబడిన భూమిలో కొంతభాగము నల్ల రే గ డ యు ఎ క్కు వ భా గ ము ఎర్రరేగడ యు జొన్న ఆరుకపత్తి, అముదాలు, కందులు, నీలి, వేరునెనగ, ఉలము మొదలగునవి పైరుపెట్టుచుండిరి. చవును లేదు. ఎచ్చట నయినా కొద్దిగా పాలచవుకు ఉండిన నుండవచ్చును. నీరు యినుకుటలో గరుపభూములను పోలియుండును. పండెండు అడుగుల లోతు త్రవ్వినయెడల సాధారణముగా నీరు పడును. 20 లేక 30 అడుగులలోతు త్రవ్వినయెడల, నేల మట్టమునకు ఏ డెనిమిది అడుగులవరకు నీరు వచ్చును.

నీటి సప్లయ

గోదావరి కృష్ణ డెల్టాలలో వలెగాక, పడకొండునెలల కాలము అన్ని భూములకు నీటిసప్లయ కలదు సాధారణముగా జాలై ఆరంభము మొదలు మే నెల ఆఖరువరకు నీరు సప్లయ చేయుచుండుదు. పై డెల్టాభూములలో వలెగాక జాలై నెల మొదలు ఫిబ్రవరినెల చివరవరకు ప్రతి నెలలో ఏదోయొకరకము నీరు వేయుచుండుదు. జూలైలో మొలగొలకులు (6 నెలల పంట) నారు పోయుదురు. నీరులేరయెడల కాని, వారు నాలుగుకు యిచ్చును లేనివారు, జాలైలో మొలగొలకులు కాని పన్నవరి (ఆరు నెలల పంట) గాని చల్లుదురు. ఆగష్టులో కూడ పైరెంటిని చల్లుదురు. సెప్టెంబరు, అక్టోబరు, నవంబరు నెలలలో నల్లవారికే యీససకొర్లు (6 నెలల పంట) చల్లుదురు లేక నాలుగుదురు. డిసెంబరులో సాధారణముగా ఏమియు వేయరు, జనవరిలో కేసర్లు (4 నెలలు) ఫిబ్రవరిలో పొటిసల్లవరి (8 నెలలు) వేయుదురు. గోదావరి కృష్ణ డెల్టాలలో వలెగాక, 11 నెలలవరకు నీరు సప్లయ ధారాళముగా నున్నందున, అదునుపోయెనని ఆతురత గాని, కూలీలు లభించని భయముగాని, గాలి మారునని భయముగాని యిచ్చటలేదు. అంతేగాక వ్యవసాయపు పథకులలోగూడ కొన్ని అనుకూలములుగలవు. వర్షములకు ముందుగా, మే, జూన్ నెలలలో మెట్టమక్కి దున్నియుచుదురు. కురప చేయ దలంచినవారు మాగాణిలో ముందుగానే నీలి వేసియుండురు. లేదా జిల్లేడు, తంగేడు, వేప, వెంపలి, నీలి మొదలయిన పచ్చి గొట్ట వేసి కురప చేయుదురు. కురపచేసి వారు నాటినయెడల, పైరుకు చీడ పట్టునని భయముకలదు. అట్టిభయము కలవారు, మెట్టపయిలోలాగున విత్తులుచర్చి మూడునెలలపంట యగువరకు మాత్రము నీరునీలవకట్టక, నేలలేమిగా నుండునట్లు చేయుదురు. మెట్టపయిగా వేయువారు, పచ్చియాకుల యొరువుగావేయరు కాని, పశువుల పేడ, త్రొక్కుడుగడ్డి మొదలయినయెరువును ఎకరమునకు 5 బండ్లవంతున గాని, ఎక్కువగాగాని వేయుచుండురు. కురపచేసి నాటియెడల, చీడ పట్టునట. చీడపట్టినయెడల చక్కదానిలో కంటే 2 $\frac{1}{2}$ బస్తా ధాన్యము ఎక్కువగా ఫలిం చు న ని చెప్పుదురు.

అనుకూలపరిస్థితులు

గోదావరి కృష్ణ డెల్టాలలోకంటే కొన్ని పరిస్థితులు ఇచ్చట ఎక్కువ అనుకూలముగా నున్నవి. రోజుకు 0-4-0 మొదలు 0-8-0 కు కూలీవారు లభించును. స్త్రీకి 0-8-0 మొదలు 0-4-0 కూలీయిచ్చెదరు. ఇచ్చటి కూలీలు ఎక్కువపాట్లుపడుదురు. పశువులు పారాడుకుటు కావలసినంత బంజరుభూములు కలవు. పశువులగ్రాసమునకు జొన్నపైరువేయుటకు మెట్టపాలములుకలవు. ప్రసిద్ధికెక్కిన నెల్లూరు పశువులకు ముఖ్యప్రదేశము. వ్యాధులులేవు. చలిజర్వములు స్ఫోటకములు మొదలయినవ్యాధులు చాల అరుదు. త్రాగుటకు చెరువునీరు చాలబాగుగనుండు లేగాక, నూతులలోను, గ్రామములప్రక్కల నుండెడి వాగులలోను శుభ్రమైన నిర్మలాచకములభించును. నల్లకాలములో ఎంతవర్షించినను గ్రామములలోగాని భూములలోగాని నీరునిలిచి యుండదు. నీరు పోవుటకు ప్రకృతినిర్మితమైన సరుపాయములుకలవు. నీటిపారుదలవిషయములో తూములవిర్మాట్లు బాగుగయున్నవనియు ప్రతిగ్రామములోను నీరసప్లయ బాగుగ జరుగుచున్నదనియు చెప్పుదురు. భూములనెలలు చాలసరసముగానే యున్నది. చెరువును నిర్మించక పూర్వము శ్రేష్ఠమైనభూమి

ఎకరము రు 10 లోపుగా వెలయుండెడిది. నిర్మాణము పూర్తి కాగానే ఎకరము రు 100 అయెను. ఇప్పుడు రు 200 వెలయుండును. కడచిన నాలుగు సంవత్సరములలో వరి వేసి వృద్ధికి తెచ్చిన భూములు ఎకరము రు 500 వెల కలదు. అయకట్టులో నుండు 12500 ఎకరముల భూమియు రయితాధీనములో నున్నది. చాలబీద రయితకు సయితము పదిఎకరముల భూమి యుండును. అంత భూమిని పల్లముగా మార్చుటకు తగినద్రవ్యముండదు. కనుక చాలమంది తమభూములను రు 100 మొదలు రు 250 వరకు అమ్మిచున్నారు.

పంటలు

ఈ ప్రాజెక్టుక్రింద అన్ని పంటలకు పండించవచ్చును. వరి, జొన్న, సజ్జ, ఆరక, చోడి, సోమ, కంది, పెసర, ఉలప, జనుము, నీలి, మిరప, పొగాకు, ధనియాలు, ప్రత్తి, పసుపు, ఉల్లి, ఆరటి, నారింజ, నిమ్మ, మామిడి, కొబ్బరి, పనస చెరువు, తమలపాకులు మొదలయిన పంటలు, ఘనృక్షములు తోటలు, మెట్టపంటలు, దుంపలు అన్నియు పండును. వేరు సెనగకు ప్రశస్తమైనభూమి. ముగురునీరు పోవుటకు ఏలాటి అటంకములు లేనందునను చెరువులో సమృద్ధిగా పడకొండు నెలలు నీరుండుటచేతను, ఎల్లనిరేగడ అయినందునను అన్ని పంటలు పండగలవు. ప్రాజెక్టుభూములకు శుపాపములో వింజ మూరు ఆను గ్రామములో తమలపాకులతోటలు చాల గలవు. తమలపాకులకు నైజామురాష్ట్రమునకు ఎగుమతి చేయుచుండుదు. మరొకగ్రామములో అన్ని రకములయిన పంటతోటలు గలవు.

ఫలితము

ఈ భూములలో ఒకప్పుడు మెట్టపైరు వేయుచుండిరి. ఇప్పుడు మాగాణిగా మార్చుచున్నారు. ఎకరమునకు సంవత్సరమునకు 5 బండ్ల ఎరువు తోచుదురు. మొదటి సంవత్సరము 8 కాటాబస్తానును, రెండవసంవత్సరము 7 బస్తానును, మూడవ సంవత్సరము 10 బస్తానును, నాలుగవ సంవత్సరము 12 బస్తానులకు ఎక్కువగాను, కొంతమందికి వెలిగండ్ల కొండాపురము గ్రామములలో 20 బస్తాల ధాన్యము లభించు చున్నదని చెప్పుదురు. కృష్ణ, గోదావరి డెల్టాలలో వలె పొటిమన్నును పాలములకు తోలరు. ఆప్రదేశములలో కంటే బస్తాధాన్యమునకు రు 1-8-0 గాని ఎక్కువగా గాని వెల లభించును.

గ్రామములు

ఇచ్చట నాలుగయిదు ముఖ్య గ్రామములు గలవు. మోపాడులో చెరువు కలదు. కొనదలమకొనినవారికి యీ గ్రామములో భూములు లభించునుగాని, అచ్చట భూములు కొన్నవారు కొద్ది వ్యాజ్యములవలన బాధపడవలసి యుండునను వదంతి కలదు. కంభాలదిన్నె అను గ్రామము ద్రవ్యవంతులయినదియు, జనసమృద్ధము కలదియైనందున వ్యవసాయము శ్రీఘ్రముగా నృధియగుచున్నది. అంతియ గాక, తమనివాదములను తమలో తామే తీర్చునిండుదురు. వెలిగండ్లలో ఎకరము నకు 20 బస్తాల వంతునకూడ ఫలించినదని చెప్పుదురు. అందువలన భూములవెలులు చాల పొచ్చిన నందురు. చింతలదేవి గ్రామములో నెల్లూరుపశువుల జాతిని వృద్ధికి తెచ్చుటకు 800 ఎకరముల భూమును నిర్మించి కొన్ని శ్రేష్ఠమైనపశువుల నుంచి కొన్ని లక్షలరూపాయలను వ్యయముచేసి వ్యవసాయపు కాళ్ళవారు పశువులను వృద్ధికి తెచ్చుచున్నారు. కొండాపురము అను గ్రామము రాకపోకలను, కూలీలు చవుకగా లభించుటకు పశువులు ధారాళముగా తిరుగుటకును, త్రాగుటకు నిర్మలమైన నీరుగల ఏరును గలిగియుండును. నెల్లూరు, కావలి, మద్రాసు మొదలయిన పట్టణవాసులును, ఉద్యోగములలో నుండువారును కొండాపురములోనే ఎక్కువగా భూములకు కొన్నారు. మోపాడు మొదలు కంభాలదిన్నెవరకు పొమూరు జమీందారిలో చేరినది. కంభాలదిన్నె మొదలు కొండాపురమువరకు సర్కారు గ్రామములు.

లోపములు

12500 ఎకరములు అయకట్టులో నుండినను గడచిన నాలుగు సంవత్సరములలో 8000 ఎకరములు మాత్రము పల్లపు భూమిగా మారినది. కావలసినంత మండిప్రజలు లేనందునను ముఖ్యముగా కూలీలు లేనందునను వ్యవసాయాభివృద్ధి ఆలస్యముగా జరుగుచున్నదని కొందరు తలంచుచున్నారు. కాని, అదికాగలముగా కనుపడదు. కూలీలు 4 అణాలుమొదలు 6 అణాలువరకు లభించుచున్నారు. కూలీలకుగాని, వ్యవసాయపు పనులకుగాని

యెరువులకు గాని తగినంత ద్రవ్యము ఖర్చుపెట్టగల రయితలు చాల అరుదు. ప్రజలు ఏదవారుగా నుండుటచే, వ్యవసాయము వృద్ధికి రాకపోవుటకు కారణము. ఇచ్చటికి రాదలంచినవారికి కొంచె మైనను ద్రవ్యముండవలెను. భూవృత్తి వృద్ధిబిడ్డలు గలవారికి 1½ ఎకరమును జతపడువును నుండవలెను. భూములకు కొంచెం లాభానికి ఒకజత పడువును యెడల పనిభూములను కవులకు వుచ్చున, సంపాదించుకొనిన ద్రవ్యముతో, కొంతకాలమునకు భూములు కొనవచ్చును చాల ద్రవ్యవహోకుముగలిగి చాల ఎకరములు కొనగలవినవారు చాల పడువునుకూడ కొని, వాటిని పు ను నేకరించినయెడల, వ్యవసాయము లాభకరముగా చేయవచ్చును. స్వంతముగా వ్యవసాయము చేయుటకు ఇచ్చుములేనివారికి భూములు కొనినను ఉపయోగముండదు. కవులకు వుచ్చుకొని వ్యవసాయము చేసిపెట్టువారు లేరు. ఉద్యోగములలో నుండు వారు కొంచెం స్వయముగా వ్యవసాయము చేయవలక, భూములను యథాప్రకారముగా నుంచుచున్నారు. ఇచ్చటనే కొంపుగముండి వ్యవసాయము చేయులయినవారికి అన్ని అవసరములును కలవు.

రాకపోకలు.

ఈ ప్రాంతెట్లు చెల్లుటకు రాకపోకలు చాల అనుకూలముగా నున్నవి. మంచి దోడ్డులు గలవు. మోటారులు, ఎద్దుల బండ్లు నడచుచుండును. కావలి రైలుస్టేషనులో దిగి మోటారు ఎక్కి కలెరికి 22 మైళ్లు వెళ్లి, అచ్చట ఎద్దుబండ్లుగాద కొంతావురం (10 మైళ్లు) చింతలదేవి (18 మైళ్లు) చేరవచ్చును. కావలినుండి చింతలదేవికి తిన్నగా రోడ్డు (మైళ్లు) వేయుటకు ప్రయత్నిములు జరుగించినవి. కావలినుండి కంభమునకు అనగా యాప్రాంతెట్లుగా రైల్వేరైల్వే నిర్మించుట నని డిప్యూటీ బోర్డువారు ప్రయత్నిము చేయుచున్నారు. ప్రాంతెట్ల దగ్గరకు చెల్లుటకు మరొక మార్గము కలదు. శింగరాడుకొండి రయిలు స్టేషనులో దిగి, కనిగిరికి (40 మైళ్లు) మోటారులో వెళ్లి, అచ్చటనుండి బండివీధి మోటారు చేరువుకు వెళ్లవచ్చును.

వదంతులు.

ఈ ప్రాంతెట్లను ప్రారంభించినప్పుడు కొందరు కొన్ని వదంతులను వుట్టించిరి. వ్యవసాయము తెలియని విద్యావంతులు కొందరు ఇట్టివార్తలకు కారణభూతులు. చెరువు నిండవనియ్య, నిండినను నీటిలో చవుతుండుననియ్య, చెరువు కొంతకాలముతో ఒండు నిండిపోవు ననియ్య, చెరువునీరు త్రాగినయెడల చలిజ్వరములు వచ్చుననియ్య, భూములలో చవుతు పొక్కననియ్య, శిల్లభూములలో పండిట్టు ఎడ్డుభూములలో పండివనియ్య, కూలీలు లభించరనియ్య, ఏమేమో వదంతులు వుట్టించిరి. కడచిన నాలుగు సంవత్సరములలో ఆవదంతులకు ఆధారములేదని తెలిసినది. చెరువునిండి అలుగు పారుచున్నది. తూముపైని 82 అడుగుల నీరు నిలుచును. తూముక్రంది శిల్లములు ఒండ్రుతో నిండుటకు ఎన్నోవందల సంవత్సరములు పట్టునని యింజనీర్లు చెప్పుదురు. నీటిలో చవుతు లేకపోవుచే గాక, చవుటి నేలలకూడ నులభముగా బాగుపడుచున్నవి. చలి జ్వరములు లేవు. ఉండినను అన్నిచోట్ల ఏలగో ఇచ్చునను అగ్నివృద్ధుడు ఒకరిద్దరు బాధపడవచ్చును. ఆందువలన వ్యవస్థను కాపాడు, కూలీలు ధారాళముగా లభించుచున్నారు. పనులు చూపించువారులేక, కొందరు కృష్ణగోదావరి గంటూరు జిల్లాలకు పోవుచుండురు. డెబ్బలలో ఎలేనే 10 బస్తాలకు తక్కువతేకుండా ఖలించుచున్నది. తూము వలన పీడింపబడుచుండిన యాప్రదేశములో నుమారు 25 లక్షల ద్రవ్యమును ఔనునివారణ నిధిలోనుంచి స్వయముచేసి ప్రజల యభివృద్ధికి ప్రయోసపడినందుకు ప్రభుత్వమువారు వందనీయులు.

చింతలదేవి వసువులపారం

శిల్లారుజిల్లాలోని వసువులు, వాటి బలమునకును, సుఖతనకు, ఉపయోగమునకును ప్రపంచవంతలు ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఆజాతి విశ్రముగాకుండ స్పటికీకర్మచుటకు 800 ఎకరముల పారమును ఏర్పరచిరి. షాహారు 128 పశువులు మాత్రమే ఇప్పుడు ఉన్నవి. ఇచ్చటికి మూడు 4 లక్షల రూపాయలు వ్యయముచేసినందుకు. సంవత్సరమునకు షాహారు రు 15000 వ్యయముగచున్నది. దుడలను అప్పడప్పుడు అయ్యగా మాడకు రు 200 ఎక్కువగా లభించుచున్నదట. అట్టిపనికి ఆప్రదేశము చాల అనుకూలముగానున్నది. కాని, వ్యయబాహుళ్యమునకు తగినన్ని పశువులను పారంలో నుంచకపోవుట శోచనీయును. వ్యవసాయపు పనులకు బలమైన పశువులు ఎంత అవశ్యకమో ఎక్కువగా పాలు యిచ్చెడి జాతికూడ ప్రజలకు అంత యావశ్యకము. మంచియలువు సాధారణముగా మనదేశములో

కోజుకుటి నేర్ల పాలు యిచ్చును. 8 నేర్లు యిచ్చెడి అవు 15 నేర్లు పాలు యిచ్చెడి అవుకంటే మేత తక్కువగా తినదు. రెండును సమానముగానే తినను. పాలు ఎక్కువగా గాని తక్కువగా గాని యిచ్చుట వాటి జాతిభేదములను అనుసరించుచుండును. యూరపుదేశములో రాజుకు 10 నేర్ల పాలుయిచ్చెడి అవులు సర్వసామాన్యము. మన దేశములోకంటే పాలు చవుకగా ఆ దేశములలో లభించగలదు. మన యావులు తక్కువగా పాలు యిచ్చుటవలన పాలు చవుకగా లభించుటలేదు. పాలు ఎక్కువగా యిచ్చెడి ప్రత్యేకజాతిని నిర్మించినయెడల ప్రజలందరికిని అనుకూలమే. యూరపు అమెరికా దేశములలో అట్టి జాతిని నిర్మించిరి. కోజుకు 82 నేర్లుపాలుకూడ ఇచ్చెడి అవులు కలవు. 82 నేర్లు అనగా రెండు కిన్నాడబ్బాలు నిండును. కోజుకు డబ్బా పాలుకూడ ఇచ్చెడి అవులు ఆ దేశములో సామాన్యమే. అట్టిజాతిని నిర్మించుట మనదేశమునకు ముఖ్యావశ్యకము. చింతలదేవిపారములో 82 సంవత్సరములకు 14 నేర్లు అనగా ఒక కిన్నాడబ్బాపాలు యిచ్చును. దానిని ప్రత్యేకపరచి దాని సంతతిని నూతన పాలజాతిగా ఏర్పరచినయెడల కొన్ని సంవత్సరములలో పాలు చవుకగా లభించగలవు. పాలజాతిని క్రిద్ధిచేయుటకు వ్యవసాయపు కాఖవారు ఒక ఫారమును చింతలదేవిలోనిర్మించినయెడల దేశమునకుచాల మేలుచేసినవారగుదురు. 25 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి సర్కారువారు పెద్దచెరువును నిర్మించిరి. కాని ఆభూములలో ఏయేవంటలు పండునది, ఎంతెంత పండునది, ఏ యే యెరువులు ఆభూములకు ఉపయోగపడునది మొదలయిన విషయములను ప్రజలకునేర్పుట వ్యవసాయపు కాఖవారి ధర్మముకాదా? పనువు, నేరు పెనగ, పొగాకు, వుల్లిపాయలు మొదలయిన పంటలవలన ప్రజలు చాలద్రవ్యమును సంపాదించుకొనుసమయములో, అట్టిపంటలకు మోపాడుప్రాంతెట్లభూములు మంచివి (ప్రజలకు నిరూపించి చూపుట వ్యవసాయ కాఖవారిధర్మము కాదా? దేశములో కావలసినన్ని నారింజ బత్తాయి మామిడిపండ్లు లభించుటలేదు. ద్రవ్యవంతులకు కూడ వాటి వెలుగు దుప్పర మగుచున్నది. అట్టి పండ్లతోటలకు మంచి భూములని నిరూపించుటవలన ప్రజలు బాగుపడరా? వ్యవసాయపు కాఖవారు ఒక ఫారమును నిర్మించి ప్రైవిటుములలో సహజము చేయుదురని వేడుచున్నాను.

చేపలపారము

మోపాడు చెరువులో నూతన రకముల చేపలను సర్కారువారు పెంచుచున్నారనియు, కొద్ది సంవత్సరములలో చాల వెలుగు చేపలు లభించగలవనియు చెప్పుచున్నారు.

కొన్ని సంవత్సరములలో మోపాడుప్రాంతెట్ల చాలవృద్ధికి వచ్చుననియు, ప్రజలు నుఖముగా జీవయాత్ర చేయగలరనియు ఆందరును నమ్ముచున్నారు. ఆలాటి చెరువును పాలేరు నదికి సయితము నిర్మించినయెడల శిల్లారు జిల్లాలో తూములబాధ సరింపగలదు.

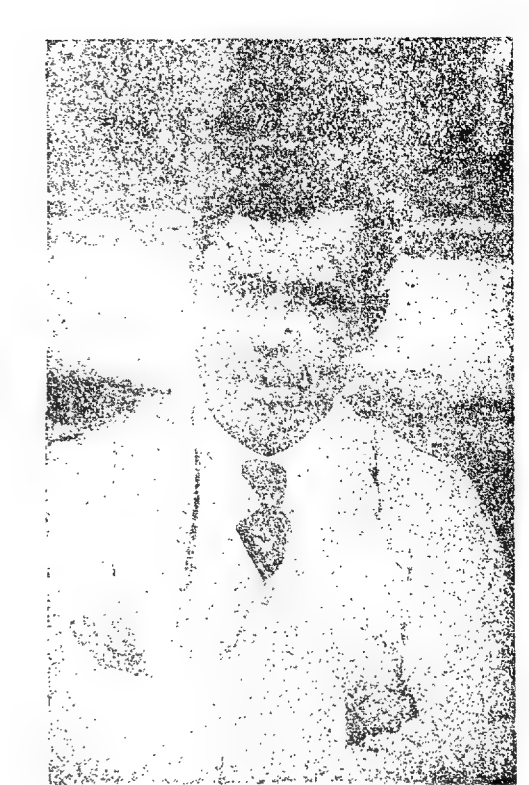
దరిశి చెంచయ్య.

గ్వాలియరు మహారాజు మరణము

ఇండియా గెజెటు

సిహ్వా, జూన్ 10:— ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గ్వాలియరు మహారాజుగారి మరణముపై ఒక అసాధారణ జెగెటును నల్లని చుట్టుగీతలతో ప్రకటించియుండిరి. అంతిముకుగా పనిచేయుచు సంపూర్ణ ప్రయోజకత్వముగల మహారాజు 49 సంవత్సరములకే చనిపోవుట ఆకాలమరణమని వీరు చెప్పుచున్నారు. చిన్నతనమండే ప్రజాపాలకుని బాధ్యతపొంది తన ప్రాప్తిని మర్యాదకు లోపములేకండ రాగ్యమేలి తన ప్రజలమేలుకొరకు నిరంతరకృషి సహించెను. అంకిమత్రమున నతడు హిందూదేశమునకును క్రిటిఫు సామ్రాజ్యమునకును నేపితేయలేదని చెప్పటకు వీలులేదు. మహా యధాస్థాయమున తన వంశమునకు తగినట్లుగా ప్రవర్తించి సార్వభౌమునియెడ తనకుగల భక్తిని వెల్లడించెను. వీరి యకాలమరణమువలన గ్వాలియరు సంస్థానము భూతదయావరదగు రాజును హిందూ సామ్రాజ్య మొక నాయకుని పోగొట్టుకొన్నది. వీరి నిష్కళంకమైన కీర్తియు నిరుపమానమైన ప్రవర్తనయు చిరకాలము ప్రేమ గౌరవములతో జ్ఞాపక ముంచుకొనబడును. (ఆ. ప్రె.)

సిహ్వా, జూన్ 10:— కలనల్ యథ. డిల్లూ, హంటు (బ్రిటిషు సర్వను) గారు, కలనల్ హెచ్. టి. సాయరుగారికి బదులుగా హిందూదేశములో వెలసినదీపస్థుల డైరెక్టరుగా నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

డా. రు జనుమాతయ్యగారు
ఇండియను టాప్రభుత్వంలో చెన్ననగర శాస్త్రపులకు మాతయ్యగారిని సభ్యునిగా నియమించిరి. మాతయ్యగారు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. చెన్నరాష్ట్ర కాననసంఘసభ్యుడు (ఎం. ఎల్. సి), చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునను రాజధానికళాశాలను ఆధికకాస్త్రవేత్త (ప్రాఫెసరు) పూనా శైవగుసను కళాశాలలో పండితుడను (ప్రాఫెసరు కేలుగారి స్థానమున టారిపు బోర్డులో సభ్యులుగా నుండవలెనని యిండియా దౌరతము వారు మాతయ్యగ రిని కోరిరి.
(ప్రెసు ఫోటో-బీరో)

హాననుయాయంలో నతిగారు
చెన్నపురి కార్పొరేషను సభ్యులగు స్త్రీలలో ఎన్నుకొనబడినవారిలో యామెయే మొదటిస్త్రీ. డాక్టరు వెల్లుగారు రాజీనామా యిచ్చినపిమ్మట జరిగిన ఎన్నికలకు ఛాబర్లను గారితో యాంబలో సతిగాదు పోటీచేసిరి. ఛాబర్లనుగారికి 44 ఓట్లును, ఈమెకు 121 ఓట్లును వచ్చినవి. చెన్నపురి కార్పొరేషనుకు సభ్యులుగా యదిపరకు స్త్రీలు ఎన్నుకొనబడియుండతగు.
(ప్రెసు ఫోటో బీరో-మదరాసు)

“అక్కరు”
కరాచి, జూన్ 10:— సోమవారమువారు రాత్రైకి ప్రయాణము కావలసిన యాత్రికుల ఆఖరుస్థిమరు అక్కరు సిహ్వా నుండి ఉత్తరువు రాకపోవుటవలన నిలచిపోయెను.
పిమ్మట:— 400 మంది యాత్రికులతో “అక్కరు” నేటిరాత్రి మక్కాకు ప్రయాణముగనని మెస్సరు టర్నరు మారి సన్ కంపెనీ ఏజంట్లు యిప్పుడే ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

దేశోక్తారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు
 రిజీస్టరు కుమారు పురమున 15 రోజులు ఉపవాసవ్రతముచే
 చిక్కి దైవకటాక్షములన ప్రతిపదాప్తము నొంది కులాసాగా
 యుంటాయున్నాడు అని ఆంధ్రపత్రికవలన చదివి పంకి
 సిందివారము. వీరి సంపూర్ణ దేహోగ్యనిమిత్తము లింగం
 పత్రిలో వేంచేసియున్న రాజగోపాలస్వామివారి పన్నిధిలో
 పూజలున్న దివారాధనయున్న భజనయు ప్రార్థనలు జరుప
 బడెను. పంతులుగారు చిరకాలము పరిల్లి దేశనేన చేయుటకు
 గోపాలమూర్తిని ప్రార్థింపుచున్నారము—వెంటింటి విజయ
 జనారనాచార్యులు.

గుంటూరు శారదానికేతనమునకు పాత్రదానము

రంగూనులో గొప్ప కలపవర్తకులను, ఇండో-బర్మా కమిషన్ ఏజన్సీకి యజమానులను గవర్నమెంటు కంట్రాక్టులకు పనులుగల పీఠయ్య నాయుడుగారి భార్య రాజ్యలక్ష్మమ్మ గారు మేసెల 27 వ తేదీన గుంటూరు గవర్నమెంటు ఆసుపత్రిలో పరలోకము లెరిగి. నాయుడుగారు తమ భార్యయొక్క కోరిక ననుసరించి యా 110 లు విలువచేసెను పాత్రపాము గ్రాని శారదానికేతనమునకు దానముచేసిరి. భగవంతుడు క్షీణితేషురాలైన రాజ్యలక్ష్మమ్మగారికి ఆత్మకాంత నొసగుగాక!

(ధర్మసాధని)

శ్రీ శ్రీ దామెర్ల రామారావుగారి స్మారకనిధి

మహారాజశ్రీ, కొండ వెంకటప్పయ్య, వేమనరపు రామదాసుగార్లు మున్నగునా క్రిందివిన్నపమును ప్రచురించుచున్నారు. ఈ విన్నప మింక ననేకులచే సంతకము చేయింపబడుచున్నది.

విన్నపము

మునుపటి చిత్రకావలను, భారతీ చిత్రకళావికారములలో నొకరును, ఆంధ్రభారతీ కళాపరిషదాచార్యులను, ఆగు శ్రీ దామెర్ల రామారావుగారు సుమారు నాలుగునెలల క్రితము ఇరువదియేనిమిది సంవత్సరముల పిన్నవయస్సుననే మృతి జూచినవిషయ నందరకు తెలిసినదే. ఇంక పిన్నవయస్సుననే తీరి చిత్రకళానైపుణ్యము భారతదేశమందంతట కీర్తి గాంచినది. వీరి యకాల మరణమునకు ఎగమయ దేశమునందంతట పెక్కు చోట్ల సభలు జరిగినవి. వీరి జన్మస్థలమును రాజమహేంద్రవరములో జరిగిన పౌరమహాజనసభలో వీరి కృషిని సాగించుటకై వీరి ఆంధ్రభారతీచిత్రకళాకాల వీరిపేరిట కాశ్యపముగా నాగు యేర్పాటులు చేయుటకు తీర్మానింపబడినది. అందులకై తగిన విరాళములను వసూలుచేయుటకు నిశ్చయింపబడినది. చిత్రకళావికాసము జాతీయాస్పత్త్యమునకు తోడ్పడు ముఖ్య సాధనములో నొకటి కావున ఈ సత్వరమున కైదు లు తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాము.

ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ

గృహవిద్యా పరీక్షలు

1925 సం॥ శ్రీ గృహ విద్యాపరీక్షలు 1925 సం॥ ఆగస్టు 22, 28 తేదీలను ఆంధ్రదేశముందు ఎలిమెంటరీ హాళులు గల గ్రామములలోను, ఆంధ్రేశ్వర ప్రాంతములందు విద్యార్థులు పరీక్షకు సమావేశముకాగల విద్యాలయాలలోను జరుగును. పరీక్షకు పరీక్షాస్తు చేయవలసినవారు తాము వ్రాసే దరఖాస్తులో పేరు, చిరునామా, తండ్రి లేక సంగతులపేరు, ఏ ఆంశముందు పరీక్ష ఇచ్చేదీ, ఏ హాళులలో పరీక్షకు హాజరుకావలసినదీ వ్రాసి ఎనిమిది అణాలు ప్రవేశపెట్టుముతో జూలై 15 తేదీకి ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ ప్రధాని యిర్రా శేషగిరిరావు పంతులుగారికి విజయనగరం ఆంధ్రదేశమునకు. ప్రకనీయ గ్రంథములలో మార్పులు, చదువలసిన విధానములు జూన్ 20 తేదీ తోగా ఆంధ్ర పత్రికలో ప్రచురణ మవును. ఆంధ్రభాషను పత్రికలు ప్రచురించుచున్న పత్రికాప్రకాశకు లెల్లము ఈ విధానములను తమ పత్రికలలో ఆంధ్రపత్రికనుండి ఉటంకించ ప్రార్థింతులు. ఆంధ్ర ఆంధ్రేశ్వర ప్రాంతములందలి విద్యాలాలాధికారుల నీ పరీక్షలు నడపుటలో నాయపడ వేడుచున్నాము. పరీక్షలు నూర్గులు పైను తరగతికి సరిపావును. ఈ పరీక్షలలో అవివిధాంశములలో గ్రూపుపరీక్షలు సంపాదించినవారికి ఈ యూనివర్సిటీ 'బిచక్షుర బిరుద పరీక్ష' (Bachelor Degree-Exmn) కు రాగల అధికారము కలుగును. ఎక్స్మెలు కాఖ విజయనగరమునకు మార్పులకు ఈ ఆంశములు ప్రచురించడములో చిరంబము కలిగివందుకు విద్యాప్రియులు క్షమింతురుగాక.

విజయనగరం } బుర్రా శేషగిరిరావు,
10-6-25. } ప్రధాని.

కృష్ణా డెల్టా

కడచిన నెల 16-17 తేదీలలో గలిగిన తుపానునకు రైతులు పడినపాటును, పొందినవత్తును, ఇంతలో దీరునది గాను వెంతుటిండ్ల వెంకుల పూర్తిగ దొరలెను. తాటాకుల ఇండ్లును, పూరియిండ్లును నేలకట్ట మయ్యెను. పశువుల పాకలు పడటగలసెను. కొన్నిచోట్ల రాతితో కట్టబడిన పశుశాలలు కూలి అందలి పశువులు మరణించెను. గడ్డివామల చాటున దాగిన పశువులయొక్కయు, యుర్రుమామరుతిమునకు దిక్కులేక చచ్చినట్టియు పశువులకు లెక్కయేలేదు బుడమేటి వరదకు, ఆప్రాంతవాసు లపరిమితనష్టము నందిరి.

ఇది యిట్లుండ, బుడమేటి జలప్రవాహము డెల్టా కాలువలనుండి డెల్టాభూములపై విచ్చలవిడిగ ప్రవహించి భూములనన్నిటిని ముంచివైచినది. తడిసి యెండబారిన భూములు పరియ్యవంట వండనేరవు గనుక పశువుల కృష్ణాజిల్లాలో కనీసము లక్షాయేబదివేల యకరములవా రీనష్టమునకు గురియైరి.

యా 16-17 తేదీల వర్షమునకు డెల్టాలో దడదీకలను వివరింతులను నాయుళ్ళుగా జల్లుకొనిరి. నాయులన్నియు, కాలువ నీటికొర కెదురచూచుచున్నవి. జలప్రళయ వాయుప్రళయములు, తమవంతు తీర్చినవి. మార్కెట్గవవాడు తన వేడికిరణములను ప్రయోగించి అగ్నిప్రళయమును ప్రయోగించి మావరి నాయుళ్ళను తనలో వైక్యము జేసుకొన్నచో, ఈసంవత్సరపు వ్యవసాయమునకు నాయుళ్ళుగాని నాయుళ్ళలో విత్తులకు విత్తులుగాని దొరకనేరవు.

ప్రతివత్సరమును జూన్ 1 వ తేదీ కాలువలు తెరచుట వాడుకగ నున్నది. బుడమేటి వరదకు కాలువలకు గండ్లుపడుటవలన ఏలూరు కాలువ దప్ప తక్కినకాలువలు 6 వ తేదీన తెరచుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఏలూరుకాలువకప్పు తక్కిన కాలువలు విస్తారము గండ్లుపడలేదు. తిరుగా 6 వ తేదీ మోడ నూను తెరచి కంటనే మూసివైచి 15 వ తేదీకి తెరచుటకు నిశ్చయించిరట. యాలోపల డెల్టాలోనున్న నాయుడులన్నియు స్వర్గముజేరును. బ్రతికియున్నవారు, బుడమేటి పనికిరాకుండువావును. డెల్టారైతులు కేదారియు కనుపించుటలేదు.

తుపానుకు రైతుకట్టుల పటాపంచరై, తుత్తునియలుగ రోడ్లంతయు తెగిపోయినది. పెల్లిగ్రాం స్తంభము లన్నియు కూలి పోయినవి. కంతులన్నియు విరిచుతులయినవి. అయినను పది రోజులలో, ఇచ్చవచ్చినట్లు కూలీలను బెట్టి మరమ్మతు జేసుకొని యథావిధిగరైళ్ళునడపుమండ దాదాపు మాసమురోజుల నాడు పడినగండ్ల నింతరకు పూర్వవంతులు జేమి కారణమో తోచున్నది. రైళ్ళవైపును యాదరభావము, ఆహారము నున్నట్టిచేయు డెల్టాపై నేలలేదో తోచును. దాదాపు 5 లక్షల యకరములను 15 రోజులవరకు వ్యవసాయతిరుణమున నీరివ్వక పోవుట నాయుళ్ళగతికొరకు, లోలెలులోనైన నీరు వడల కుండుటకు కారణము. రైతులు తమ దుఃఖములను లో నీరు పుచ్చుకొని నోరుమూసికొని, ఆందోళనలేకయుండుటయే కారణముగ నున్నది.

మామూలు నిత్యకృత్యములలో మాడ, కాంకట్టులు తమయగ గండ్లుపడుటయు, దానికొరకు అనేకసమయములు, చాలారోజులు మోడ నూను మూసిపెట్టుటయు, నాటిసపాలములలో యెర్రమాన యెండబారయు, తడిసినచేలు ఎండబారయు, డెల్టారైతులు తీరనినష్టములు పొందుచున్నారు. యీ కాంకట్టులదరిద్రము తీరుటెన్నడో తెలియుచున్నది. డెల్టా యెన్నిలక్షల తీరు వల నొ సంగు చున్నను, యెన్ని లక్షల నజరా వాలను చెల్లించుచున్నను, యీ డెల్టాయొక్క దౌర్భాగ్యస్థితి అట్లే యున్నది. ప్రభావలీనిధులు, తమ తీర్మానములు పీటబుచ్చినను, తిరిగి తిరిగి తీర్మానములను జేసి, ముఖ్యము డెల్టాకొరకొక విచారణ కమిటీని నియమించి, క్రమపథక తప్పదు.

ఒక డెల్టా యాత్రికుడు,

శ్రీయుత సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠి గారిపై బహిష్కార ప్రయోగము

చిత్తురమండలమున నారాయణవరము తలమానికము వంటిది. ఏలూరురా? అని మునుపటినుండి నైపుణ్యశ్రేణులు. ఆదికాలమునుండియు వస్త్రములవాస్తవమున కునికిపట్టు. పరిపాలనమునారిని దేశమును నుజ్జుతలూచిన నేటి రాజకీయోద్యమములోను నారాయణవరము మంచి కేంద్రపరిపాలన పొందినది. ఇక నాయూరి ప్రభావమునుగూర్చి వ్రాయదొడగిన దెల్ల గ్రంథమును గాన దానిని ఎవరి ప్రస్తుతాంశమును నైకొందము.

శ్రీయుత సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠిగారు దేశమునకు చిరపరిచితులు. తమ యుద్యోగమును, వ్యాపారమును, బంధుజనులను, స్వస్థానమును ఎదలి చాలకాలమురాజే భారతదేశయాత్ర గావించి, మునుపటియును నేతప్రదేశములన్నియు జూచి చిత్తూరు జిల్లా నారాయణవరమున వాస్తవసాన మేర్పరించుకొని దేశసేవను జేయుచుండిరి.

శ్రీశ్రేష్ఠిగారు నారాయణవరపురప్రజలయొక్క విజ్ఞాన వ్యాపకమునకై "శ్రీహనుమద్గ్రంథాలయము" అనుపేర నొక పుస్తకభాండాగారమును, దాని కనుబంధముగ నొక పతనాలయమును, రాత్రి పాఠశాలనుగూడా, స్థాపించి యెక్కుడు దీక్షతో కొనసాగించుచుండిరి. ఆయూరిప్రజలలో యశేషులు, మనదేశమును పిల్చి పిప్పిచేయుచు ప్రబాధనమానములను, ఒక్కొక్కరి ప్రాణమునుగూడ నాశనము గావించుచుండెడి, కల్లుసారాయముల త్రాగుచుండుటజూచి సోదరప్రజలు అట్టి విషమావస్థకు జిక్కుకొనకుండ ప్రచారము గావించినందులకై కారాగారమునకు గూడ బోయి వచ్చిరి. రాత్రి పాఠశాలయందు పగలంతయు కాయకన్ఠములబడి జీవించు కూలిజనులబిడ్డల విశేషముగ వచ్చి చదువుకొనుచు నెందరో బాలకు లిప్పటికే విద్యాసముపార్జనము గావించికొని యున్నారు. పాఠశాలయందు దూరవారి బిడ్డలు మాత్రమేగాక, "మాలవారు" అదిమాండ్ర అదిశ్రావిడ సోదరుల బిడ్డలును వివిధగా వచ్చుచు చదువుకొని కృతార్థులగుచుండిరి. ప్రతివత్సరమునను జూగు నాయూరి గ్రంథాలయ వార్షిక మహోత్సవముల సమయమునను పంచుబాలు రశేఖలు తమ విద్యాకౌశలమును గనబఱచుచు బహుమానాది సంభావనలందుచుండిరి. రంగం శ్రేష్ఠిగారిని నాయూరిప్రజ లెక్కుడు గౌరవమును జూపుచు చేదోడుపాదోడుగా నుండి పురగౌరవమును నిలువబెట్టిరి. మహోత్సవములకు, గ్రంథాలయము, పతన మందిరము, రాత్రి పాఠశాలలేగాక మన దాస్యశృంఖలముల దెగగొట్టుటకు ముఖ్యసాధనముగ రాయులు పరిశ్రమమును ముఖ్యముగా భావించి, ఎదురుట, నేతనేయుటగూడ నేర్పదలచి, నారాయణవరమందలి కోవెలకు వెనుకభాగమున నుండు నొకయింటియందు పంచమ బాలుర నేతపాఠశాల నెలకొల్పి సక్రమముగ సాగింపజూచిరి. అట్టి యుత్సాహముతోడనే పంచమబాలుర నేతపాఠశాలను స్థాపించి నడిపింప దొడగిరి. ఆకారణముచే నాయూరియందలి కొందరు రాత్రిపాఠశాల, గ్రంథాలయము, నేతశాలయన్నిటిని బహిష్కరింపజేసిరి. కారణము "పంచమ బాలుర నూరిలోనికి హానిచ్చి సమయము హక్కు గల్పించి అస్పృశ్యతను దొరికింప జూచుచున్నారనియే!"

ఈ కథనుగూర్చి గతవత్సరాంత్యమున, నే నీయాండ్ర పత్రికయందు వ్రాసిన "నారాయణవరం పంచమ సమస్య" యను ఖీర్నముగ వ్యాసమున విపులముగ జర్పించియుంటిని. అప్పటి యాశాటక కుట్టుండి పరిస్థితులన్నియు జక్కబడుచుండినవిగాని, ఇప్పటి పరిస్థితుల ననుసరించి చూచినంతమాత్రమున శ్రీశ్రేష్ఠిగారి విషయము క్రుతిమించి రాగమున బడి నట్లయినది.

శ్రీరంగంశ్రేష్ఠిగారి కార్యదర్శిత్యముక్రింద నిర్వహింపబడుచుండు శ్రీహనుమద్గ్రంథాలయము, పతనమందిరము, రాత్రి పాఠశాలయొక్క "మహిమా ప్రతిక వార్షిక మహోత్సవములు" గత మార్చి నెలమున ఆంధ్రపత్రికాధిపు లకు శ్రీయుతులు, దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద జయమామముగ జరిగినవి. వార్షిక మహోత్సవసందర్భమున అనిండుపేరోలగమున అస్పృశ్యత, పాటింపక, స్పృశ్యులుగా భావించి పంచముల యలోనికి రానిచ్చిరనియు, సభాకార్యక్రమమునకు ముందుగా జాతీయగీతమును పంచమబాలురచే బాడించి రనియు, నాడు ఖాదీవస్త్రబహుమానము బ్రాహ్మణులకు శ్రీ నాగేశ్వరరావుపంతులుగారి చేతిగుండా, మాలబిడ్డల కందిచ్చిరనియు, ఆంధ్ర దేశోద్ధారకునకు

పవరము బంగారు తో చేయబడిన

రకంవారిగాజులు, చెయినలు, అడ్డెలు, మల్లెముగ్గులు ఉంగరాలు, వగైరా నగలు, వెండిసామానులు, బహుమతి నొసంగుటకు ముగ్గురైన మరయొకసారి ముగ్గురైన వేర్ వేర్ పలుకులందు ఆదరు యిచ్చును. మజూరిని చాలా సహాయముగా యిచ్చుటకును.

పతకములు కవలు వగైరా నగలు గ్యారంటీ గానున్నా చెప్పిన టయమును సరిగా పంపబడును. మావద్ద నుంచి పకసారి తెప్పించినచో మీయ

ఇండియన్ జ్యువెలరీమార్ట్, నగరపేట, బెంగుళూరుసిటీ.

దేవాదాయము

గావించిన విందుసంకల్పమున పంచములు, కైపులు, రెడ్లు, కమ్మవారు, మొదలయినవారు మున్నగు వారు వారందరూ, పంచశ్రీభోజనములు గావించి రనియు, వారాయణవరమును కేవలము మాలకొంపగా శ్రీశ్రీగాదు మార్చివేయుచున్నారనియు, ఇంతకు కారణ మాత్రమే యగుటపట్టి శ్రీరంగం శ్రీశ్రీ గారిని, నాయూరు వదలి తమమగ్గుట్టుట యుక్తమనికొందరెంచి ప్రతివారికిని బహిష్కార మంత్రప్రయోగవిధులనేర్పవోడగి ఘోషములులైరి.

నారాయణవరపుర పీఠులలో అనతికాలమునుండియు పంచాయతీపాలనము క్రింద దేవాలయముమట్టు పీఠులయందు గూడ మాల, మాదిగవారు పాకీవాండుగా నుండి కుప్పవైరాలు చిమ్మివేయుచుండిన పద్ధతినీగూడ భోద్రోల నభిలషించి పంచాయతీ సంఘమునగూడ కత్తులులేపి కొంతకాల మావిధులు చిమ్మక కుల్లి కంపెత్తులాగుననన, గావించిరి. ఇందుకు నిదర్శనముగ తమవ్యతిరేకతను గనుబరచుచు, చిత్తూరు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీ బి. మునిస్వామినాయుడు బి.ఎ, బి.ఎల్, ఎం.ఎల్.సి, వారీ సముఖమున మునూరికడజనుమండి పెద్దమహాజనులతోదానినివాసి పమర్పించి, శ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాసములతో అస్పృశ్యతను స్థిరపఱచుచు పంచములు వారిపీఠియందడుగైన దెబ్బకొడవనియు, అట్టియుత్తరపున పంచాయతీవారికి చేయవలయుననియు (బ్రాంఛించియుండిరి. శ్రీనాయుడుగారు గావించినవిచారణలో ఒకరిద్దరు బ్రాహ్మణులును, పంచాయతీసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ పి. నరసింహయ్యగారును పంచాయతీ జన్మించినదానిగ నన్నిపీఠులయందు సమానముగ మాలమాదిగవారే పాకీపనిజేయుచుండిరనియు, అప్పుడే యాకత్తులారంభమైనవనియు జెప్పిరి. అత్రుహాజరున్న దేశోద్ధారక నాకేశ్వరరావు పంతులుగారుగూడ వారి కనేకవిధముల జెప్పిరిగాని యది వారితల కెక్కలేదు.

“నుధ, పుట్టినజలరాశి విషము పుట్టినరీతి” విశేషముతోచెన్నలరారుమ పేరెన్నికగన్న నారాయణవరపురజీవితము షక్రమార్గమున దిరిగిపోయినది. వార్షికోత్సవమునాడే కొందరు రచ్చలు లేవదీసినారు. శ్రీ శ్రీశ్రీగారిపై బహిష్కారముహంత్తోచ్చాటనము గావించినారు, కుట్రదారులు కొందరు తడేకదిక్కుతోకృషిపనిపినారు. పంచములొకరు పాతకాలలకు రాగూడదని, కానిచ్చినయూరిలోనిబాలరను పాతకాలలకురానీయక బహిష్కరించెదమనియులేదరించివారు. శ్రీ శ్రీశ్రీగా రాదెడరింపుల కడలకుండినందున నిజముగానే పాతకాలలకు బాలర బోనీయకయు పాతకాలలోపాధ్యాయుల నిలిపివేసియు, అల్లకల్లోలముగావించి, రాత్రిపాతకాల పూర్తిగా మూసివేయునట్లొనర్పిరి. గ్రంథాలయమున కెవరు జరుగవచ్చులెదు. గ్రంథాలయ గుమాస్తా రాకనిలిచెను. పాలుపెరుగు యిచ్చువారు పలుకకపోయిరి. ఇల్లాడ్చు ముసలామెయు రాకనిలిచెను. వేయేల నాయూర పలుకువారే శ్రీ శ్రీశ్రీగారి కగపడకపోయిరి. తాను కాపురమున్న గ్రంథాలయ భవనముపైగూడ దుండగింద్రురాక్రమయిందువరుసగా భయంకరముగ రాళ్లుబుచ్చిరి. శ్రీ శ్రీశ్రీగారికి, ఒక్కపరిగా, కష్టములనేకము లొనరించినవి. ఇక నాయూర నుండిన కష్టములనేకములు గలుగునను నూచా వారికి వోచి, అప్పటికాయూరు ఎదలికెల్లలు యుక్తమని నాతనికిదోచినది. ప్రయాణమును సిద్ధపఱచుకొని పుత్రుడు రైలుకడకు బండిని బిలువగా యెవరూ కట్టలేదు. పిలిచిన పదులుపదులుగా బరుగెత్తునాయూరిబండివాండ్లానాడెవరుని బలుకకుండుటబహిష్కార మంత్రము వారికెంతవరకెక్కినదో గోచరమైనది. పుత్రుడునుండి దెప్పించుకొని శ్రీ శ్రీశ్రీగారు గ్రామాంతరములకు వెళ్లిరి. కథ యింతవరకు జరిగినది.

ఈవిషయము కొంతకుకొంత నాకుదెలిసి శ్రీ శ్రీశ్రీగారు నారాయణవరమున నన్నారను కారణముచే నిజసంచర్యముల దెలియుటకై 1-5-23న తేదీని నేను స్వయముగా, నారాయణవరము వెళ్లితిని. నాడు మధ్యాహ్నం పుత్రుడును రైలుదిగి, బండిని గుదుర్చుకొని నారాయణవరంవెళ్లి గ్రంథాలయముకడకు పోతిని. గ్రంథాలయమునకు వీధితలుపువైచి పెద్దబీగము తగిలించి మాయబడియుండెను. అది చూచినంతనే నిర్విణ్ణుడవై పోతిని. విధివిధానములేక రోజు తెలియించి పదుగురు ప్రజలుచేరి కులాసాతో ననేకవిధముల సంప్రతించుకొను నా గ్రంథాలయ మందరము నేడు కళావిహీనమై యుండెను. అపిధిని శ్రీ శ్రీశ్రీగారినిగూర్చి యడిగిన జవాబిచ్చువారే గనిపింపలేదు. మరి యొకరిద్దరిని అడుగగా నామూత్రముపైవాసిన విషయమంతయు త్రాసినట్లు చెప్పిరి.

దేశభిమానపూరితహృదయు లగు శ్రీ రంగం శ్రీశ్రీగారిపై ప్రతిపక్షు లితే పమయ మని నీలాపనింద లెన్నియో

హిందూ దేవాదాయపుక్తబ్దము, గత డిసెంబరు నెలలోనే అమలులోనికి వచ్చినది. దానిక్రింద మద్రాసులో నుమారు రెండుమాసముల క్రింద ఒకబోర్డు యేర్పడినది. దీనిలో పెద్ద పెద్ద జీతములను తీసికొనుచున్న ఒక ప్రెసిడెంటున్న నలుగురుమెంబరులు కలరు. వీరిక్రింద నెలకు రు 700 లు పుచ్చుకొను సెక్రటరీయును, జిల్లా యిన్స్పెక్టరు, సబ్ యిన్స్పెక్టరు యేర్పడిరి. వీరందరు యిప్పటికి యెంతవనిచేసిరో బోర్డునాగు నెలకొకసారి తమవిహేతు వార్తాపత్రికలలో ప్రచురించిన బాగు గనుండును. ముందుగా ప్రతిజిల్లా ముఖ్యపట్టణములో ఒక నామినే పెద్ద కమిటీని యాబోర్డువారు యేర్పరచవలెను. కృష్ణ, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంగా జిల్లాలకు, బోర్డులో ఒక మెంబరును రావు నూర్మరావుగారు, ఈవిషయమై తగుచర్యలను తీసికొనుటకు జత్తురట! వీరు కాలహరణముచేసిన కొలది కొన్ని చిహ్నులకు కారణములు కలుగుచుండును. స్వామివారి భూములమీదవచ్చు అయిక జనుగురించియు, ప్రస్తుత దేవస్థానముయొక్క స్థితిగతులను గురించియు స్టేటుమెంట్లు త్వరగా బోర్డువారు తెప్పించుకొనవలెను. గత అయిదు సంవత్సరముల అయివేజుయావరేత చేయుటలో, అర్చకుల బలహీనత వలనగాని లేక దగావలనగాని, భూములమీద అయివేజు రు 2500 ల కంటె తక్కువగానే యున్నదని కనుపరచెదరు. ఈ విషయములో గ్రామములో వాకలుచేసి, లంచములు పుచ్చుకొనని తాచేదార్లనుండి రిపోర్టులు తెప్పించుకొనవలెను.

దేవాలయపు భూములమీద సాలుకుచ్చే నికరాదాయమును సాధ్యమైనంతవరకు మిగిల్చి దానిని యితరజనోపయోగకరమైన కార్యములకు గవర్నమెంటువారు వినియోగించెదరని ఒక యాహా జనులలో వ్యాప్తి కెందుచున్నది. ఇది ఇది పారశాఖభిప్రాయము. మన గ్రామ దేవాలయములకు సాలుకు రెండుమాడువలె రూపాయల కంటె యెక్కువ అయివేజు యావరేతని రానేరదు. దీనిలో నూటికి రు 8 ల చొప్పున బోర్డుకుమిట్టియొక్క కార్యనిర్వహణ ఖర్చుల క్రింద తీసికొనగా అర్చకునికి సెర్వీసు చేసినందుకు కనీసము నెలకు రు 20 లు పోగా మిగిలిన మొత్తములో గవర్నమెంటు పన్నులు తీసివేసిన నికరాదాయములో నాల్గవంతు నిత్యనైవేద్య భూప దీపారాధనలకును, నాల్గవంతు మాసోత్సవ సంవత్సరోత్సవములకును, నాల్గవంతు దేవాలయము భూములమరమ్మతులకును తీర్చినది నిలవసామ్యుగాను యుంచకతీరదు. ఇప్పటి అయివేజు కంటె రెండుమాడువలెవచ్చినను, కాస్తానిసారముగ సరియైన పూజావిధానము నడపవలెనన్న చాలదనియే నాయభిప్రాయము. అపాత్రులకు అన్నదానము చేయనక్కరలేదు స్వామి యలంకారమునకు విరివిగా ఖర్చుపెట్ట నవసరములేదు. కావలసిన వాహనములు, కట్టడములు, వేదపారాయణము, భజనలు, పురాణ పఠనము, మతబోధ, నృత్యము, సంగీతము, దేవుని ప్రసాదము మొదలగునవి యెన్నియోదేవస్థానములో జరుగవలసియుండును. నిత్య ఆఖండము, కళ్యాణ ఆత్మనములలో పండిత సన్యాసము మొదలగు విషయములు అనేకములుండును. ఒకచో యొక్కడనో, తిరుపతి, సింహాద్వలము మొదలగు దేవాలయములలో కొంత అయివేజును మిగల్గుగలిగినను, దాతల యుద్దేశమునకు వ్యతిరేకముగాని హైందవ మత ప్రచారమునకును విజ్ఞులకు ధర్మములకు ఖర్చుపెట్టవచ్చునని యాదేవస్థానము అట్ట 63 వ సెక్షనులో ఉదహరింపబడియున్నది. ఈసెక్షనులోని వివర, ధర్మము అను శబ్దములు విపులమునట్లు సవరణ చేయవలసియున్నది. దాతలు, స్వామివారికి అర్పణచేసినపుడు, విద్యయునవి హైందవమత విద్యయనియు, ధర్మమనది, స్వామివారికివేసింపబడునచ్చిన భక్తులకు సోకర్యములనియు మఱము న్యాఖ్యచేయవలెనుగాని, భౌతికవిద్యను కరవుచున్న బోర్డు వాంఛలలు మొనలగువానికిని, అన్నిమతములవారు నుపయోగించు, అనుపక్రము

గల్పించి శ్రీశ్రీగారిపట్ల ద్వేషమును గల్పించుచున్నారు. ఈ విషయమై మామండలనాయకు లాలోచించి యాయూరిలోని అన్నికులములలోని పెద్దలతో సంప్రతించి సవ్యమార్గమున గ్రంథాలయము, రాత్రిపాతకాలము మున్నగు సంఘము జరుగులాగు ఏర్పాటుచేయు పుణ్యము గట్టుకొందురని ప్రార్థించెదను. (శ్రీ రంగం శ్రీశ్రీగారి పప్పుడు నీలగులయందుండులాగునను త్వరగా మరల నారాయణవరము వెచ్చెద రనియు దెలియుచున్నది.)

బూదూరు రామానుజులురెడ్డి.

రోడ్డును వినియోగింపవచ్చుననికాదు. ఒకచో బోర్డువారు, మనదేవాలయముల అయివేజులో మిగిలిన మొత్తము, ఇట్టిజనోపయోగకరమైన కార్యములకు ఉపయోగించవచ్చునని ప్రకటించినపుడు, వారియుత్తరపురమీద, మేనేజరు గాని, గ్రామములలో ఏఒక్కరుగాని నివియొక్కోర్డులో దావావేసి దానిని రద్దుపరిపించవచ్చును లేక మార్పింపవచ్చును. బోర్డువారుకూడ, తగిన కారణములు కనుపరచినపుడు కోర్టువారిచే వైతర్యనుతిగి మార్పించవచ్చును.

అర్చకులయొక్కయు మేనేజరు యొక్కయు మాధ్యము కట్టుచులవలన స్వామివారి భూములను న్యాధీనముచేయుక దీర్ఘకాలములకు దగాగాను లావాచిగాను కవుల్లవచ్చుచున్నయెడల మనబోర్డువారు యేమిచేయగలిగినది, ఈ చట్టములో వ్రాసియుండలేదు. వీరి కెట్టి సివిలు క్రిమినల్ ఆధికారములునులేవు. వీరి యజమానత్వము ఒక్కసారి ఒప్పుకొన్న తరువాత విధాన మంతయు వ్రాయబడినదిగాని అప్పుడైనను వీరి ఆరర్ వీరికి యేర్పడిన జిల్లా కమిటీల యార్డరును త్రోసిపుచ్చి మొరకాదనముతో శరించియున్న అర్చకులను మేనేజరును వీరేమిచేయగలరు? స్కీములకు దావాలు వేయవలసినదియు 1870 సంవత్సరపు ప్రాతదేవస్థానపు ఆక్టు వర్తింపచూడదనియు ఆక్టులో వ్రాయబడియున్నది. ఇక 53, 54 సెక్షనుల ప్రకారము వీరర్చకులచిన స్కీములను అమలులో పెట్టుటెట్లు? మావలెనే వీరుకూడ కోర్టుల కెక్కవలెనా? అటులైనయెడల యంత పెద్ద జీతములు పుచ్చుకొని యా బోర్డు మెంబరు మనకెందుకు?

ఇంతవరకు ప్రతిజిల్లా ముఖ్యపట్టణములో ముందుగా ఒక నామినే పెద్ద జిల్లా కమిటీని యేర్పరచలేదు. జిల్లా కలెక్టర్లకు తాళిదులను పంపినయెడల వారు తమకరణములచేత బోర్డువారికి కావలసిన సముజాయిషీని తక్షణము పంపరా? ఒకచో మన ప్రధానమంత్రిగారి ఆజ్ఞలు తమకు బాధించవనియు, ఇది తమవిధ్యుక్తకార్యము కాదని కొందరు కలెక్టరు నిరాకరించిరా? అటులైనచో వీరి యిన్స్పెక్టరు సబ్ యిన్స్పెక్టరు గ్రామములనుండి తిరిగివచ్చుచున్నారా? తేనియెడల యీఅలస్యమునకు కారణమేమి? మన ప్రధాన మంత్రిగారు ఒక గంట కాలములో కాసన సభ్యుల ఆక్షేపణలన్నియు త్రోసిపుచ్చి తమ జస్టిసుపార్టీచేత బహుతొందరగా ఆక్టు ప్యాసు చేయించగలిగిరేగాని, ప్రజల సామ్యుఖర్చు పెట్టి పెద్ద పెద్ద జీతగాండ్రును యేర్పరచుచున్నను, మేనేజరును లాంగి తీసికొనువిధానమును ఆలోచించినట్లు కనుపడదు.

ఈచట్టములో, చాలా దేవాలయములకు సంకేపారంభ ర్యపు హక్కులులేని మేనేజరున్నట్లును, వారందరు యీఆక్టు అమలులోనికి వచ్చిన గత డిసెంబరు నెలనుండి మూడుసంవత్సరములవరకు అమేనేజరు పదవులలో నుండునట్లును 47 వ సెక్షను చెప్పెచున్నది నిట్టిహక్కులులేక, తత్కాలపు మేనేజరు గావన్న అర్చకులు, స్వామివారిభూమిలన్నియు తమ సర్వీసు మాన్యములని వాదించుచున్నారు. వీరిగతియేమి? వీరందరిమీద న్యాజ్యములువేసి బోర్డువారు భూములను రాబట్టెదరా? లేక ప్రజలకు దావాలు తెచ్చుటకు సాక్షుల నిచ్చెదరా? అటులైనయెడల, వీరు యేర్పరుచుకొన్నములగతి యేమి? ఇది మనహా తక్కిన మామూలువిధాన మంతయు అట్టలోనున్నది. ఏదియున్నను యేదిలేకపోయినను, ఈబోర్డువారి న్యాజ్యపుఖర్చులు, అయివేజుమీద యాయవలసిన నూటికి రు 8 ల చొప్పున రును ము తమకు డిక్రీ అయివట్లుగానే యెందుకొని, 66 వ సెక్షను క్రింద, స్వామివారి అయివేజులోనుండి లాగుకొనవచ్చును. సోదానాలులేని దేవతావిగ్రహమునకు శిక్ష గాని వీరికి లేకకట్టి యిక, భూములను స్వాధీనపరచక, మూళ్లపుట ట్టులగల అర్చకులకు మేనేజరుకు యెట్టిశిక్షయు లేదు. దేవాలయములో నాకరచేయక యీనాములను యధేచ్ఛగా ననుభవించుచున్న వారి విషయ మేమిచేయవలమొగ్గారు?

కోవూరు } నల్లూరి సూర్యనారాయణరావు,
26-7-5, } హైకోర్టు జడ్జిలు.

ఇంజనీరింగు సర్వీసులు

సిద్ధా, జూన్ 4:—ఇండియాలో ఇంజనీరింగు సర్వీసులను నేనాధిపత్యక్రింద నుండు వైనిగోవ్యోగియగు మిలి ఫీప్ ఇంజనీరు గారిక్రింద నుండుటకు నిశ్చయించిరి. చీఫ్ ఇంజనీరుగారు నేనాధికారిక్రింద నొఖరుగా నుండుటగాని, వైస్రమునకు సంబంధించిన ఇంజనీరింగు విషయములలో సలహాదాతగా నుండును. ఇంజనీరింగు సర్వీసులో నేపథ్య, మొదలు, ఇతర పనివాండుకొంద రుండురు. మిలిటరీ వర్కులకై రక్తరు ఉద్యోగము నుండు పుడు తొలగించిరి. చీఫ్ ఇంజనీరుగారి రాయలు ఇంజనీరుకాఖ కళికారులుగా నుండి, అతని పని యంతయు నడుపుచుండురు. (ఆ. వ్రే.)

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయాభ్యుదయమును, తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయమును సాధనములను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథ మండలులు గ్రంథాలయములు కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థాపనలు పర్యాప్తములై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రవహింపజేయుచున్న విధమును దేశచరిత్ర విశదము చేయుచున్నది. శ్రీయత కె. వి. లక్ష్మణరావుగారి రారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖోపశాఖలుగను భిన్నరూపములను వెలయుచున్నది. గ్రంథమాలలన్నియును యథాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బాటుపడుచున్నవి. ఆంధ్రమాత నలంకరించుట కేర్పడిన గ్రంథమాలలం దిది యొకటిగ నుండగలదను విశ్వాసముతో నీప్రయత్న మారంభమైనది. ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడుచున్నది. వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసములకొక గ్రంథము వంతు నను బ్రచురింపబడును. ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

ప్రస్తుతము వెలువడనున్న గ్రంథములు:

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వరాది శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు విపులమగు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును) ౧-౦-౦
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను గొని పడితీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపులమగుపీఠిక గలదు. అచ్చు, కాగితములు సుందరముగ నున్నది. ౨-౦-౦
- 3 గాంధీమహాత్ముని బెల్గాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౪-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్ని విచిత్రకథ): రాయనం వెంకట శివుడుగారు ౦-౦-౦
- 5 నీతినిధి: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. ౦-౦-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

లోకమయహారకస్తూరిమాత్రలు

విజ్ఞాపన

హరిఃభాగ, 25 సం॥ లనుండి నేడు లోకనేవ కేయమందునుగని తమకు తెలిసియుండవచ్చుట ప్రతి సం॥ కము లక్షలకొలది బొలుండునాకు నన్ను చాలా క్రితమో ఆదరించుచున్నాడు. ఇండియావాయుమాత్రలను గాక బర్మా, సిలోన్, హిందూస్తాన్, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ చాలా స్నేహము కేసియున్నాడు. సాధారణముగా బైబ్యులండును నన్ను ఆకరించుచున్నాడు. పయలుచు వచ్చి నప్పుడు నన్ను మరచిపోదు. చాలాసార్లు (లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు) చూటివెళ్లుట, భారతీయులు, పడుచు వారు, ముఝికారు, వారు పినికేల సున్న పానకతోటియు నన్ను క్రేమించుచున్నాడు. గను ప్రకీర్తనములు, పోల్యూరములు, మాంబులు, రీతవాల్వ, ప్రక్కలకొడుపు, ఆకలితెరుగులు, పలుబద్దము, జీర్ణించినభేదము, కడుపునొప్పి, జలంబు, దగ్గర గ్యాసకోశము, పల్లనొప్పి, నడుమనొప్పి, ఇన్ ఫ్లుఎంజా, స్ట్రోక్, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు లిఖితపత్రాలతోనున్న ప్రకారము వాడెవ లెప్పుక గుణముగను, నలు దిక్కులనుండి నన్నుగొనుచి పంపిన యాగృతాపత్రికలు వేసకునెల గలవు. ఒకదానితో స్నేహముచేసిన చారు మరొకడు నన్ను మరచును.

594
1000 మాత్రలకు బుడ్డి 1 కి భర 0.4-0. పోస్తుభ్యు పేరు 6 బుడ్లు వెల పోస్తుభ్యుతో ద్వ 1.8-0. 12 బుడ్లు 4-18-0. 25 బుడ్లు ద్వ 6-0-0. కావలసినవారు ఈ దిశను విలాసమునకు వ్రాయుడు.
ఆంధ్ర కేంద్ర ప్రెస్ బొంబాయి వెంకటాచల వండితులు, శ్రీ సీతారాధున వైద్యశాల, మైసూరు.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భర్తృస్వామ్యమైన 5 ప్రశ్నలువ్రాసి పంపినయెడల సరియగు భావిఫలితమునువ్రాసి పంపెదము. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును విలాసమునకుడ తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్నలకు ద్వ 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0. (వి.పి. 1-4-0) ఒకసంవత్సరపులమువ్రాయ. 5-0-0. ఆంజనేయజ్యోతిషాలయము, తిరు త్తణి, చిత్రావజిల్లా.

శ్రీ క్రోధన జ్యోతిష మార్గదర్శిని

ఈపుస్తకమును చదివినచో ఎవరికివారు క్రోధన పరిరక్షణలో గణితముతో నిమిత్తములేకుండా ప్రతిగంట, రోజు, మాసము, దశ, సం॥ర ఫలితములు కాంతులు తెలిసికొనగలరు. తగ్గింపు వెల పోస్టేజీసహా 1-4-0 ఆణాలు.

శ్రీరాంప్రసాద్ జ్యోతిషమందిరము, భీమవరంపాడు, భీమవరంతాలూకా, కృష్ణాజిల్లా.

చేతిమగ్గుములకు కావలసిన

సామానులు
చేతిమగ్గుములకు కావలసిన వార్నిషువడి (Cotton Healds) తీగవడి (Wire Healds) పన్నె (Steel Reeds) నాడి చక్రములతోగాని లేకుండ గాని (Steel Rollet Shuttles) ఊచలు.(Bobbins) వడిలాగుటకు సూదులు (Reed Hooks) ఉడతలు (Pickers) మొదలగునవన్నియు చిల్లరను, టోకు గను. మిక్కిలి సరసముగుధరకు మావద్ద దొరకును. వివరములకు క్రింది విలాసమునకు ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును,

The Indo-British Trading Bureau,
15/19, Ghoga Street, Fort, BOMBAY

ఆంధ్ర శబ్ద చింతానుణి

కర్త:—పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు
ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమవి యనయస్సుకక భక్తిబుడు రచించిన ఆంధ్రవాక్యకరణమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. ఆనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి వన్నయభ్యుద్ధు మాత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యములను వాహించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగు వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్ద చింతానుణి నన్నయ కర్తృకము కాదను వారి వాదములన్నియు సప్రమాదముగా ఖండింపబడినవి. భాషా నేమరు తెల్లగు ముఖ్యముగా చూడదగిన విశేషము తెన్నియొలవు. వెల 0.12-0. పోస్టేజీ వేలు
ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.